

*'Van, voor en door
(ex-)loodsen'*

Jaarverslag 2021

Inhoud

Bestuursverslag	6
Personalia	6
Externe partijen	7
Voorwoord	8
Kerncijfers	9
Algemeen	11
• Activiteiten	12
• Missie, visie en strategie	12
• Organisatie	14
Governance	15
• Algemeen bestuur	16
• Dagelijks bestuur (DB)	17
• Balansmanagementcommissie (BMC)	18
• Integraal risicomanagement werkgroepen	18
• Visitatiecommissie	20
• Verantwoordingsorgaan	20
• Nederlandse Loodsencorporatie (NLc)	21
• Samenwerkingsverbanden	21
• Uitvoering pensioenadministratie	22
• Uitvoering financiële administratie	22
• Uitvoering flexioenregeling	22
• Adviseurs	22
• Fiduciair beheerder	22
• Bewaarbank	22
• Onafhankelijke accountant	23
• Certificerend actuaris	23
Bestuurszaken	24
• Bestuurlijke inrichting	25
• Geschiktheid	26
• Evaluatie functioneren bestuur	27
• Toezicht en verantwoording	27
• Klachten- en geschillenprocedure	28
• Juridische procedures	28
• Compliance	28
• Compliance officer	29
• Communicatie	29
• Nevenfuncties	29
• Extern toezicht	30
• Btw-ontwikkelingen	30
Code pensioenfondsen	31

Financieel Beleid	35
• Risicohouding	36
• Risicohouding kwalitatief	36
• Kwantitatieve uitgangspunten	37
• Toetsing ALM resultaten aan kwantitatieve uitgangspunten	37
• Risicohouding lange termijn: ondergrenzen pensioenresultaat	37
• Risicohouding korte termijn	38
• Beleggingen	39
• Terugblik economie en financiële markten	39
• Dekkingsgraadontwikkeling	40
• Belangrijke aanpassing 2021	40
• Strategische normportefeuille (SNP) en bandbreedtes	41
• Beleggingsdoelstelling totale portefeuille	41
• Herbalanceren Liquide Activa	42
• Rentebeleid en valutabeleid	43
• Toelichting performance 2021	44
• Performance totale portefeuille	44
• Matching portefeuille	44
• Return portefeuille	44
• Maatschappelijk verantwoord beleggen	46
• Belangrijkste wijzigingen voor 2022	49
• Pensioenen	53
• Premies	53
• Ontwikkeling dekkingsgraad	54
• Ontwikkeling voorziening	55
• Herstelplan	55
• Indexatie- en kortingsbeleid	56
• Indexering 1988 t/m 2021 in vergelijking met stijging Consumentenprijsindex (CPI)	56
 Pensioenbeleid	 57
• Kenmerken pensioenregeling	58
 Risicobeleid	 59
• Doelstellingen en uitgangspunten	60
• Gemanifesteerde risico's	63
• Werkzaamheden 2021 Sleutelfunctiehouder Risicobeheer	64
• Focus 2022	67
• Crisisplan	67
 Actuariële analyse	 69
• Analyse van het resultaat	70
• Beleggingsopbrengsten	70
• Pensioenopbouw (premie)	70
• Wijziging uit hoofde van overdracht pensioenaanspraken	71
• Uitvoeringskosten	71
• Onttrekking voor pensioenuitkering	71
• Technische grondslagen	72
• Toeslagverlening	72
• Andere mutaties	72
 Kostenparagraaf	 73
 Toekomstparagraaf	 78
 Vaststelling door bestuur	 82

Jaarrekening	83
Balans per 31 december 2021	84
Staat van baten en lasten	85
Kasstroomoverzicht	86
Toelichting algemeen	87
Toelichting op de balans per 31 december	95
Toelichting op de staat van baten en lasten	114
Overige informatie	122
Gebeurtenissen na balansdatum	123
Overige gegevens	125
Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	126
Actuariële verklaring	127
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	129
Bijlagen	132
Bijlage 1 Rapport visitatiecommissie over Beroepspensioenfonds Loodsen 2021 (samenvatting)	133
Bijlage 2 Reactie bestuur op rapport visitatiecommissie 2021	135
Bijlage 3 Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het door het BPL-bestuur gevoerde beleid en beleidsvoornemens in 2021	136
Bijlage 4 Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2021	138
Bijlage 5 Verslag compliance officer 2021 (samenvatting)	139

BESTUURSVERSLAG

Personalia (per juni 2022)

Bestuur

Bovenste rij van links naar rechts: J.H.P. Waasdorp, N.R. Halfweeg, W.T. Buitelaar, P.R. Hogendorf & P.B. Schoe
Voorste rij van links naar rechts: A.N.B. Eggink, M.A. van Kuik (secretaris/penningmeester),
M. Louwerens (voorzitter) & R.F. Grobbe

Bestuursleden

A.N.B. Eggink
N.R. Halfweeg
P.B. Schoe
J.H.P. Waasdorp
W.T. Buitelaar

Dagelijks bestuur

Voorzitter

M. Louwerens

Secretaris/penningmeester

M.A. van Kuik

Bestuursbureau BPL

R.F. Grobbe (directeur)
P.R. Hogendorf

Visitatiecommissie

Voorzitter

H.J.J. Debrauwer

Leden

A.C.W. van Coberen
D.J.M.P. Horsmeier

Verantwoordingsorgaan

Voorzitter

J.N. Muntjewerff

Secretaris

R.M. Hesselink

Leden

P.J.J. van den Berg
H. Nouwen
J.W. Leenhouts
G. de Boer

Externe partijen

Partijen die voor het BPL werkzaamheden uitvoeren

Bestuursbureau BPL

R.F. Grobbe
MN Services N.V.
Hoofddorp

Onafhankelijke Accountant

N.C. Doets
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Amsterdam

Adviserend actuaaris

L. Thissen
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

Beleggingsadviseur

M. Euverman
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

Certificerend actuaaris

J. Tol
Triple A-Risk Finance
Amsterdam

Compliance officer

R. van der Mast
Nederlands Compliance Instituut
Capelle aan den IJssel

Integraal vermogensbeheerder

BlackRock
Amsterdam

Bewaarbank

Northern Trust
Amsterdam

Herverzekeraar

Zwitserleven
Amstelveen

Pensioenbeheer & Financiële Administratie

Blue Sky Group
Amstelveen

Uitvoerder Flexioenregeling

ABN AMRO Pensioenservices B.V.
Amsterdam

Facilitaire diensten

Nederlands Loodswezen B.V.
Hoek van Holland

Website provider

Digital Impact B.V.
Rotterdam

In geval van verwerking van persoonsgegevens is met de uitbestedingspartij een verwerkersovereenkomst gesloten in de zin van de AVG.

Voorwoord

Een enerverend jaar ligt weer achter ons. Ook afgelopen jaar domineerde de pandemie als gevolg van COVID-19 ons doen en laten. Ondanks de positieve vooruitzichten vanwege de vaccinaties bleken we toch het jaar te eindigen in een lockdown. De continuïteit van het BPL is, vanwege de door het bestuur genomen maatregelen, overigens geen moment in het geding gekomen.

In dit jaarverslag legt het bestuur van het BPL verantwoording af over het gevoerde beleid en de bereikte resultaten in 2021. Een jaar waarin de dekkingsgraad een goed herstel heeft laten zien, al was er binnen de geldende financiële wettelijke spelregels helaas geen ruimte voor toeslagverlening per 1 januari 2022.

Ondanks dat een groot deel van het jaar de werkzaamheden wederom op afstand via teams zijn verricht heeft het bestuur, naast de reguliere werkzaamheden, zich het afgelopen jaar onder meer verdiept in de Wet Toekomst Pensioenen, een ALM-studie uitgevoerd, een Eigenrisicobeoordeling opgesteld, een nieuwe website geïmplementeerd en een nieuw bestuurslid ingewerkt. Daarnaast is er zorggedragen voor een goede overdracht bij de wisseling van voorzitter.

Het bestuur hecht aan een evenwichtig rooster van aftreden, zodat is gewaarborgd dat de nodige ervaring, kennis en kunde aanwezig is en blijft binnen het bestuur. Afgelopen jaar nam de voormalig voorzitter, Robert de Jonge, afscheid. Robert startte in 2007 als aspirant-bestuurslid, werd in 2008 bestuurslid en was sinds 2016 voorzitter van het BPL. Het BPL is hem zeer erkentelijk voor zijn bewezen diensten en kijkt terug op een periode waarin veel veranderingen met succes zijn doorgevoerd. Mede vanwege zijn passie, emotie, nuchterheid en leiderschapskwaliteiten staat er nu een organisatie die klaar is voor de toekomst. Besluitvorming binnen het BPL gebeurt in goede harmonie, is er sprake van openheid en ruimte voor de dialoog. Robert blijft aan het BPL verbonden vanwege zijn rol als sleutelfunctiehouder interne audit.

In dit jaarverslag leest u verder uitvoerig over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten en het daarbij passende risicomanagement. Het gevoerde beleggingsbeleid, met inachtneming van adequaat risicomanagement, heeft de dekkingsgraad van het BPL goed laten herstellen. We sluiten het jaar af met een actuele dekkingsgraad van 116,1% en een beleidsdekkingsgraad van 109,8%.

De renteafdekking ($\pm 38\%$) heeft met de licht stijgende rente goed gewerkt en ook andere delen van de beleggingsportefeuille hebben het goed gedaan. De toekomstige ontwikkelingen blijven echter onzeker. Wij zijn blij met de erkenning van de inspanningen die zijn gepleegd en de resultaten die het BPL tot nu toe heeft bereikt op het gebied van duurzaam beleggen.

Het bestuur dankt allen die zich in 2021 voor het pensioenfonds hebben ingezet.

Hoek van Holland, 16 juni 2022

Marco Louwerens
Voorzitter BPL

Kerncijfers

Aantallen

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Deelnemers BPL 2015	450	452	456	458	443	442	437	444	456	467
Deelnemers BPL 1988	62	14	6	4	3	3	1	1	-	-
Totaal aantal deelnemers	512	466	462	462	446	445	438	445	456	467
Gewezen deelnemers	5	5	5	8	7	8	8	8	10	11
Ouderdomspensioen	598	661	675	684	681	672	670	663	665	647
Arbeidsongeschiktheids- pensioen	3	2	2	2	2	4	8	6	6	4
Partnerpensioen	85	102	110	110	128	136	141	157	169	190
Wezenpensioen	10	10	10	9	10	10	10	10	11	12
Totaal	1213	1246	1264	1275	1274	1275	1275	1289	1317	1331

Premie per jaar BPL 1988 (in Euro's)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Basisregeling	19.128	21.936	18.240	22.080	22.272	23.232	27.000	27.912	30.936	-
Premieregeling	4.800	5.496	4.584	5.520	5.568	5.800	6.744	6.984	7.728	-
FLP- gerechtigden	9.564	10.968	9.120	11.040	11.136	11.616	13.500	13.956	1.317	-

Premie per jaar BPL 2015 (in Euro's)

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
39.060	44.796	37.272	23.640	23.856	24.888	28.920	29.892	33.132	33.600

Premie: verhoging/daling (in procenten)

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
5,3	14,7	-16,8	-36,6	0,9	4,3	14,3	3,4	10,8	1,4

Ontvangen premies per jaar (x 1.000 Euro)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Actieven	17.783	20.233	17.109	10.857	10.687	11.092	12.727	13.497	15.076	15.545
FLP- gerechtigden	790	397	80	12	-	40	36	15	-	-
Aspirant registerloodsen	120	200	71	50	36	-	-	-	-	-
Totaal feitelijke premie	18.693	20.830	17.260	10.919	10.723	11.132	12.763	13.512	15.077	15.545

Betaalde uitkeringen per jaar (x 1.000 Euro)

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
34.663	34.896	35.174	35.168	35.254	35.204	35.372	35.146	34.455	33.975

BPL 1988, Pensioengrondslag (in Euro's)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pensioen-grondslag	87.845	89.865	92.067	87.358	88.566	90.194	91.731	93.808	95.944	-

BPL 2015, Pensioengrondslag (in Euro's)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pensioen-grondslag	122.652	125.473	128.547	87.358	88.566	90.194	91.731	93.808	95.944	97.645

Solvabiliteit (in procenten)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vereiste dekkingsgraad	115,6	116,1	116,2	121,1	120,6	120,7	118,2	117,7	118,4	118,8
Actuele dekkingsgraad	101,6	104,6	108,3	104,3	103,5	111,2	104,6	103,9	102,2	116,1
Beleidsdekkingsgraad	-	-	108,4	105,5	100,1	108,6	110,1	102,8	95,7	109,8
Reële dekkingsgraad	-	-	-	86,2	82,8	88,0	90,4	83,0	79,2	89,8

Belegd vermogen ultimo jaar (x1.000 Euro)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	842.694	779.281	1.001.287	932.794	979.804	1.017.186	958.124	1.049.393	1.088.588	1.138.334

Technische voorziening voor risico fonds (x1.000 Euro)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	753.518	726.966	852.101	877.019	937.500	905.220	907.967	1.011.633	1.066.180	983.394

Netto rendement (in procenten)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	14,04	0,02	23,15	1,40	8,60	6,20	-3,4	13,1	5,2	6,4

Rijpingsgraad (verhouding deelnemers OP-gerechtigden) (in procenten)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	117	142	146	148	153	151	153	149	146	139

Uitvoeringskosten

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kosten per deelnemer (€)	750	452	504	539	599	536	564	692	669	796
Vermogensbeheerkosten excl. transactiekosten (%)*	0,48	0,50	0,55	0,57	0,51	0,55	0,59	0,60	0,39	0,44
Transactiekosten (%)*	0,18	0,05	0,11	0,17	0,10	0,11	0,11	0,08	0,11	0,14
Totale vermogensbeheerkosten*	0,66	0,55	0,66	0,74	0,61	0,66	0,70	0,68	0,50	0,58

*kosten uitgedrukt als percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

Algemeen

Algemeen

Activiteiten

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam is opgericht op 1 september 1988. De Stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 14 september 2021.

BPL voerde in 2021 nog maar één pensioenregelingen uit, het pensioenstatuut 2015 (geldend van 1 januari 2018) is van toepassing op registerloodsen.

Het pensioenstatuut 1988 (geldend van 1 januari 2018) voor degenen die met FLP zijn gegaan is per 1 januari 2021 beëindigd omdat de laatste actieve deelnemer (FLP'er) per februari 2020 met pensioen is gegaan.

Alle verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregeling bij het BPL worden in eigen beheer gehouden. BPL loopt daarbij verschillende risico's. Dit wordt nader toegelicht in het hoofdstuk risicobeleid.

Missie, visie en strategie

Missie

Het BPL voert de door de NLc-Ledenvergadering vastgestelde pensioenregeling uit en streeft ernaar om alle huidige en toekomstige belanghebbenden te voorzien van de pensioenuitkeringen, zoals in het Pensioenstatuut is vastgelegd. Het BPL is van, voor en door (ex-)loodsen en handelt klantgericht, kostenbewust, transparant, integer en evenwichtig.

Visie

Het BPL is een pensioenfonds van, voor en door (ex-)loodsen en onderhoudt nauw contact met de beroepsgroep. Hierbij hecht het BPL veel waarde aan transparante communicatie over de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten, de toekomstige pensioenopbouw en eventuele indexatie en kortingen van deze aanspraken en -rechten en aan betrokkenheid van de belanghebbenden.

Het BPL streeft naar een goede en betaalbare pensioenvoorziening die past bij de beroepsgroep en speelt in op de ontwikkelingen binnen de pensioensector. Het bestuur heeft hierbij de ambitie om de opgebouwde pensioenen te indexeren, voor zover dit op basis van de financiële positie van het BPL en gegeven de risicohouding van de deelnemers mogelijk is.

Het bestuur handelt in het belang van de belanghebbenden en voert de regeling op evenwichtige wijze uit, in lijn met de risicohouding van de belanghebbenden en rekening houdend met de kenmerken van de beroepsgroep en de opbouw van het deelnemersbestand.

Kernwaarden

- Van, voor en door (ex-)loodsen
- Klantgericht
- Kostenbewust
- Integer
- Evenwichtig

Strategie

Het bestuur heeft de navolgende beleidsuitgangspunten geformuleerd om de uit de missie voortvloeiende doelstelling te kunnen verwezenlijken:

Doelstellingen	Realisatie
Het bestuur ziet erop toe dat de uitvoering van de pensioenregeling op een correcte en (kosten)bewuste wijze geschiedt.	Gerealiseerd
Het bestuur waarborgt, dat ongeacht de keuze met betrekking tot (her)verzekeren en/of uitbesteden, de uitvoering van de pensioenregeling op elk moment in de tijd in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving.	Gerealiseerd
Het bestuur streeft naar een evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven beleid, waarbij risico's worden afgewogen en adequaat worden gemanaged en processen goed en adequaat worden ingericht en op beheerste wijze worden uitgevoerd en vastgelegd.	Gerealiseerd
Het bestuur legt, daar waar sprake is van een uitbestede relatie, haar eisen ten aanzien van de kwaliteit van de uitvoering en de mate van interne beheersing vast in alle uitbestedings- overeenkomsten en de bijbehorende SLA's. Het bestuur waarborgt de beschikbaarheid van informatie met betrekking tot de kwaliteit van de uitvoering van de regeling en de daarmee gepaard gaande risico's, zodat het bestuur in staat is om in de besluitvorming hiermee rekening te houden. Het bestuur maakt desgewenst gebruik van externe deskundigen om de benodigde informatie in kaart te brengen en de beschikbare informatie te beoordelen.	Gerealiseerd
Het bestuur streeft naar transparante, begrijpelijke, zorgvuldige en tijdige communicatie over het beleid en over het realistisch te verwachten pensioenresultaat.	Gerealiseerd
Het bestuur stelt een beleggingsbeleid vast dat aansluit bij het risicoprofiel van de deelnemers.	Gerealiseerd
Het bestuur bestaat uit (ex-) loodsen.	Gerealiseerd

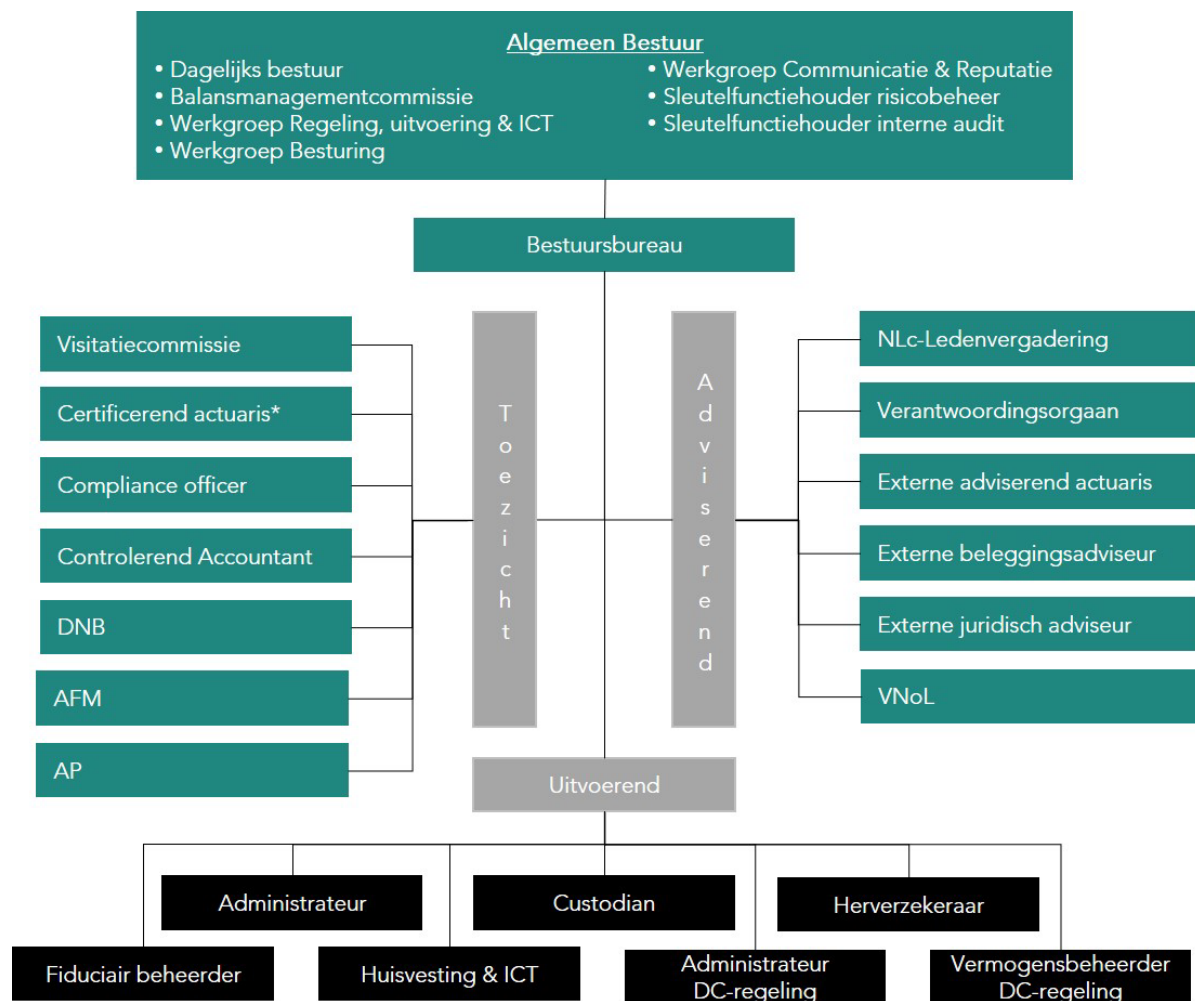
Het beleid van het bestuur is hiermee in overeenstemming.

Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het BPL passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het BPL. De ABTN is het laatst gewijzigd op 20 januari 2022.

In deze paragraaf wordt onder belanghebbenden verstaan deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden, overeenkomstig de bepalingen van het Pensioenstatuut.

Organisatie

Organigram van het BPL (eind 2021)

*De certificerend actuaris vervult ook de rol van de sleutelfunctiehouder actuariel.

Zie voor een overzicht van de partijen waaraan zaken zijn uitbesteed op bladzijde 7.

Governance

Bestuur

Algemeen bestuur

Het Algemeen Bestuur bestaat uit zeven bestuursleden, waarvan twee ex-registerloods zijn. Deze bestuursleden worden benoemd, treden af of worden ontslagen volgens de in de Pensioenverordening registerloodsen en statuten van BPL vastgelegde regels.

Er wordt gewerkt met een aparte profielschets voor voorzitter en een algemene profielschets voor bestuurslid. Daar waar het in onderstaande tabel de functies betreft worden de conform de gedragscode relevante nevenfuncties ultimo 2021 weergegeven.

Samenstelling algemeen bestuur eind 2021

Naam	Functie	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie	Betaald	Niet betaald
R. de Jonge (man, 30-5-1968) IJmond	- Voorzitter - Lid IRM-groep besturing	Mei 2008	31 december 2021*	Registerloods	X	
P. B. Schoe (man, 27-9-1970) Scheldemonden	- Bestuurslid - Voorzitter BMC	Juli 2012	Juli 2024	Registerloods	X	
A.N.B. Eggink (man, 08-9-1972) Noord	- Bestuurslid - Lid BMC	Juli 2016	Juli 2024	Registerloods	X	
N.R. Halfweeg (man, 12-5-1959)	- Bestuurslid - Lid IRM-groep RU&ICT	Juli 2020	Juli 2024	Lid kascommissie VNoL		X
M.A. van Kuik (man, 29-4-1972) Rijnmond	- Secretaris / Penningmeester - Lid IRM-groep besturing - Lid IRM-groep C&R	Juni 2010	Juni 2022	Registerloods	X	
M. Louwerens (man, 07-7-1973) Rijnmond	- Bestuurslid - Lid IRM-groep C&R	Januari 2016	Januari 2024	Registerloods	X	
J.H.P. Waasdorp (man, 19-9-1958)	- Bestuurslid - Lid IRM-groep RU&ICT	Juli 2019	Juli 2023	-	-	-

IRM: Integraal risicomanagement.

BMC: Balansmanagementcommissie

RU&ICT: Regeling, Uitvoering & ICT.

C&R: Communicatie & Reputatie.

*Is per 31 december 2021 afgetreden als voorzitter en bestuurslid.

In het kader van IORP II zijn de sleutelfuncties als volgt ingevuld:

Sleutelfunctie	Houderschap	Vervulling
Actuariële functie	J. Tol van Triple A	Extern: J. Tol van Triple A
Risicobeheer functie	M.A. van Kuik	- Gebruik makend van bestaande risicobeheerrapportages - Operationele ondersteuning door bestuursbureau en 2^e lijns functionarissen uitbestedingspartijen
Interne audit functie	R. de Jonge	Interne (bij uitvoeringsorganisatie aanwezige) of externe (specifiek door het BPL ingehuurd) audit experts.

Het bestuur streeft er naar om bij de bezetting van de zetels door actieve loodsen zoveel mogelijk rekening te houden met een verdeling over de regio's en bij de samenstelling van het bestuur als geheel er voor te zorgen dat verschillende leeftijdscategorieën vertegenwoordigd zijn. Alle regio's en leeftijdscategorieën zijn in het bestuur vertegenwoordigd. Het bestuur meent dat deze samenstelling, gelet op samenstelling van fonds, voldoende divers is.

Het bestuur vergaderde in 2021 18 maal. De in deze vergaderingen genomen besluiten zijn vastgelegd in verslagen. Het bestuur wordt uitvoerig geïnformeerd en beleidsstukken, veelal opgesteld door het bestuursbureau of de adviserend actuaire, worden uitgebreid tijdens bestuursvergaderingen besproken.

Vergaderingen 2021

X = aanwezig

- = afwezig

Vergaderdata	De Jonge	Schoe	Eggink	Louwerens	Halfweg	Van Kuik	Waasdorp	Buitelaar*
22-jan-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
12-feb-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
12-mrt-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
19-mrt-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
09-apr-2021	X	X	X	X	X	-	X	-
16-apr-2021	X	X	X	X	X	X	X	-
20-mei-2021	X	X	X	X	-	X	X	-
18-jun-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
02-jul-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
10-sep-2021	X	-	X	X	X	X	X	X
17-sep-2021	X	X	X	X	-	X	X	X
24-sep-2021	X	X	X	X	X	X	X	-
08-okt-2021	X	X	X	X	X	X	-	X
05-nov-2021	X	X	X	X	-	X	X	X
12-nov-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
19-nov-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
03-dec-2021	X	X	X	X	X	X	X	X
17-dec-2021	X	X	X	X	X	X	X	X

*Buitelaar is per 1 januari 2021 aspirant-bestuurslid.

Buitelaar is driemaal afwezig geweest in verband met het volgen van de SPO-opleiding. Halfweg is tweemaal afwezig geweest in verband met het volgen van de SPO-opleiding.

Dagelijks bestuur (DB)

Het dagelijks beleid van het fonds wordt uitgeoefend door de voorzitter (de heer De Jonge) en de secretaris/penningmeester (de heer Van Kuik) gezamenlijk. De voorzitter en secretaris/penningmeester vormen het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur komt minimaal 1x per maand bijeen en is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken bij het pensioenfonds. Daarnaast is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor:

- Het uitdragen van de missie, visie, strategie en kernwaarden.
- Het identificeren van de strategische risico's.
- Het opstellen en het evalueren van de kostenraming.
- Het vaststellen en monitoren van de risicohouding.
- Het monitoren van de kostenontwikkeling in relatie tot de begroting en het beoordelen en beheersen van het kostenrisico.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de risico's op het gebied van operationele kosten en liquiditeit. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomangementhandboek.
- De effectieve werking en evaluatie van het integraal risicomangement.
- Het beoordelen en het evalueren van de kwaliteit van dienstverlening van de uitbestedingspartijen.
- Het onderhouden van de relaties met de media en alle partijen.

Het Dagelijks Bestuur ontleent zijn bevoegdheden aan de statuten, het bestuursreglement, de ABTN, de pensioenstatuten en de vastgelegde taakverdeling tussen DB en AB.

Balansmanagementcommissie (BMC)

De balansmanagementcommissie bestaat uit twee bestuursleden en een toehoorder, de relatiemanager van de fiduciair beheerder en een onafhankelijke externe beleggingsadviseur.

De balansmanagementcommissie heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van strategische risico's op het gebied van kapitaalmanagement, vermogensbeheerkosten en liquiditeit. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van operationele risico's op het gebied van kapitaalmanagement, zijnde: matching- en renterisico, marktrisico, kredietrisico, verzekeringstechnisch risico, omgevingsrisico, operationeel risico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer, uitbestedingsrisico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer, juridische risico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het opstellen, het evalueren en het eventueel aanpassen van (de uitgangspunten) van het strategisch beleggingsbeleid, waar onder de "Verklaring inzake beleggingsbeginselen", de beleggingscyclus, de wijze van risicometing, de waarderingsgrondslagen, het maatschappelijk verantwoord beleggen en de beleggingsrichtlijnen.
- Het opstellen, het uitvoeren en het evalueren van het beleggingsplan.
- Het monitoren en het evalueren van de prestaties van de bij vermogensbeheer betrokken partijen (BlackRock, Northern Trust, assetmanagers en Sprekels & Verschuren beleggingsadvies) waaronder het benoemen respectievelijk het ontslaan van bij kapitaalmanagement en vermogensbeheer betrokken partijen.
- Het vormgeven en het beoordelen van de rapportages op het gebied van vermogensbeheer en kapitaalmanagement.
- Het actueel houden van het financieel crisisplan.

Het bestuur kan de commissie mandateren voor het uitvoeren van bestuursbesluiten.

Integraal risicomanagement werkgroepen

Het BPL heeft drie integraal risicomanagement werkgroepen ingericht namelijk:

- De werkgroep Regeling, Uitvoering & ICT (RU&ICT);
- De werkgroep Communicatie & reputatie (C&R);
- De werkgroep Besturing.

De werkgroepen bestaan ieder uit twee bestuursleden.

Regeling, Uitvoering & ICT

De werkgroep RU&ICT heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het monitoren en het evalueren van het premie-, kortings- en toeslagenbeleid.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van regeling, uitvoering & ICT. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de operationele risico's op het gebied van regeling, uitvoering & ICT, zijnde:
 - Het omgevingsrisico.
 - De operationele risico's m.b.t. de pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.
 - Het uitbestedingsrisico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.
 - Het IT-risico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie.
 - Het juridisch risico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.

Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.

- Het uitvoeren van de pensioenstatuten.
- Het monitoren en het evalueren van de kwaliteit van dienstverlening inzake het pensioenbeheer (zowel DB alsook DC) en de financiële administratie.
- Het beoordelen van de uitbestedingspartijen inzake pensioenbeheer (zowel DB alsook DC) en financiële administratie (SLA-rapportage, ISAE 3402 rapportages, naleving AVG, voorbereiden evaluatiegesprekken).
- Het opstellen van het ICT-beleid voor het BPL en het in kaart brengen of de beheersing van het ICT-risico door uitbestedingspartijen voldoet aan het BPL-beleid.

Communicatie & Reputatie (C&R)

De werkgroep C&R heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van communicatie en reputatie. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van operationele risico's op het gebied van communicatie en reputatie, zijnde:
 - Het reputatierisico in verband met omgevingsrisico.
 - De operationele risico's inzake communicatie en reputatie.
 - Het uitbestedingsrisico inzake communicatie en reputatie.
 - Het reputatierisico in verband met het IT-risico.
 - Het reputatierisico in verband met het integriteitsrisico.
 - Het juridisch risico inzake reputatie en communicatie.
 Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het opstellen en het uitvoeren van het communicatiebeleidsplan.
- Het opstellen en uitvoeren van het communicatiejaarplan.
- Het monitoren van de communicatie zoals deze door de pensioenuitvoerder wordt verricht richting (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- Het monitoren en beoordelen van de (beleidsmatige) communicatie naar deelnemers en pensioengerechtigden, waaronder nieuwsbrieven en het actueel houden van de website van het BPL.
- Het anticiperen bij incidenten door het inzichtelijk maken van de gevolgen voor de reputatie en door het doen van (communicatie)voorstellen tot mitigering van de reputatiegevolgen.

Besturing

De samenstelling van de werkgroep Besturing is gelijk aan de samenstelling van het Dagelijks Bestuur. Daarbij wordt opgemerkt dat de heer De Jonge, gedurende het verslagjaar, in verband met zijn functie als sleutelfunctiehouder Interne Audit als toevoerder aanwezig is. De werkgroep Besturing heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van besturing. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de operationele risico's op het gebied van besturing, zijnde:
 - Het omgevingsrisico.
 - De operationele risico's inzake besturing.
 - De integriteitsrisico's.
 - De juridische risico's inzake besturing.
 Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het volledige en adequaat bemensen van de fondsorganen van BPL.
- Het bewaken van de deskundigheid en de geschiktheid van de leden van bestuur en de leden van het Verantwoordingsorgaan.
- Het monitoren en beoordelen van de (opzet en werking van) de bestuurlijke inrichting en het beheersingskader van de organisatie.
- Het actueel houden van het geschiktheids- en opleidingsplan voor het bestuur.
- Het actueel houden en het toezien op de naleving van de fondsdocumenten inzake compliance (charter en program), de gedragscode, het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling, de incidentenregeling en de noodprocedure.
- Het toezien op de naleving van wet- en regelgeving (compliance rapportage).

- Het actueel houden en toezien op de naleving van de statuten, het bestuursreglement, de uitvoeringsovereenkomst, de ABTN, het uitbestedingsbeleid en andere fondsdocumenten.
- De naleving van de Code Pensioenfondsen.
- De naleving van Aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Het bestuursbureau ondersteunt vanuit zijn regiefunctie het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, BMC en de werkgroepen.

Visitatiecommissie

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door jaarlijkse visitatie door de visitatiecommissie. De jaarlijkse visitatie vindt plaats door de visitatiecommissie die bestaat uit ten minste drie onafhankelijke leden. De leden van die visitatiecommissie worden benoemd door het bestuur op bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. De leden van de visitatiecommissie worden ontslagen door het bestuur op bindend advies van het verantwoordingsorgaan.

Leden van het bestuur en leden van het verantwoordingsorgaan zijn niet benoembaar als lid van de visitatiecommissie. Benoeming als lid van de visitatiecommissie vindt plaats voor een termijn van ten hoogste vier jaren. Na afloop van de benoemingstermijn is eenmaal herbenoeming mogelijk.

De taken en bevoegdheden van de visitatiecommissie zijn vastgelegd in de statuten van het BPL.

De visitatiecommissie rapporteert aan het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Zie voor het rapport van de visitatiecommissie bijlage 1.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van de visitatiecommissie over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag van de Stichting opgenomen.

De taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in de statuten van het BPL.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden. Per ultimo 2021 was er 1 vacature. De deelnemers en pensioengerechtigden zijn formeel vanaf 1 juli 2014 evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen in het verantwoordingsorgaan vertegenwoordigd. Deze evenredige samenstelling is conform afspraken met het verantwoordingsorgaan in 2015 gerealiseerd. Het verantwoordingsorgaan bestaat vanaf dat moment uit twee leden vanuit de deelnemers, benoemd door de NLC-Ledenvergadering en vier leden vanuit de pensioengerechtigden, benoemd door de Vereniging van Nederlandse oud-Loodsen (VNoL).

Het bestuur spreekt minimaal twee keer per jaar met het verantwoordingsorgaan over acties om de competenties van het verantwoordingsorgaan te behouden en/of te verbeteren.

Adviezen verantwoordingsorgaan

In 2021 vergaderde het verantwoordingsorgaan 2x met het bestuur en 6x zonder het bestuur.

In 2021 werd door het verantwoordingsorgaan positief advies uitgebracht over de volgende adviesaanvragen van het bestuur:

- Herstelplan 2021
- Wijziging BPL statuut
- Wijziging pensioenstatuut 2015
- De samenstelling van de visitatiecommissie
- Verschuiven bandbreedte Vereist Eigen Vermogen
- De vaststelling van de pensioenpremie 2022

Oordeel verantwoordingsorgaan

Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over gevoerde beleid in 2021 is opgenomen in bijlage 3 van dit jaarverslag. De reactie daarop van het bestuur is opgenomen in bijlage 4 van dit jaarverslag.

Nederlandse Loodsencorporatie (NLc)

In 2021 zijn de volgende onderwerpen besproken met de NLc-Ledenvergadering:

- Begin 2021 heeft de AR positief geadviseerd over een voorstel voor aanpassing van de ruilfactoren in de betreffende bijlage bij het Pensioenstatuut 2015;
- In de NLc-Ledenvergadering zijn wijzigingen in het Pensioenstatuut 2015 (inzake beroepsgeschiktheid) en het BPL Statuut vastgesteld;
- In de NLc-Ledenvergadering is de premie voor 2021 vastgesteld. Dit na een presentatie door de voorzitter van BPL;
- Het plan van aanpak ten behoeve van het vormgeven van de nieuwe pensioenregeling;
- Updates van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Samenwerkingsverbanden

BPL is aangesloten bij de Pensioenfederatie. Deze koepelorganisatie stelt zich ten doel goede pensioenen te realiseren voor de bij hun aangesloten deelnemers. De Pensioenfederatie behartigt de belangen van de leden met lobby, communicatie en verbetervoorstellen voor beleid en uitvoering.

Alle pensioenfondsen in Nederland kunnen zich bij de Pensioenfederatie aansluiten. De financiële risico's van het lidmaatschap beperken zich tot de jaarlijks te betalen contributie. Zie www.pensioenfederatie.nl.

BPL werkt daarnaast samen met negen andere beroepspensioenfondsen. Vanaf 1 januari 2014 overleggen deze beroepspensioenfondsen in de kring van beroepspensioenfondsen. Dit overleg heeft tot doel te komen tot afstemming over algemene bij de Pensioenfederatie aan de orde zijnde onderwerpen en specifieke onderwerpen die het werkkterrein van de beroepspensioenfondsen raken.

Uitvoering pensioenadministratie

Vanaf 1 januari 2020 is het pensioenbeheer, inclusief de standaard communicatie, ondergebracht bij Blue Sky Group (BSG). Van BSG wordt op kwartaalbasis een SLA rapportage ontvangen alsmede jaarlijks een ISAE 3402 type II rapportage. Daarnaast ontvangt men twee keer per jaar een niet-financiële risicorapportage. Deze rapportages zijn besproken in de werkgroep RU&ICT. Vervolgens heeft de werkgroep RU&ICT over de kwaliteit van dienstverlening van BSG verantwoording afgelegd aan het bestuur.

Uitvoering financiële administratie

Vanaf 1 januari 2020 is de financiële administratie ondergebracht bij BSG. BSG levert onder meer een kostenrapportage, een rapportage inzake het cash management, verzorgt de premienota's en verricht de betalingen namens het BPL.

Uitvoering flexioenregeling

De administratie van de flexioenregeling is sinds 2020 uitbesteed aan ABN AMRO Pension Services (AAPS). Van AAPS wordt op kwartaalbasis een rapportage over de uitvoering van de regeling ontvangen alsmede jaarlijks een ISAE 3402 type II rapportage (geen materiële bevindingen). Deze rapportages zijn besproken in de werkgroep RU&ICT. Vervolgens heeft de werkgroep RU&ICT over de kwaliteit van dienstverlening verantwoording afgelegd aan het bestuur. Op basis van deze rapportages kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd. Robeco Institutional Asset Management (RIAM) is verantwoordelijk voor het beleggingsadvies voor de flexioenregeling.

Adviseurs

De externe adviserend actuaris van het pensioenfonds is L. Thissen van Sprenkels & Verschuren.

M. Euverman van Sprenkels & Verschuren is aangesteld als beleggingsadviseur ter versterking van de countervailing power op het terrein van beleggingen en risicomanagement, in bijzonder voor het beoordelen van voorstellen of adviezen van de fiduciair beheerder.

Fiduciair beheerder

BlackRock is per 1 januari 2020 de fiduciair beheerder. Naast de strategische advisering, verzorgt BlackRock ook het selecteren en monitoren van managers en het balans- en risicomanagement, inclusief het beheer van de rente- en valuta-afdekking, verzorgen. BlackRock is verantwoordelijk voor de uitvoering van het contractueel vastgelegde mandaat.

De beleggingsresultaten worden gemonitord en beoordeeld door de balansmanagementcommissie.

De beleggingsresultaten worden één keer per kwartaal besproken in het bestuur.

Van de fiduciair beheerder is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen.

Deze rapportage is besproken in de balansmanagementcommissie en in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

Bewaarbank

De bewaarbank is Northern Trust (NT). NT is verantwoordelijk voor de beleggingsadministratie en daarmee verband houdende werkzaamheden. Van NT is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Op basis van de ISAE 3402 type II rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

Onafhankelijke accountant

De onafhankelijke accountant is N. Doets van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. De onafhankelijke accountant dient een oordeel te geven over de jaarrekening op basis van een controle en beoordeelt de opzet en de werking van de door het fonds getroffen beheersmaatregelen voor zover deze relevant zijn voor de controle van de jaarrekening.

Het oordeel van de onafhankelijke accountant is opgenomen in het onderdeel "overige gegevens" van dit jaarverslag.

Daarnaast stelt de onafhankelijke accountant een verslag op voor het bestuur. Dit verslag en de acties die naar aanleiding hiervan worden genomen door het bestuur, worden door het bestuur besproken met het verantwoordingsorgaan.

Certificerend actuaris

De certificerend actuaris is J. Tol van Triple A (ook sleutelfunctiehouder actuarieel). De certificerend actuaris dient een onafhankelijk deskundig oordeel te geven over de jaarrekening met inachtneming van de geldende wettelijke eisen. Het oordeel betreft de technische voorzieningen en andere actuariële waarderingen, significante risico's en de mate waarin alsmede de condities waaronder het fonds zijn pensioenverplichtingen in de toekomst al dan niet kan nakomen.

Het oordeel van de certificerend actuaris is opgenomen in het onderdeel "overige gegevens" van dit jaarverslag.

Daarnaast stelt de certificerend actuaris een verslag op voor het bestuur. Dit verslag en de acties die naar aanleiding hiervan worden genomen door het bestuur, worden indien nodig besproken met het verantwoordingsorgaan.

De werkzaamheden van alle uitbestedingspartijen worden tenminste één keer per jaar door het bestuur geëvalueerd, waarbij een beoordeling wordt opgesteld over de kwaliteit van de dienstverlening.

Bestuurszaken

Bestuurszaken

Bestuurlijke inrichting

De bestuurlijke inrichting van het fonds, die in 2016 is gewijzigd, is in 2021 geëvalueerd en naar aanleiding hiervan is de RACI matrix als bijlage van de ABTN verder aangescherpt.

Tevens is voor 2022 besloten om de sleutelfunctiehouder interne audit te "inscourcen", deze positie wordt door De Jonge vervuld zonder dat hij lid is van het bestuur.

Bestuurlijke activiteiten

In het verslagjaar heeft het bestuur zich intensief bezig gehouden met:

- De uitwerking van verschillende investmentcases, managerselecties en evaluaties op het gebied van vermogensbeheer;
- Het vaststellen van de Eigenrisicobeoordeling (ERB);
- Het vernieuwen van het beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen;
- Het uitvoeren van een ALM-studie;
- Verschillende kennissessies over het nieuwe pensioencontract;
- Het vaststellen van de uitgangspunten voor het nieuwe pensioencontract;
- Een kennissessie over cybersecurity;
- Een kennissessie over inflatie;
- Een kennissessie over Private Equity;
- Het bespreken van de uitkomsten van de meningspeiling over het nieuwe pensioencontract onder actieven en pensioengerechtigden.

Korte termijn strategie

Het bestuur ziet op korte termijn het toekomstig pensioenstelsel als belangrijkste ontwikkeling. Het bestuur heeft kennis genomen van het principebesluit van de NLc ledenvergadering van 8 februari 2022 om voor de solidaire premiereregeling te kiezen. Naar aanleiding van dit principebesluit gaat het bestuur in 2022, mede aan de hand van de lagere wetgeving, verder met de verdiepfase van de implementatie van het toekomstige pensioenstelsel. Deze fase omvat een risicopreferentie-onderzoek onder deelnemers, de verdere uitwerking van de nieuwe pensioenregeling en het beleid in de solidaire premiereregeling. In de tussentijd voert het bestuur van BPL de huidige pensioenregeling uit, in lijn met de missie, visie en strategie.

Naleving gedragslijn AVG

In 2019 heeft de Pensioenfederatie de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen (hierna "Gedragslijn") gepubliceerd. De Gedragslijn beschrijft hoe de pensioenfondsen persoonsgegevens verwerken. De Gedragslijn is op 1 juli 2019 in werking getreden en er gold een implementatietermijn tot 1 januari 2020 voor pensioenfondsen. Per 1 januari 2020 dienden pensioenfondsen die lid zijn van de Pensioenfederatie te rapporteren over de naleving van de Gedragslijn. Het BPL acht de naleving van de Gedragslijn essentieel.

Het BPL heeft een privacybeleid en privacyverklaring die jaarlijks worden geëvalueerd door het bestuur. Het BPL heeft adequate maatregelen genomen om te voldoen aan de vereisten op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Europese privacywetgeving. In 2021 heeft het BPL vastgesteld dat het de gedragslijn AVG van de Pensioenfederatie naleeft.

Datalek

Op 27 juli 2021 werd Blue Sky Group (BSG) getroffen door een datalek en zijn (persoons)gegevens in handen gekomen van mensen buiten de organisatie zonder dat dit de bedoeling was. Dit betrof (Persoons)gegevens van onder meer pensioendeelnemers en de eigen medewerkers.

Het datalek is ontstaan nadat, via een phishingmail, kwaadwillende personen toegang tot een mailbox hebben kunnen verkrijgen. Na de ontdekking heeft BSG het lek gedicht en maatregelen getroffen om herhaling te voorkomen. Ook hebben zij het toezicht op alle activiteiten rondom de uitvoering van de pensioenadministratie aangescherpt. BSG heeft het datalek gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens en aangifte bij de politie is gedaan.

BSG betreurt het feit dat dit incident heeft plaatsgevonden en de eventuele overlast die betrokkenen hiervan ondervinden zeer. Naast het dichten van het datalek, is het snel en voortdurend informeren van het BPL en zijn belanghebbenden een hoge prioriteit geweest. Tegelijkertijd is BSG gestart met intensief onderzoek naar het lek en hebben ze maatregelen getroffen om het risico op schade te beperken en de kans op een dergelijk incident in de toekomst te minimaliseren.

Het datalek is beperkt gebleven tot een persoonlijke mailbox van een van hun medewerkers. De pensioen- en beleggingsadministraties zijn hier niet door geraakt. Gezien de omvang van de informatie in de betreffende mailbox is het lek echter omvangrijk geweest en heeft BSG de werkzaamheden uitgevoerd vanuit een crisissituatie.

Het BPL heeft het datalek bij DNB en de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld en hun van de ontwikkelingen op de hoogte gehouden. DNB heeft laten weten dat op basis van de informatievoorziening vanuit BPL er geen verdere vragen meer zijn. Het bestuur monitort de opvolging van de mitigerende beheersmaatregelen die BSG heeft aangekondigd om soortgelijke incidenten te voorkomen.

Verder waren er afgelopen jaar geen datalekken.

Geschiktheid

Geschiktheidsplan

Het pensioenfonds hanteert een geschiktheidsplan. Dit plan is aangepast aan bovenstaande wijziging in de bestuurlijke inrichting. Dit geschiktheidsplan is gebaseerd op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie inzake geschikt pensioenfondsbestuur en geeft inzicht in de geschiktheid van het bestuur. Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd.

Deelname AB-leden aan opleidingen, studiedagen en seminars 2021 (selectie)

Organisatie (onderwerp)	De Jonge	Schoe	Butelaar	Van Kuik	Wassdorp	Louwerens	Eggink	Halfweg
Opleidingen								
15&16 april			X					
20&21 mei			X					
10&11 juni			X					
6 juli								X
23 juli								X
20 augustus					X			
16&17 september								X
30 september & 1 oktober								X
14&15 oktober			X					
Divers							X	
Divers						X		

Organisatie (onderwerp)		De Jonge	Schoe	Buitelaar	Van Kuik	Waasdorp	Louwerens	Eggink	Halfweg
Seminars									
25 januari	Mercer: webinar nieuw pensioencontract								X
27 januari	PwC Datamanagement					X			
5 februari	Dumo coaching					X			
10 februari	Triple A: Webinar nieuw pensioencontract	X							X
24 februari & 23 juni	PensioenPro Virtual event					X			
22 maart	Financial Investigator: Webinar nieuw pensioencontract		X						X
23 maart	Online DNB seminar				X	X			
31 maart	Seminar Nieuw Pensioencontract	X							
21 april & 19 mei	S&V: Webinar Pensioenakkoord								X
19 mei	Uitdagingen voor kleinere en middelgrote pensioenfondsen					X			
Divers	Seminars BlackRock (ESG, SFDR, Esther, LIBOR, EURIBOR)	X	X						
1 november	Seminar Klimaatverandering Achmea						X		
2 november	S&V: De rol van de AFM' & 'Naar een optimale DC-regeling						X		
26 november	IPFOS: Informatietafel bestuurders								X

Evaluatie functioneren bestuur

Elk jaar evalueert het bestuur de individuele leden.

In september 2021 heeft een zelfevaluatie van het bestuur plaatsvonden.

De bespreking is gestructureerd aan de hand van:

- vijf van te voren aangedragen onderwerpen;
- de uitkomsten van de schriftelijke zelfevaluatie;
- overgebleven aandachtspunten uit de Leidraad Bestuursevaluatie van de Pensioenfederatie;
- verslag van de vorige zelfevaluatie.

De volgende punten kwamen daarbij aan de orde:

- Werking opzet IORP II / sleutelfunctiehouders;
- Successieplanning inzake sleutelfunctiehouder interne audit;
- Aanwezigheid nieuwe VO-leden als toehoorder bij AB-vergadering;
- Beschikbare tijd in relatie tot werkzaamheden;
- Proces ALM-studie.

Toezicht en verantwoording

Op het bestuur wordt toezicht uitgeoefend door de visitatiecommissie en het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. De inrichting van deze organen, alsmede hun taken, rechten en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds.

- Zie voor het onderzoek van de visitatiecommissie over 2021 bijlage 1 en de reactie van het bestuur daarop in bijlage 2.
- Zie voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2021 bijlage 3 en voor de reactie van het bestuur daarop bijlage 4.

Klachten- en geschillenprocedure

Het bestuur hanteert een klachten- en geschillenprocedure. Deze is te raadplegen op www.bploodsen.nl. In 2021 zijn er vier klachten behandeld en zijn er geen geschillen geweest. Naar aanleiding van deze klachten is daar waar mogelijk de communicatie aangepast.

Klachten	Aantallen
Klachten in behandeling 1 januari 2021	-
Ingediende klachten 2021	4
• Waarvan behandeld als klacht	4
• Waarvan behandeld door bestuur	1
• Waarvan behandeld door de Ombudsman Pensioenen	1
Afgehandeld in 2021	4
In behandeling 31 december 2021	-

Juridische procedure

In april 2021 zijn BPL en de Vereniging van Nederlandse Oud-loodsen (VNoL) gedagvaard door een door het verantwoordingsorgaan voor ontslag aan de VNoL voorgedragen - en door de VNoL in februari 2021 ontslagen - voormalig lid van het verantwoordingsorgaan. Het voormalige lid van het verantwoordingsorgaan vordert kortgezegd dat hij weer zal worden aangesteld als lid van het verantwoordingsorgaan. In juli 2022 vindt de mondelinge behandeling bij de rechter plaats.

Compliance

Beleid

Compliance is het geheel van maatregelen dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van externe wet- en regelgeving, alsmede van interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat de reputatie en integriteit van het BPL wordt aangetast.

Met compliance beoogt het BPL de integriteit van de verbonden personen (waaronder het bestuur van het BPL, de manager en medewerker van het BPL), het BPL zelf en de verbonden partijen, evenals de naleving van interne regels en externe wet- en regelgeving, te waarborgen en bij te dragen aan een goede reputatie en betrouwbaarheid.

De missie van het BPL is het optimaal behartigen van de belangen van haar deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden. Daarnaast wordt er nadrukkelijk belang gehecht aan een gestructureerde inbedding van compliance. Compliance is volgens BPL een onmisbare schakel daarin.

Het BPL heeft dan ook als doelstelling het handhaven van de goede reputatie van het BPL binnen het maatschappelijk verkeer door een adequate beheersing van onder andere compliance risico's. Dit brengt specifieke compliance doelstellingen met zich mee voor het bestuur zelf en de externe partijen aan wie het BPL haar primaire processen heeft uitbesteed, mede op het gebied van het voldoen aan interne regelgeving en externe wet- en regelgeving.

Het bestuur van het BPL is en blijft eindverantwoordelijk voor het compliant zijn van het BPL, ook voor de onderdelen die zijn uitbesteed. Het bestuur van BPL legt hierover verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. Het intern toezichtsorgaan houdt toezicht op de wijze waarop compliance is ingericht en wordt uitgevoerd.

Het bestuur acht het van belang om aan de transparantie- en informatieverplichtingen tegenover de deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden te voldoen. Dat betekent dat op verschillende gebieden een aantal waarborgen door het bestuur dient te worden ingebouwd. Het betreft het inregelen van "goed bestuur", inhoudende:

- Het beschikken over voldoende deskundigheid door bestuursleden (aantoonbaar);
- Het waarborgen van de integriteit en de betrouwbaarheid. Dit is bijvoorbeeld het geval indien een screeningsbeleid is ingesteld of bij maatregelen inzake belangenverstrengeling of anti-corruptie, inclusief de controle daarop;
- Het afleggen van duidelijke en aantoonbare verantwoording aan de deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden middels een verantwoordingsorgaan;
- Het borgen van de compliance-aspecten van uitbesteede activiteiten door heldere afspraken ten aanzien van compliance te maken met contractpartijen;
- Het opstellen van beleid en procedures over de communicatie aan deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden (het inbouwen van kwaliteitswaarborgen).

Beleidsstukken

Het bestuur heeft een Compliance charter en Compliance program opgesteld. Het Compliance Charter bevat de uitgeschreven principes, taken en verantwoordelijkheden inzake compliance voor het BPL. Het document belicht het belang dat het BPL hecht aan de inrichting en inbedding van compliance en sluit aan bij de kernwaarden van het BPL. Onder het Compliance Charter, hangt het Compliance Program, dat de werkwijze van het BPL en de bijbehorende structuur bevat.

Het bestuur hanteert een gedragscode. Deze is voor het jaar 2021 geactualiseerd, hierbij wordt aangesloten bij de modelgedragscode van de Pensioenfederatie. Alle verbonden personen ondertekenen jaarlijks een verklaring tot naleving. Overtredingen van de gedragscode worden gemeld bij de compliance officer.

Compliance officer

Het bestuur heeft het Nederlands Compliance Instituut (NCI) als compliance officer. De taken van de compliance officer zijn vastgelegd in het Compliance program. De compliance officer wordt geraadpleegd bij de totstandkoming van uitbestedingscontracten, betrekking hebbende op de primaire processen.

De compliance officer doet jaarlijks verslag van zijn werkzaamheden aan het bestuur. De compliance officer heeft geconstateerd dat binnen BPL een integere bedrijfsvoering bestaat en dat haar Governance is gericht op adequate beheersing van integriteitsrisico's. Zie bijlage 5

Incidenten

In de incidentenregeling en klokkenluidersregeling vervult de compliance officer een rol met betrekking tot de melding van integriteitsincidenten en misstanden. Afgelopen jaar is uitvoerig aandacht geweest voor de meldingen (24 deelmeldingen) van incidenten/misstanden door een tweetal melders. De voorzitter van de Visitatiecommissie heeft deze beoordeeld en de uitspraak gedaan over het niet aanstellen van een onderzoekscommissie. Daarin is gemotiveerd hoe hij tot zijn besluit is gekomen.

De afhandeling van de incidenten is door het bestuur onder begeleiding van de compliance officer geëvalueerd en naar aanleiding hiervan is ook de regeling aangescherpt.

Communicatie

Het BPL heeft zijn communicatiebeleid beschreven in het communicatiebeleidsplan- en jaarplan.

In 2021 is aan deelnemers en pensioengerechtigden maandelijks via een nieuwsbrief o.a. informatie verstrekt over:

- (Her)benoemingen van leden van de fondsorganen;
- (beleids)dekkingsgraad;
- Het premiebesluit 2021;
- Aanpassingen van het Pensioenstatuut 2015;
- Het aanstaande nieuwe pensioenstelsel;
- Het herstelplan en de haalbaarheidstoets 2021;
- Updates over de invloed van het coronavirus op het pensioenfonds;
- Planning uniform pensioenoverzicht (UPO) 2021;
- Het datalek bij Blue Sky Group;
- Meningspeiling over het nieuwe pensioenstelsel;
- Het niet toekennen van toeslag.

Ook is er afgelopen jaar een nieuwe website geïmplementeerd. Tenslotte heeft het BPL nog een vijftal webinars verzorgd.

Nevenfuncties

Het BPL dient verantwoording af te leggen over de door bestuursleden vervulde nevenfuncties. Zie hiervoor de tabel op blz.16.

Extern toezicht

DNB

In 2021 is het bestuur in gesprek geweest met DNB over de beheersing van de ESG-risico's. Daarnaast was BPL geselecteerd voor het DNB-onderzoek operationele wendbaarheid. In dit onderzoek beoordeelt DNB de wendbaarheid van pensioenfondsen richting het nieuwe pensioencontract. In 2022 gaat BPL verder in gesprek met DNB over de uitkomsten van beide onderzoeken en zal het de bevindingen beoordelen en waar nodig opvolging aan geven.

AFM

In april 2021 verzocht AFM het pensioenfonds om AFM te informeren over de tweedepijlerpensioenen die het pensioenfonds in portefeuille heeft.

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het BPL gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

In maart 2021 heeft het pensioenfonds een norm overdragende brief van de AFM ontvangen waarin wordt gesteld dat het jaarverslag 2019 niet aan de wettelijke vereisten voldoet betreffende de kostenparagraaf. In de jaarverslagen 2020 en 2021 is opvolging gegeven aan de bevinding van de AFM.

BTW ontwikkelingen

De pensioensector heeft nog altijd te maken met de nodige turbulentie rondom het thema 'btw'. Doordat de btw op kosten (voorbelasting) voor een pensioenfonds slechts zeer beperkt aftrekbaar is, vormt deze btw een aanzienlijke kostenpost. Als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving en jurisprudentie in de voorbije jaren en een starre houding van het Ministerie van Financiën, is de voorbelasting bij pensioenfondsen nog altijd onverminderd hoog. Daarmee is het belang om de btw-positie van een pensioenfonds goed te analyseren nog altijd aanwezig. De inperking per 1 januari 2015 van de btw-vrijstelling (de 'koepelvrijstelling') voor werkzaamheden met betrekking tot pensioenadministratie en de zeer beperkte toepassing van de btw-vrijstelling voor vermogensbeheerdiensten, dragen daaraan bij.

Desalniettemin is de sector strijdbaar om te komen tot een verlaging van deze btw-last. BPL heeft daartoe in samenwerking met de Kring van Beroepspensioenfondsen het afgelopen jaar weer de nodige stappen gezet. Alles gericht op het uiteindelijk verlagen van de (btw op) uitvoeringskosten naar de toekomst toe en mogelijk zelfs nog het realiseren van teruggave van de betaalde btw op pensioenuitvoerings- en vermogensbeheerdiensten voor een aantal jaren in het verleden.

Inmiddels is er een doorbraak in het btw-dossier. Het Europees Hof van Justitie gaat zich over de zaak buigen, ruim zes jaar nadat de Hoge Raad de pensioenfondsen ongelijk gaf. De verwachting is wel dat dit traject nog enkele jaren in beslag zal nemen.

Code pensioenfondsen

Code pensioenfondsen

Door de invoering van de Wet verplichte beroepspensioenregeling per 1 januari 2007 zijn de STAR-principes voor goed pensioenfondsbetuur (Pension Fund Governance, 'PFG') verankerd in het wettelijke kader. Deze Principes zijn per 1 januari 2014 vervangen door de Code Pensioenfondsen. De Code is laatstelijk gewijzigd in 2018.

De normen van de Code zijn ingedeeld naar de volgende thema's:

- **Vertrouwen waarmaken:** zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen maken het in hen gestelde vertrouwen waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig risicomanagement.
- **Verantwoordelijkheid nemen:** het bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling.
- **Integer handelen:** het bestuur bevordert een cultuur van integriteit en compliance.
- **Kwaliteit nastreven:** het pensioenfonds stelt hoge kwaliteitseisen, voert daar beleid op en is een 'lerende organisatie'.
- **Zorgvuldig benoemen:** het pensioenfonds handelt zorgvuldig bij (her)benoemingen en ontslag, en zorgt voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het pensioenfonds.
- **Gepast belonen:** het pensioenfonds voert een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie.
- **Toezichthouden en inspraak waarborgen:** het pensioenfonds waarborgt intern toezicht op de kwaliteit en integriteit van de bedrijfsvoering.
- **Transparantie bevorderen:** het pensioenfonds streeft openheid na, communiceert over missie, strategie en risico's en legt verantwoording af over gevoerd beleid.

Het bestuur heeft de Code Pensioenfondsen geanalyseerd en getoetst aan het huidige beleid van het BPL. De Code Pensioenfondsen schrijft een aantal verplichte onderdelen voor die een plek dienen te krijgen in het jaarverslag of website. In de volgende tabel wordt aangegeven of hieraan wordt voldaan en waar de bijbehorende toelichting te vinden is. De normen waar het pensioenfonds nog niet (geheel) aan voldoet worden na onderstaande tabel nader toegelicht.

Rapportagenorm	Voldaan aan de norm	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Het bestuur rapporteert in de hoofdstukken Algemeen, Financieel beleid en Risicobeleid over het beleid dat het in 2021 voerde, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het bestuur rapporteert in de paragraaf Personalia over de samenstelling van de fondsorganen.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Nee	In dit hoofdstuk wordt de afwijking van deze norm nader gemotiveerd.

Rapportagenorm	Voldaan aan de norm	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 34 De zittingsduur van een lid van het bestuur is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	Nee	In dit hoofdstuk wordt de afwijking van deze norm nader gemotiveerd.
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	De visitatiecommissie betreft de Code bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert hierover in zijn rapportage intern toezicht (bijlage 1).
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In het hoofdstuk Algemene zaken beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Het bestuur licht in het hoofdstuk Financieel beleid verantwoording af betreffende het verantwoord beleggen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	In het hoofdstuk Bestuurszaken wordt gerapporteerd over de naleving van de gedragscode en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	In het hoofdstuk Bestuurszaken wordt gerapporteerd over de behandeling van klachten en geschillen.

Norm 33

In zowel het bestuur als in het VO is er tenminste een vrouw en een man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.

Toelichting: In zowel het bestuur als VO zitten geen leden (meer) van onder de 40 jaar en hebben geen vrouwen zitting. Middels het stappenplan diversiteit wil het bestuur bij nieuwe benoemingen deze groep "actief" benaderen zodat de interesse ten behoeve van een kandidaatstelling wordt gewekt. Het bestuur geeft hiermee tevens invulling aan norm 37.

Per 1 januari 2022 is er een bestuurslid van onder de 40 jaar. Per 1 mei 2022 is er een VO-lid van onder de 40 jaar.

Norm 34

De zittingsduur van een lid van het bestuur is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.

Toelichting: Vanwege de complexiteit en de continuïteit van het bestuur heeft het BPL ervoor gekozen om de maximale zittingsduur voor het bestuur te bepalen op vier jaar en drie herbenoemingen. Voor het VO geldt een maximale zittingsduur van vier jaar en twee herbenoemingen, dit is vastgelegd in de statuten. Voor de visitatiecommissie geldt dat zij maximaal acht jaar betrokken kunnen zijn bij het BPL.

Norm 39

Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.

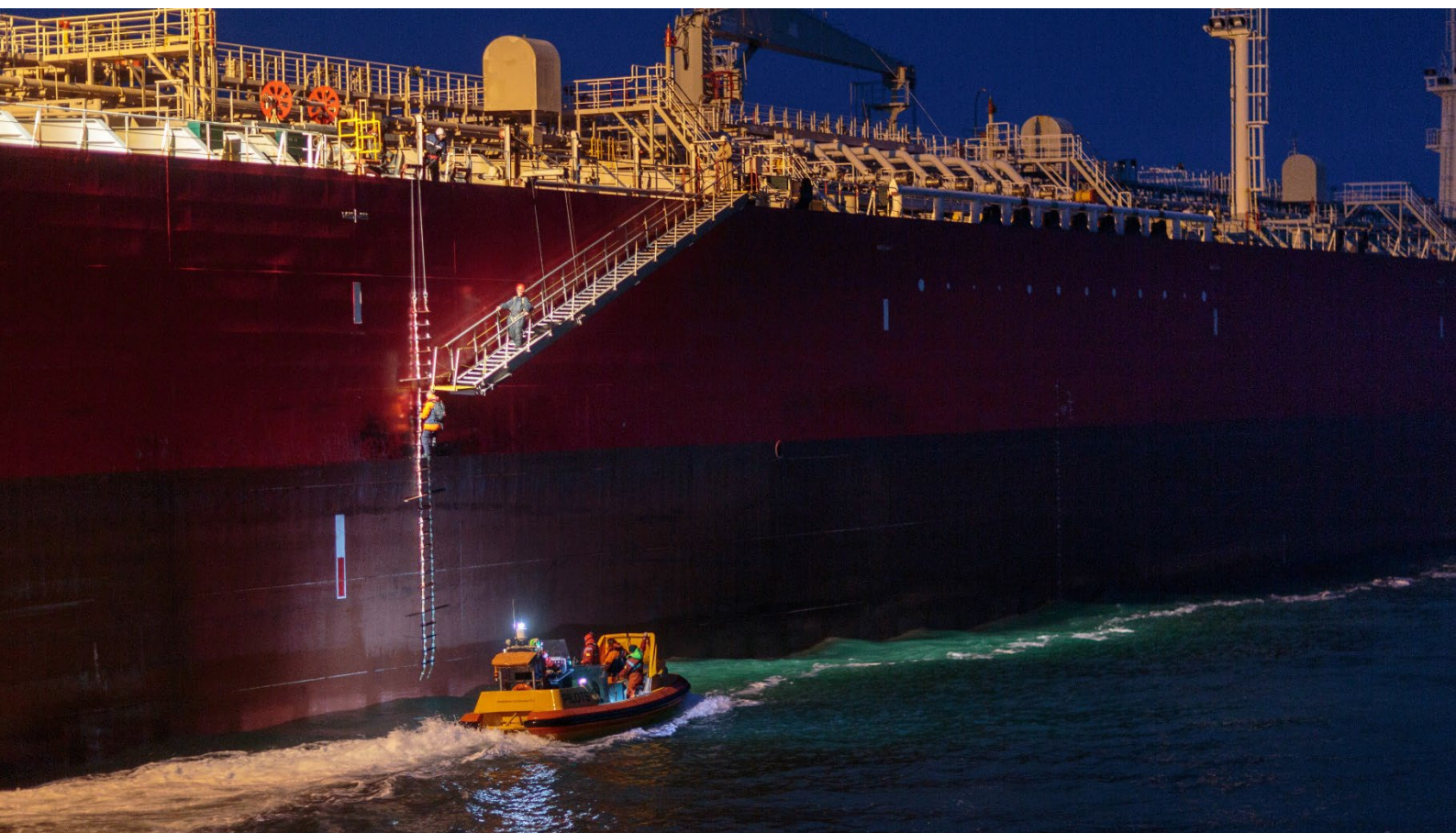
Toelichting: Statutair is geregeld dat leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd door de ledenvergadering van de NLc (voor actieven) of worden benoemd door een, naar het oordeel van het bestuur, representatieve organisatie van ex-loodsen (voor de pensioengerechtigden). Tevens kunnen deze leden ontslagen worden door de organisatie die de betrokkene benoemd, na advies van het verantwoordingsorgaan. Ook is afgelopen jaar in de statuten vastgesteld dat ontslag kan plaatsvinden door het bestuur, na goedkeuring van de visitatiecommissie, indien het bestuur zwaarwegende redenen heeft om het lidmaatschap te beëindigen.

De huidige regeling geeft meer bevoegdheden aan de benoemende organisaties dan de Code Pensioenfondsen voorschrijft. Indien de bepaling in lijn met de Code Pensioenfondsen wordt gebracht worden deze bevoegdheden van de benoemende organisaties weggenomen.

Waarom deze afwijking

Het is sinds het instellen van het verantwoordingsorgaan aan de benoemende organisaties (NLc of VNoL) of een lid van een verantwoordingsorgaan nog steeds voldoet om zijn taak uit te voeren. Dit om te voorkomen dat een lid van het verantwoordingsorgaan, met bijvoorbeeld een afwijkend standpunt, door het verantwoordingsorgaan zelf ontslagen kan worden.

Het is onwenselijk dat de benoemende organisatie iemand wel overwogen in het verantwoordingsorgaan wil hebben en dat het verantwoordingsorgaan zelf 'elke keer' iemand zou kunnen ontslaan. Hierdoor ontstaat een "beschermingslaag" om tot ontslag over te gaan. Door de afwijking van de Code Pensioenfondsen wordt een zorgvuldiger proces gevolgd.

Financieel beleid

Financieel beleid

Risicohouding

In juni 2019 heeft het BPL een onderzoek onder de deelnemers uitgevoerd, met als doel het verkrijgen van inzicht in de bereidheid van deelnemers (actieven en gepensioneerden) om risico te nemen met het opgebouwde pensioen. Het bestuur constateert dat de deelnemers bereid zijn tot het nemen van enig risico om een (gedeeltelijk) waardevast pensioen te realiseren, maar eveneens wat zekerheid wensen. Deze risicohouding is iets meer risico-avers dan bleek uit het risicobereidheidsonderzoek 2015. Dit heeft geresulteerd in een verlaging van de bandbreedte van het vereist eigen vermogen (korte termijn risicohouding).

De beleidskeuzes zijn nader uitgewerkt in de ABTN. Jaarlijks worden deze getoetst middels de haalbaarheidstoets (lange termijn risicohouding).

Risicohouding kwalitatief

Het bestuur van het BPL heeft een risicobewuste houding. Het BPL streeft ernaar nominale aanspraken waardevast na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en gezien het lange termijn karakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via indexatie behouden blijft. Beleggingsrisico kan acceptabel zijn in het streven naar koopkrachtbehoud, zelfs indien dit betekent dat de nominale aanspraken tijdelijk niet na kunnen worden gekomen.

De mate van risicoacceptatie van het bestuur is o.a. gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

Het BPL streeft naar een waardevast pensioen

- Het BPL hanteert daarom een dekkingsgraadafhankelijke indexatiestaffel als leidraad voor toeslagverlening. De toeslagverlening die volgt uit deze staffel komt overeen met de wettelijk maximale toegestane toeslagverlening, gegeven de dekkingsgraad.
- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur het uitlegbaar dat indexatie wordt gekort. Kortingen op de pensioenaanspraken en –uitkeringen dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden en gespreid te worden over een zo lang mogelijke termijn.

De premie staat niet vast

- De uit het Pensioenstatuut voortvloeiende premieomvang is klein in relatie tot de pensioenverplichtingen, waardoor de sturingskracht van premie-aanpassingen beperkt is.
- Er bestaan geen bijstortverplichtingen bij lage dekkingsgraden.
- Bij een daling van verwacht rendement of stijging van de levensverwachting zijn partijen bereid extra premie te betalen om de huidige pensioenopbouw te financieren.

De risicobereidheid is gerelateerd aan de volgende uitgangspunten:

- Het BPL kent relatief meer pensioengerechtigden en een kortere duratie dan het gemiddeld pensioenfonds in Nederland.
- De risicotolerantie van de deelnemers van het BPL zijn in lijn met dat van een gemiddeld pensioenfonds.
- Als de financiële positie van het BPL verbetert, wordt bij voorkeur minder risico genomen indien de ambitie van het BPL in evenveel of meer gevallen haalbaar is met minder risico.

De risicobereidheid van het fonds kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van het BPL. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie van het BPL nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol. Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen een verwachte ontwikkeling beoordeeld, maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling. De ambitie dient in de meeste scenario's te kunnen worden behaald.

De risicobereidheid is geconcretiseerd door de vaststelling van kwantitatieve risicogrenzen (het Vereist Eigen Vermogen en de grenzen van de haalbaarheidstoets).

Kwantitatieve uitgangspunten

Het bestuur heeft de volgende kwantitatieve uitgangspunten vastgesteld, uitgaande van een 15-jaars horizon:

Dekkingsgraad

- Onder extreem slechte marktomstandigheden wil het BPL bij voorkeur niet onder de minimale richtdekkingsgraad volgens DNB (95%) terechtkomen.
- Het pensioenfonds wil niet sturen op 'buitengewoon' hoge dekkinggraden. Alle dekkinggraden binnen 5 jaar boven 130% worden als gelijk beoordeeld.

Pensioenresultaat

Het pensioenresultaat uitgaande van de huidige dekkinggraad dient bij voorkeur minimaal 80% te zijn. Het pensioenfonds vindt een koopkrachtverlies van meer dan 20% na 5 jaar in beginsel onwenselijk.

De bovenstaande kwantitatieve uitgangspunten zijn gebaseerd op een horizon van 5 jaar, met het oog op een naderend invaarmoment in het nieuwe stelsel, en de in de ALM-studie van 2021 gehanteerde veronderstellingen. De kwantitatieve uitgangspunten worden periodiek geëvalueerd.

Toetsing ALM resultaten aan kwantitatieve uitgangspunten

Het bestuur realiseert zich dat de gekozen beleggingsstrategie in combinatie met de huidige dekkinggraad niet in alle scenario's alle vooraf gestelde beoordelingscriteria volledig uitsluit. Zo is volgens de ALM-prognose de kans op een dekkinggraad lager dan minimale richtdekkingsgraad van 95% in enig jaar maximaal 6,15% en is de kans op een pensioenresultaat lager dan 80% in jaar 5 circa 16,5%. Het bestuur is van mening dat dit acceptabel is.

Risicohouding lange termijn: ondergrenzen pensioenresultaat

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (lange termijn) vastgesteld met betrekking tot het pensioenresultaat:

Ondergrens 1:

Vanuit de situatie waarbij de beleidsdekkinggraad gelijk is aan Vereist Eigen Vermogen dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 90%.

Ondergrens 2:

Vanuit de feitelijke beleidsdekkinggraad dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 85%.

Ondergrens 3:

Vanuit de feitelijke beleidsdekkinggraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een "slechtweerscenario" (lees: 5e percentiel) 35% te bedragen.

Bij de vaststelling van de ondergrenzen is rekening gehouden met de toeslagachterstand van 13,2% per 31 december 2014 voor alle deelnemers en de voorgeschreven scenario'set zoals door DNB gepubliceerd is voor Q1-2015. Indien er op enig moment in de tijd sprake is van een lagere toeslagachterstand of een significante andere voorgeschreven scenario'set kan dit reden zijn om de ondergrenzen te herijken. Dit was afgelopen jaar niet het geval.

Haalbaarheidstoets

Op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling dient een pensioenfonds periodiek een haalbaarheidstoets uit te voeren. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. In het Besluit FTK wordt beschreven hoe de haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd en de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling bevatten nadere voorschriften. Daar wordt de berekeningswijze van het centrale begrip pensioenresultaat bepaald evenals de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt en de te hanteren normen, die binnen de haalbaarheidstoets worden toegepast.

Het BPL heeft in 2021 een nieuwe haalbaarheidstoets uitgevoerd. Onderstaande tabel geeft de resultaten van de haalbaarheidstoets 2021, 2020, 2019 en 2018.

Resultaten haalbaarheidstoets op fondsniveau

Vanuit de feitelijke dekkingsgraad	2021	2020	2019	2018	Vastgestelde grenzen
Mediaan	93,3%	99,0%	96,8%	103,0%	Min. 85%
5 ^e percentiel	68,9%	74,2%	70,8%	75,3%	-
Relatieve afwijking	26,2%	25,1%	26,9%	27,2%	Max. 35%

De resultaten van de haalbaarheidstoetsen overschrijden de vastgestelde grenzen niet.

Risicohouding korte termijn

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (korte termijn) vastgesteld met betrekking tot het Vereist Eigen Vermogen: het Vereist Eigen Vermogen van het BPL mag niet lager zijn dan 16% en niet hoger dan 22%.

Eind 2021 bedroeg het Vereist Eigen Vermogen 18,8% en valt daarmee binnen de vastgestelde bandbreedte van het bestuur.

Solvabiliteitsrisico

De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaaarde van de pensioenverplichtingen.

Een belangrijk risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen alsook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet korten.

Eind 2021 is het aanwezige vermogen lager dan het Vereist Eigen Vermogen. De beleidsdekkingsgraad was eind 2021 109,8% en daarmee lager dan de vereiste dekkingsgraad van 118,8%. De beleidsdekkingsgraad wordt gebruikt om te toetsen of het pensioenfonds voldoet aan de eisen inzake het (minimaal) Vereist Eigen Vermogen. De beleidsdekkingsgraad was ultimo 2021 lager dan het vereist eigen vermogen. Daarom is er naar de stand van 31 december 2021 een herstelplan opgesteld.

Beleggingen

Terugblik economie en financiële markten

2021: zijn we covid nu wel of niet de baas

Was 2020 het jaar dat de wereld geconfronteerd werd met de dreun van de uitbraak van het covidvirus, 2021 werd het jaar waarop de eerste stappen richting normalisatie werden gezet. Hoewel er zeker overwinningen werden gevierd, valt echter moeilijk te ontkennen dat de strijd tegen het virus nog zeker niet achter ons ligt. Zo heeft op het moment van schrijven minder dan 60% van de wereldbevolking minimaal één vaccin ontvangen, wat inhoudt dat 40% van de bevolking nog helemaal niet gevaccineerd is. Deels gaat het hier om een verdelingsprobleem: de rijkere landen die (meer dan) voldoende vaccins hebben bemachtigd terwijl de armere landen achteraan de rij mochten aansluiten. Deels gaat het hier ook om een wantrouwen tegen vaccins. Zo zijn de vaccinatie niveaus in landen als de VS, Duitsland en Rusland te laag om de zogenoemde 'herd immunity' te bereiken. Daar komt nog eens bij dat we sinds het einde van 2021 te maken hebben met de Omikron variant, die tot een sterke stijging van het aantal besmettingen heeft geleid. Hoewel de vaccins zeker bescherming bieden tegen ernstige ziekte of overlijden, kan de combinatie van de grotere besmettelijkheid en de (te) lage vaccinatiegraad in een aanzienlijk deel van de wereld nog tot de nodige problemen leiden.

Wereldeconomie herstelt, maar...

Ondanks het feit dat we het coronavirus nog niet voldoende onder controle hebben, heeft de wereldeconomie zich in 2021 stevig hersteld van de mokerslag die in 2020 is uitgedeeld. De mate van herstel verschilt hierbij per regio, afhankelijk van het gevolgde lockdownbeleid, de generositeit van steunpakketten van de overheden en de snelheid waarmee het vaccinatieprogramma is uitgerold. In sommige landen (de VS, China, Nederland) ligt de omvang van de economie inmiddels weer boven het niveau van het vierde kwartaal van 2019, maar veel andere landen zijn nog midden in de herstelfase. Met name landen met een lage vaccinatiegraad, beperkte financiële armslag en een hoge afhankelijkheid van het toerisme blijven achter bij het herstel elders. Dat ook het VK achterblijft zal daarnaast tenminste gedeeltelijk een direct gevolg zijn van het Brexitproces, wat ook verre van soepel verloopt.

Een andere indicatie dat de herstelfase niet altijd even soepel verloopt, is het optreden van de nodige knelpunten en tekorten in de wereldeconomie. Dit jaar zagen we onder andere berichten over tekorten aan bouwmaterialen, tankerscheppen, truckers, horecapersoneel, halfgeleiders en gas (in Europa). Het meest directe gevolg van de optredende spanningen tussen vraag en aanbod is de stevige stijging inflatie. Zowel in Amerika (6,8%) als de eurozone (5,0%) is de inflatie aan het einde van het jaar naar het hoogste niveau sinds het begin van de jaren '90 opgelopen, waarbij de vraag centraal staat in hoeverre het hier om een tijdelijk of een blijvend fenomeen gaat. Aan het einde van 2021 lijkt er bij de meeste centrale banken een draai in het denken omtrent inflatie te hebben plaatsgevonden, waarmee 2022 het jaar wordt waarin de monetaire teugels wereldwijd zullen worden aangehaald. De mogelijke uitzondering hierop wordt gevormd door de ECB, die vooralsnog vasthoudt aan het extreem ruime monetaire beleid.

Herstart en liquiditeit de drijvende kracht van financiële markten

Of 2021 een mooi of een slecht beleggingsjaar was, hangt volledig af over welke beleggingscategorie je het hebt. Voor aandelen is het -wederom- een prima jaar geweest. Niet alleen hebben de aandelenmarkten weten te profiteren van het sterke herstel van de gerapporteerde winstcijfers en de gunstige groeivoorzichten voor 2022, maar bovendien hadden ze de wind in de rug van de wel zeer lage (kapitaal)marktrente. Zeker als je de hoge inflatie in ogenschouw neemt, bieden obligaties momenteel geen aantrekkelijk beleggingsalternatief, waardoor de overstap naar meer risicodragend beleggingsmiddelen voor de hand ligt. Het grote risico van de oplopende inflatie heeft vooralsnog geen echte schade berokkend, waarbij met name de zeer beperkte stijging van de kapitaalmarktrente opmerkelijk te noemen is. De reële rente is inmiddels overal negatief, wat slechts een ondersteuning betekent voor reële waarde als aandelen.

Obligatiebeleggers zullen met heel wat minder plezier op het beleggingsjaar 2021 terugkijken. De kapitaalmarktrente is wereldwijd naar zo'n laag niveau gezakt dat het bijna geen buffer vormt voor eventuele prijsontwikkelingen. Als de kapitaalmarktrente vervolgens ook maar een klein beetje oploopt, duwt dat gelijk het rendement voor de hele asset klasse in het rood. Waar de MSCI All Countries total return index het jaar met een rendement van ruim 21% afsloot, wist binnen de obligatiemarkten alleen de high yield markt met een kleine plus (0,9%) af te sluiten: alle andere obligatiebeleggingen eindigden in de min.

Dekkingsgraadontwikkeling

Per 31 december 2021 was de beleidsdekkingsgraad van het fonds (109,8%) hoger dan de beleidsdekkingsgraad aan het begin van het kalenderjaar 2021 (95,7%). Dit is voornamelijk gedreven door de stijging in aandelen- en renteniveaus sinds begin van het jaar. Als gevolg van de rentestijging zijn de pensioenverplichtingen sterker in waarde gedaald, dan de waarde van de rentegevoelige beleggingen in de portefeuille, aangezien het pensioenfonds een deel (37,5%) van het renterisico heeft afgedekt.

Belangrijke aanpassing 2021

Wijzigingen in de beleggingsportefeuille 2021

Op basis van de SNP-studie had het bestuur in het beleggingsplan 2021 vastgesteld dat de bestaande strategische portefeuille goed gepositioneerd was. Er zijn derhalve in 2021 geen wijzigingen aangebracht in de strategische portefeuilledistributie en/of de bandbreedtes. Wel heeft BPL wijzigingen doorgevoerd, nadat hiervoor zorgvuldige bestuurlijke processen zijn doorlopen, in het feitelijke beheer van de deelp portefeuilles:

Aandelenportefeuille – publieke markten

BPL heeft de aandelenportefeuille voor de publieke markten omgezet naar passieve, marktkapitalisatie gewogen portefeuilles. BPL heeft gekozen voor een invulling middels vier regionale fondsen die opgeteld de All Countries World Index vormen. Door te kiezen voor vier regionale fondsen behoudt BPL de flexibiliteit om keuzes te maken rondom de wegen van de verschillende regio's (Noord Amerika, Europa, Pacific en Emerging Markets).

Naast het aanpassen van de portefeuille naar passieve, marktkapitalisatie gewogen fondsen, heeft BPL ook het herijkte ESG-beleid van BPL geïmplementeerd. BPL heeft gekozen om het ESG beleid te verankeren in de benchmark voor deze 4 fondsen middels de MSCI ex Select Controversies indices. Een eventuele separate allocatie naar China is overwogen, maar BPL heeft ervoor gekozen om dit vooralsnog niet te implementeren.

Vastrentende waarde – Emerging market debt

BPL heeft besloten om de EMD-portefeuille te vervangen wegens personele ontwikkelingen en ontwikkelingen in de eigendomsstructuur van de vorige externe manager. Voorafgaand aan deze wijziging heeft BPL de investment case voor EMD herijkt. Dit heeft ertoe geleid dat BPL de EMD exposure heeft gespreid naar een Local Currency fonds en een Hard Currency fonds. Op deze manier worden de risico's gespreid en heeft BPL de mogelijkheid om desgewenst visies te implementeren, mochten er structurele redenen zijn om hard danwel local currency te prefereren. In de search naar nieuwe beheerders is ook gekeken naar het potentieel en feitelijke resultaten van actief beheer in deze categorie. De uitkomst hiervan is dat BPL heeft besloten om voor Hard Currency te kiezen voor een passieve implementatie en voor Local Currency te opteren voor een actief beheerd fonds. Bij de implementatie is ook direct het herijkte ESG-beleid van BPL geïmplementeerd. Voor EMD HC is gekozen voor de JPMorgan ESG EMBI Global Diversified Index in EUR benchmark die als de standaard in de markt wordt gezien. Voor EMD LC is gekozen voor een beheerder die uitstekend scoort op de wijze waarop ESG is geïntegreerd in de investeringsbeslissingen. Deze portefeuille wordt niet tegen een ESG benchmark beheerd.

Aanpassingen ESG-beleid

BPL heeft in 2021 het ESG-beleid in de beleggingsportefeuille herijkt. Het bestuur heeft in overleg met het Verantwoordingsorgaan de ambitie uitgesproken om het ESG-beleid in de verschillende portefeuilles naar het niveau van Algemeen geaccepteerde (internationale) normen en verdragen te brengen.

Ook is in 2021 veel gesproken over de implementatie van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). BPL heeft besloten om in dit kader haar pensioenregeling te classificeren als artikel 8, ESG promoten. Met de wijzigingen in de portefeuille die in 2021 zijn doorgevoerd, heeft BPL reeds grote stappen gezet om de portefeuille in lijn te brengen met dit uitgangspunt.

Strategische normportefeuille (SNP) en bandbreedtes

Portefeuille-optimalisatie studie

Op basis van de SNP-studie had het bestuur in het beleggingsplan 2021 vastgesteld dat de bestaande strategische portefeuille goed gepositioneerd was. BPL kon als gevolg van haar financiële positie haar risicoprofiel, gemeten in VEV-termen, niet of nauwelijks vergroten. Deze factoren maken dat er geen significante veranderingen waren in het strategische beleggingsbeleid voor 2021.

Beleggingsdoelstelling totale portefeuille

De beleggingsdoelstelling voor de totale Portefeuille luidt als volgt: BPL heeft ten doel om tegen een aanvaardbaar risico langetermijngroei van de Portefeuille te realiseren in vergelijking met zijn verplichtingen. Gegeven de vooruitzichten voor de financiële markten achtte BPL het huidige strategische beleggingsbeleid passend bij de financiële positie van het fonds. Het pensioenfonds hanteert bij het beleggen een verdeling over verschillende asset categorieën en vervolgens worden de beleggingen verdeeld over verschillende fondsen die bepaalde limieten aanhouden. Op deze wijze wordt het concentratierisico binnen verantwoorde grenzen gehouden.

Onderstaande geeft de SNP weer.

Deel portefeuille	Strategische Norm weging	Signaalgrenzen (%)
Matching Portefeuille	52,5%	+/- 5,0
Kern LDI portefeuille	24,5%	+/- 5,0
Hypotheke portefeuille	10,5%	+/- 5,0
Euro Bedrijfsobligaties portefeuille	17,5%	+/- 1,5
Geldmarktfondsen	0,5%	+/- 1,0
Return Portefeuille	47,5%	+/- 5,0
Emerging Market Debt	5,0%	+/- 1,0
High Yield Obligaties	5,0%	+/- 1,0
Aandelen Ontwikkelde Markten	28,0%	+/- 2,5
Aandelen Opkomende Markten	4,5%	+/- 1,0
Private Equity	5,0%	+/- 2,5
Totaal	100,0%	

Herbalancering totale portefeuille

Het feit dat een deel van de Strategische portefeuille is belegd in illiquide producten (private equity en hypotheke), maakt dat dit deel van de portefeuille geen onderdeel vormt van het herbalanceerbeleid van BPL. Dit is de reden dat voor de herbalancering, de totale portefeuille is onderverdeeld in onderstaande drie blokken:

Portefeuillestrategie	Signaalgrenzen (%)		
	Weging (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
Liquide Activa	60,5	55,5	65,5
Illiquide Activa	15,0	7,5	22,5
Kern LDI-Portefeuille	24,5	19,5	29,5

De fiduciair manager zal de beleggingsallocatie van de Totale Portefeuille zoals vermeld in bovenstaande tabel niet automatisch herwegen. Wanneer de weging van een Portefeuillestrategie zich buiten de signaalgrenzen bevindt zoals vermeld in bovenstaande tabel, stelt de fiduciair manager BPL daarvan op de hoogte en wordt met BPL besproken of er maatregelen moeten worden genomen. Er wordt door de fiduciair manager geen tactische asset allocatie gedaan.

Herbalancering Liquide Activa

De Fiduciair manager spant zich in om de Strategie voor Liquide Activa dagelijks te volgen en herweegt de Liquide Activa naar eigen inzicht om de allocatiepercentages zodanig te wijzigen dat ze weer binnen de in onderstaande tabel vermelde bandbreedtes vallen.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat de Fiduciair Manager de Liquide Activa ook naar eigen inzicht kan herwegen wanneer de allocaties van de Liquide Activa zich binnen de in bovenstaande tabel vermelde bandbreedtes bevinden. De Fiduciair Manager neemt bij de herweging van de Liquide Activa in acht dat de bandbreedtes niet bedoeld zijn om tactisch beheer te voeren. De bandbreedtes zijn opgesteld vanuit operationele overwegingen en het mogelijk maken van efficiënt portefeuillebeheer en het beheersen van kosten.

De benchmarkwegingen voor de Benchmarks voor Liquide Activa zijn statisch en veranderen niet.

Beleggingscategorie	Benchmark	Valutahedging	Weging (%)	Toegestane bandbreedte ¹ (%)
Aandelen			53,7	+/- 4,1
North America Equity*	MSCI North America ex Select Controversies Net Index in EUR	USD 50% gehedged naar EUR		
Pacific Equity*	MSCI Pacific ex Select Controversies Net Index in EUR	JPY 100% gehedged naar EUR		
EM Equity*	MSCI Emerging Markets ex Select Controversies Net Index in EUR	n.v.t.		
Europe Equity*	MSCI Europe ex Select Controversies Net Index in EUR	GBP & CHF 100% gehedged naar EUR		
Vastrentende waarden			45,5	
EUR Corporate Bonds	Barclays Euro Aggregate Corporate Index in EUR	n.v.t.	28,9	+/- 2,5
EMD LC	JPMorgan GBI-EM Global Diversified Index in EUR	n.v.t.	4,2	+/- 1,7
EMD HC	JPMorgan ESG EMBI Global Diversified Index in EUR	USD 50% gehedged naar EUR	4,2	+/- 1,7
Europe High Yield	Barclays Pan-Euro High Yield 3.0% Iss constraint ex Financials EUR Hedged Index in EUR	n.v.t.	4,1	+/- 1,7
US High Yield	Barclays US High Yield 2% Issuer Cap Index in EUR	USD 50% gehedged naar EUR	4,1	+/- 1,7
Liquiditeiten			0,8	
Liquiditeiten	ESTR Overnight Rate Index	n.v.t.	0,8	+/- 1,7
Valutahedge Liquide Activa			n.v.t.	n.v.t.
TOTAAL LIQUIDE ACTIVA		n.v.t.	100,0	n.v.t.

1 Percentage van de marktwaarde van de totale intrinsieke waarde van de Liquide Activa.

* De gewichten van de regionale aandelen zullen dagelijks schommelen op basis van de marktkapitalisatiegewichten binnen de MSCI All country World Net Index.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen (voornamelijk de pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen. Dit risico is onder normale omstandigheden nagenoeg afwezig, omdat de pensioenuitkeringen nog langdurig kunnen worden voldaan uit de ontvangen premies en directe beleggingsopbrengsten en bovendien nagenoeg de gehele beleggingsportefeuille bestaat uit liquide vermogenstitels. Het totaal van de illiquide beleggingen maakt ongeveer 4% (2020: ongeveer 3%) uit van de totale portefeuille beleggingen.

Het bestuur heeft op grond van de liquiditeitspositie geen twijfel over de continuïteit van het pensioenfonds.

Rentebeleid en valutabeleid

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel (inclusief de economische effecten van derivaten) dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het pensioenfonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van rente- en marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekende partijen met een goede financiële stabiliteit. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand (cash en obligaties). Door middel van EMIR is de derivatenmarkt relatief veiliger en transparanter gemaakt.

Dynamisch afdekkingsbeleid renterisico

BPL voert een zogeheten 'semi'-dynamisch afdekkingsbeleid. Dit houdt in dat het niveau van de rente-afdekking mede afhankelijk is van de hoogte van de 20Y swap rente en de feitelijke dekkingsgraad van het fonds. In onderstaande tabel wordt beschreven welke afdekkingsniveaus bij de respectievelijke rente- en dekkingsgraadniveaus horen.

Echter, de tabel dient als een 'trigger'-tabel. Als niveaus worden overschreden, dan is dit een aanleiding om te bespreken of de renteafdekking daadwerkelijk aangepast zal worden.

Staffel dynamische renteafdekking

Actuele (UFR) dekkingsgraad									
20-jaars rente	100% (en lager)	105%	110%	115%	120%	125%	130%	135%	140% (en hoger)
1,0%	40%	30%	30%	30%	30%	30%	30%	30%	40%
1,5%	50%	40%	30%	30%	30%	30%	30%	40%	50%
2,0%	60%	50%	40%	30%	30%	30%	40%	50%	60%
2,5%	70%	60%	50%	40%	30%	40%	50%	60%	70%
3,0%	80%	70%	60%	50%	40%	50%	60%	70%	80%
3,5%	90%	80%	70%	60%	50%	60%	70%	80%	90%
4,0%	90%	90%	80%	70%	60%	70%	80%	90%	90%

De staffel geeft de normafdekking weer bij actuele (UFR) dekkingsgraad en 20-jaars swaprente. De staffel heeft een signaalfunctie, het bestuur beslist of en wanneer de normafdekking dient te worden gewijzigd.

In de ALM-studie 2021 is besloten de onderkant van de staffel te verhogen van 20% naar 30%. Met blauw is aangegeven welke punten van de staffel zijn verhoogd. Gegeven de marktontwikkelingen heeft het bestuur besloten om de afdekking van 37,5% te handhaven.

Valuta-afdekking Liquide Activa

BPL houdt een valuta-afdekking aan om de blootstelling aan andere valuta dan de basisvaluta EUR, die voortkomt uit de beleggingen in Liquide Activa, te beheren. In de Liquide Activa portefeuille worden de valuta-exposure in Japanse Yen (JPY), Britse Pond (GBP) en de Zwitserse Frank (CHF) voor 100% afgedekt naar de euro op basis van de benchmarkexposures. De exposure naar de US Dollar (USD) wordt voor 50% afgedekt. Het resterende valutarisico in overige portefeuille onderdelen en overige valuta's wordt niet afgedekt naar de euro. De afdekking van de genoemde valuta's geschiedt met behulp van valutatermijncontracten. Er wordt onderpand uitgewisseld wanneer de Fiduciair Manager namens BPL bilaterale OTC-derivaten verhandelt.

De valutapositie van de Liquide Activa wordt minimaal maandelijks door de Fiduciair Manager beoordeeld en herwogen.

Toelichting Performance 2021

Performance totale portefeuille

Over het geheel behaalde de portefeuille een rendement van +7,4% in 2021, wat 1,1% hoger was dan het rendement van de strategische benchmark.

De rendementen van de verschillende beleggingscategorieën lieten een uiteenlopend beeld zien. De Kern LDI-portefeuille, gericht op het afdekken van 37,5% van het renterisico ten opzichte van de verplichtingen, rendeerde een totaal rendement van -10,4%. Maar er waren ook positieve uitschieters; de portefeuilleaandelen ontwikkelde en opkomende rendeerde respectievelijk 32,2% en 6,8% en de allocatie naar Private Equity liet een positief rendement zien van 37,7%. De high yield obligatieportefeuille rendeerde 8,3% en hypotheek 2,2%. De emerging market debt en investment grade portefeuilles had een beperkt negatief rendement van -0,2% en -0,5%. De valuta-afdekkingsportefeuille had een negatief rendement van -0,9%.

Deze beleggingsresultaten gecombineerd met de daling in waarde van de pensioenverplichtingen, als gevolg van de stijgende rente, resulteerde in een verhoging van de beleidsdekkingsgraad (12 maanden gemiddelde) met ca. 14,1% en van de economische dekkingsgraad (per 31 december 2021) met ca. 16,3%.

Matching Portefeuille

De Matching Portefeuille heeft als doelstelling om het renterisico van het pensioenfonds (gedeeltelijk) af te dekken. Deze portefeuille is opgebouwd uit drie onderdelen, te weten (i) kern LDI portefeuille, (ii) hypotheek-portefeuille en (iii) bedrijfsobligatieportefeuille. De meer risicovolle vastrentende beleggingen zijn onderdeel van de rendementsportefeuille.

Ad i. De kern liability hedging portefeuille bevat (a) staatsobligaties uitgegeven door de centrale overheden van Nederland, Duitsland en Frankrijk, Oostenrijk, Finland en België, (b) Obligaties uitgegeven door 8 gespecificeerde Supranationale, Sub-Soevereine of Agencies (SSA) instellingen, (c) renteswaps en (d) geldmarktfondsen. Deze beleggingen zijn niet gekozen voor het behalen van extra rendement versus de verplichtingen van BPL maar in eerste aanleg bedoeld ter afdekking van het renterisico dat het fonds loopt als gevolg van de (veranderingen in de) marktwaaiering van haar verplichtingen. Het rendement van de kern LDI-portefeuille bedroeg in 2021 -10,4%.

Ad ii. Als onderdeel van de matching portefeuille wordt er ook belegd in Nederlandse woninghypotheek, via fondsen van Achmea en NN IP. Het rendement van de belegging in deze fondsen samen bedroeg in 2021 +2,2%.

Ad iii. Obligaties die zijn uitgegeven door bedrijven die volgens kredietbeoordelaars een goede kredietkwaliteit hebben ('Investment Grade') zijn ook onderdeel van de matching portefeuille. Het rendement van deze categorie bedroeg in 2021 -0,5%. Het benchmarkrendement voor deze categorie bedroeg -1,0%. De invulling van deze categorie vindt plaats via fondsen beheerd door BlueBay en Robeco.

	Kern LDI portefeuille (BlackRock)	Hypotheek (Achmea)	Hypotheek (NNIP)	Bedrijfs-obligaties Euro IG Blue Bay	Bedrijfsobligaties Euro IG Robeco
Fonds	-10,4%	2,4%	1,8%	0,0%	-1,0%
Benchmark	n.v.t.	2,4%	1,8%	-1,1%	-1,0%
Excess return	n.v.t.	0,0%	0,0%	1,1%	0,0%
In deze assetcategorie werd eind 2021 belegd (procenten van totaal belegd vermogen):					
	21,2%	5,8%	4,1%	8,2%	10,3%

Return Portefeuille

De return portefeuille heeft als doelstelling een extra rendement te genereren boven het rendement van de verplichtingen, om hiermee te zorgen voor dekkingsgraadherstel en op termijn voor het indexeren van pensioenbetalingen. De return portefeuille bestaat uit de volgende onderdelen: (i) Aandelen ontwikkelde markten, (ii) Aandelen Opkomende markten, (iii) private equity, (iv) obligaties van lagere kredietwaardigheid (high yield en emerging markets debt). In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

(i) Aandelen Ontwikkelde Markten

De aandelenportefeuille bestond in het begin van het jaar uit een mix van regionale en factor exposures. Na een evaluatie van deze portefeuille is besloten om de aandelen portefeuille voor de ontwikkelde markten om te zetten naar passieve, marktkapitalisatie gewogen portefeuilles. Door te kiezen voor 3 regionale fondsen behoudt BPL de flexibiliteit om keuzes te maken rondom de wegingen van de verschillende regio's (Noord Amerika, Europa en Pacific). BPL heeft gekozen voor een invulling middels 3 regionale fondsen die opgeteld de Developed World (ex Select Controversies) Index vormen.

(ii) Aandelen Opkomende Markten

Een gedeelte van de aandelenportefeuille wordt belegd in Opkomende Markten. BPL heeft ook voor deze allocatie gekozen om in 2021 over te stappen naar een passief beleggingsfonds. Als benchmark wordt de MSCI Emerging Markets ex Select Controversies Index gehanteerd.

De rendementen van de verschillende fondsen van (i) en (ii) en de benchmarks zijn weergegeven in de volgende tabel.

	Aandelen Pacific ESG (passief) BlackRock CCF Pacific ESG Screened Equity	Aandelen Noord Amerika ESG (passief) BlackRock CCF North America ESG Screened Equity	Aandelen Europa ESG (passief) BlackRock CCF European ESG Screened Equity	Aandelen Opkomende markten (passief) iShares Emerging Market Screened Equity
Fonds	5,8%	22,2%	12,8%	-1,3%
Benchmark	5,2%	21,2%	12,4%	-1,3%
Excess return	0,6%	1,0%	0,4%	0,0%
In deze assetcategorie werd eind 2020/1 belegd (procenten van totaal belegd vermogen):				
	2,8%	22,3%	5,5%	4,3%

Rendementen zijn vanaf start datum van investering. Dat is voor de iShares EM vanaf 6 mei 2021 en voor de overige 3 fondsen vanaf 27 april 2021

(iii) Private Equity

De waarde van de beleggingen in de private equity fondsen steeg van € 41,6 miljoen per eind 2020 naar € 48,4 miljoen per eind 2021. Er werden in 2021 € 5,5 miljoen aan uitkeringen (distributions) ontvangen en er werd € 3,9 miljoen aan contributies door BPL gestort ('capital calls').

De beleggingen in de categorie private equity vinden plaats via vier fondsen. Gezamenlijk behaalden deze fondsen in 2021 een rendement van 37,7%.

De rendementen gemeten van de vier fondsen, sinds start:

Private Equity Fondsen	Sinds start	Rendement 2021
Stafford Inst. European Private Equity Fund II	4,9%	-6,6%
Stafford Clean Tech Private Equity II	-15,4%	7,5%
Stafford Global Private Equity IV	10,8%	46,4%
Stafford European Private Equity V CV	8,0%	15,1%
In deze categorie werd eind 2021 belegd (van totaal belegd vermogen): 4,5%		

Het BPL belegt strategisch 4% van de totale beleggingen in private equity. Bij private equity wordt geïnvesteerd in niet beursgenoteerde ondernemingen. Het risico bestaat dat het bedrijf het slecht doet, waardoor de waarde van de investering daalt. Bij faillissement van de onderneming kan de investering in zijn geheel verloren gaan. De investering (plus behaalde winst door de waarde toename van de onderneming) vloeit weer terug naar het fonds als de onderneming wordt verkocht, ten beurse gaat of de belegging wordt verkocht aan een ander private equity fund. Het risico wordt beperkt door niet rechtstreeks in ondernemingen te beleggen maar in een vijftal "fund of funds"

Specifieke informatie over de status van de commitments per 31 december 2021 inclusief oproepen/uitkeringen gedurende 2021 is weergegeven in de volgende tabel.

PE-Fondsen (bedragen in Euro's)	Commitment		Opgeroepen (Capital Calls)	Restant Commitment	Uitgekeerd (Distributions)	Valuta	Opgeroep en in 2020	Uitgekeerd in 2021
	Aangegaan	Bedrag						
Stafford								
European Private Equity II	25-2-2005	16.000.000	16.000.000	-	22.923.819	EUR	-	218.545
Clean Tech								
Private Equity II (USD)	22-12-2006	12.000.000	12.000.000	-	859.093	USD	-	132.216
Stafford Global								
Private Equity IV	26-5-2009	20.000.000	20.000.000	-	15.988.710	EUR	-	5.234.090
Stafford								
European Private Equity V	4-6-2015	20.000.000	18.468.323	1.531.677	-	EUR	3.948.490	-

(iv) Obligaties van lagere kredietwaardigheid (high yield en emerging markets debt)

BPL belegt in obligaties van uitgevers met een lagere kredietkwaliteit in de verwachting dat dit tot een hoger rendement leidt. Deze categorieën zijn onderdeel van de rendementsportefeuille van BPL. Dit betreft zowel obligaties in bedrijven (de categorie 'High Yield') als overheden uit opkomende landen ('Emerging Markets Debt'). De obligaties uitgegeven door overheden uit opkomende landen zijn uitgegeven in lokale valuta.

De rendementen van de verschillende obligatiefondsen waarin BPL belegt zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Rendement	High Yield – US Logan Circle	High Yield – EUR Robeco	Emerging Markets Debt LC Neuberger	Emerging Markets Debt HC L&G
Fonds	13,8%	2,6%	-1,2%	1,9%
Benchmark	13,3%	3,5%	-1,2%	1,9%
Excess Return	0,5%	-0,9%	0,0%	0,0%
In deze assetcategorie werd eind 2021 belegd (procenten van totaal belegd vermogen):				
	2,7%	2,4%	2,6%	2,6%

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het BPL heeft in 2021 (opnieuw) aandacht besteed aan het beleid rond Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). Het BPL ziet het ontwikkelen van het MVB-beleid als een iteratief proces, waarvan het uiteindelijke eindpunt nog niet is bereikt. Het MVB-beleid zal gedurende dit proces verder worden aangepast.

BPL weegt algemene ESG-criteria mee bij haar investeringsbeslissingen. Echter, BPL weegt niet specifiek mee wat de ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen zijn op de duurzaamheidsfactoren zoals gedefinieerd in de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), wat Europese wetgeving is voortkomend uit het EU Actieplan Duurzame Financiering. De reden om dit niet mee te wegen is dat BPL momenteel geen beschikking heeft tot gegevens die inzicht kunnen bieden in wat de ongunstige effecten zijn en de rapportageverplichtingen die tot hogere kosten (kunnen) leiden.

BPL classificeert haar pensioenregeling als een duurzaam product dat ecologische of sociale kenmerken promoot, waarbij gedeeltelijk in duurzame producten wordt belegd (art. 8 conform de SFDR-classificatie). BPL heeft met de pensioenregeling duurzaam beleggen niet als doel, echter heeft het fonds wel de visie dat maatschappelijk verantwoord beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling en onderdeel is van haar fiduciaire taak. Dit betekent dat BPL bij beleggingsbeslissingen in het gehele beleggingsproces rekening houdt met milieu-, sociale en bestuurlijke factoren. Deze classificatie is onderdeel van de SFDR.

Beleid

Het MVB-beleid van het BPL is gebaseerd op de resultaten van een onderzoek onder bestuursleden. In een volgend deelnemersonderzoek wil het bestuur dit MVB-beleid toetsen bij de deelnemers.

Doelstellingen

Het MVB-doel van het BPL is tweeledig:

1. Portefeuilledoelstelling: Met maatschappelijk verantwoord beleggen wil het BPL rekening houden met ESG-maatstaven in de daadwerkelijke allocatie naar beleggingscategorieën, ondernemingen en landen. Het BPL heeft hiermee ten doel dat de portefeuille een betere risico-rendementsverhouding kent dan een portefeuille waarbij geen rekening wordt gehouden met ESG-factoren.
2. Invloed doelstelling: Anderzijds wil het BPL invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt. Het BPL vindt elk van de drie factoren binnen ESG hierbij belangrijk. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor het fonds belangrijk is (engagement).

Methoden

Het BPL adresseert de ecologische en sociale kenmerken die het fonds promoot door middel van de volgende methoden:

A. ESG integratie

Het BPL ziet maatschappelijk verantwoord beleggen als een integraal onderdeel van het beleggingsproces. Dit betekent dat in elke stap van het beleggingsproces, bij elk besluit over het beleggingsbeleid, MVB onderdeel is van de besluitvorming, aanvullend op de gebruikelijke financiële factoren. MVB wordt daarom altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken.

De ESG-integratie in de beleggingsportefeuille verschilt per beleggingscategorie, afhankelijk van de mogelijkheden en het belang van maatschappelijk verantwoord beleggen per categorie. Omdat het BPL de vermogensbeheeractiviteiten heeft uitbesteed, zal het BPL ook richting de vermogensbeheerders haar MVB-doelstellingen kenbaar maken, zodat deze in de uitbesteede werkzaamheden betrokken kunnen worden.

Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen worden ESG-criteria expliciet meegenomen.

B. Engagement

Het BPL wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) haar invloed als aandeelhouder inzetten en positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. Het BPL vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten, om op deze manier bij te dragen aan de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen en markten.

Stemmen

Het stemrecht is een van de belangrijkste rechten van een aandeelhouder. Een hoge opkomst op aandeelhoudersvergaderingen zorgt voor stabiele besluitvorming, breed gedragen besluiten en het voorkomt dat kleine groepen aandeelhouders de vergadering naar hun hand zetten. Het actief uitoefenen van het stemrecht draagt bij aan het creëren van lange termijn aandeelhouderswaarde en past bij een verantwoord beleggingsbeleid.

C. Uitsluiting

Het BPL wil niet beleggen in ondernemingen en landen waarvan producten of kernactiviteiten in strijd zijn met internationale verdragen of de principes van het BPL. Het BPL hanteert daartoe een uitsluitingslijst.

ESG-indicatoren

Het BPL hanteert nog geen ESG-indicatoren of ESG-doelstellingen in het beleggingsbeleid. In 2020 heeft het BPL het MVB-beleid geëvalueerd en vastgesteld dat het fonds specifieke ESG-doelstellingen per beleggingscategorie wil gaan vaststellen. Ook wil het fonds, waar mogelijk, ESG-benchmarks per beleggingscategorie gaan hanteren.

Een eerste stap is in 2021 gezet voor de aandelenportefeuille, waarbij de portefeuille is omgezet naar beleggingsfondsen met specifieke ESG benchmarks. In 2022 zal verdergegaan worden op de ingeslagen weg met het doorvoeren en concretiseren van ESG-doelstellingen.

Gegevensbronnen

Er worden nog geen gegevensbronnen geraadpleegd door het pensioenfonds.

Screeningcriteria

Het pensioenfonds hanteert een uitsluitingsbeleid waarin het, naast de wettelijke uitsluitingen, zoveel mogelijk rekening houdt met algemeen aanvaarde internationale normen. Het pensioenfonds belegt niet:

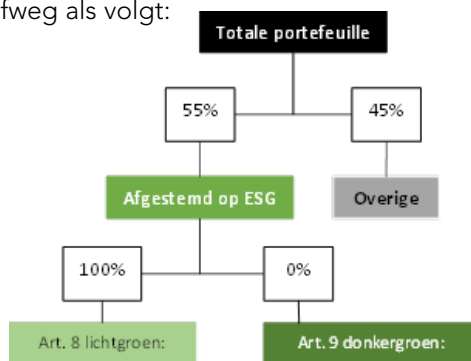
- in ondernemingen die 'controversiële wapens' (zoals clustermunitie), of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren;
- In ondernemingen die zich schuldig maken aan ernstige en structurele schendingen van de UN Global Compact Principes;
- Ook belegt BPL niet in ondernemingen die betrokken zijn bij nucleaire wapens;
- Tenslotte kan er ook tot uitsluiting worden overgegaan als na een periode van intensieve 'engagement' een bedrijf onvoldoende verbeterd of hierover het gesprek wil aangaan;
- in strijd met de sanctielijsten van de Verenigde Naties, de Europese Unie of de nationale overheid.

De fiduciair beheerder zorgt voor screening van de portefeuille op deze criteria. De 'uitsluitingslijst' wordt toegepast op alle beleggingen van het BPL, met dien verstande dat bij beleggingen in fondsen een gecombineerd exposure naar alle uitgesloten bedrijven gezamenlijk wordt toegestaan van maximaal 5% per beleggingsfondsen.

Overzicht per beleggingscategorie

In onderstaand overzicht is per beleggingscategorie waar het BPL in belegt, weergegeven welke methoden worden gehanteerd voor de uitvoering van het ESG-beleid. Ook is weergegeven welke benchmark gebruikt wordt en hoe deze aansluit bij de ESG-kenmerken

De verwachte onderverdeling van de totale beleggingsportefeuille naar verschillende typen beleggingsproducten is grofweg als volgt:

Categorie	Benchmark	Manager	Strategisch gewicht	Product classificatie	Principal Adverse Impact *1	Engagement	Voting	ESG uitsluitingen	ESG benchmark
Matching portefeuille									
Kern LDI	Pensioen-verplichtingen	BlackRock	24,5%	Overig, grijs	Ja *1	Nvt	Nvt	Nvt	Nee
Cash	Overnight cash	BlackRock	0,5%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Nvt	Ja *2	Nee
Hypotheek	Portefeuille	Achmea	5,0%	8, licht-groen	Ja	Nvt	Nvt	Nvt	Nee
		NN	5,0%	Overig, grijs	Nee	Nee	Nvt	Nvt	Nee
Bedrijfs-obligaties	Barclays Euro Aggregate Corporate index	BlueBay	8,5%	Overig, grijs	Nee	Nvt	Nvt	Nee	Nee
		Robeco	9,0%	8, licht-groen	Vanaf 2022	Ja	Ja	Ja*3	Nee

*1. Op basis van MSCI Controversy Scores. Red Flags (Controversy score 0/Very Severe) worden uitgesloten.

*2. Uitsluitingen op basis van BlackRock Baseline Screens (MSCI): Controversial weapons, Civilian Firearms, Nuclear weapons, Fossil Fuels, Tobacco & UN Global Compact Violators.

*3. Uitsluitingen op basis van controversial behaviour en controversial products (inclusief controversial weapons, tobacco, palm oil en fossil fuel).

Categorie	Benchmark	Manager	Strategisch gewicht	Product classificatie	Principal Adverse Impact *1	Engagement	Voting	ESG uitsluitingen	ESG benchmark
Return portefeuille									
Emerging Market Debt - LC	JPMorgan GBI-EM Global Diversified Index	Neuberger Berman	2,5%	8, licht-groen	Ja	Ja	Nvt	Nvt	Nee
Emerging Market Debt - HC	JPMorgan ESG EMBI Global Diversified Index in EUR	Legal & General Investment Management	2,5%	8, licht-groen	Ja	Nee	Nvt	Ja*3	Ja
High Yield – US	Barclays US High Yield 2% Issuer Cap index	Logan Circle	2,5%	Overig, grijs	Nee	Nee	Nvt	Nvt	Nee
High Yield – EUR	Barclays Pan-Euro High Yield 3% Iss constraint ex Financials EUR Hedged	Robeco	2,5%	8, licht-groen	Vanaf 2022	Ja	Ja	Ja*3	Nee
Aandelen North America	MSCI North America ex Select Controversies Index (ESG Screened)	BlackRock	19,5%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Ja	Ja *2	Ja
Aandelen Europa	MSCI Europe ex Select Controversies Index (ESG Screened)	BlackRock	5,5%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Ja	Ja *2	Ja
Aandelen Asia	MSCI Pacific ex Select Controversies Index (ESG Screened)	BlackRock	3,0%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Ja	Ja *2	Ja
Aandelen EM	MSCI Emerging Markets ex Select Controversies Index (ESG Screened)	BlackRock	4,5%	8, licht-groen	Ja *1	Ja	Ja	Ja *2	Ja
Private Equity	Portefeuille	Stafford	5,0%	Overig grijs	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
FX overlay	Nvt	BlackRock	0,0%	Overig, grijs	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

*1. Op basis van MSCI Controversy Scores. Red Flags (Controversy score 0/Very Severe) worden uitgesloten.

*2. Uitsluitingen op basis van BlackRock Baseline Screens (MSCI): Controversial weapons, Civilian Firearms, Nuclear weapons, Fossil Fuels, Tobacco & UN Global Compact Violators.

*3. Uitsluitingen op basis van controversial behaviour en controversial products (inclusief controversial weapons, tobacco, palm oil en fossil fuel).

*4 Op basis van inschatting BlackRock

Belangrijkste wijzigingen voor 2022

In deze paragraaf worden de belangrijkste voorgenomen wijzigingen per onderdeel van de beleggingsportefeuille beschreven voor 2022. Deze wijzigingen zijn gebaseerd op een uitgebreide review van de portefeuille over een langere periode.

ALM-studie

Het bestuur stelt periodiek de risicohouding van het fonds vast. Deze risicohouding en de actuele financiële positie van het fonds vormden input voor de ALM-studie die in 2021 opnieuw is uitgevoerd. De uitkomsten van deze ALM-studie vormen de basis voor de verdere invulling van het beleggingsbeleid voor 2022.

De uitkomsten van de ALM-studie die in 2021 is uitgevoerd gaven geen aanleiding om het strategische beleggingsbeleid (3 tot 5 jaar horizon) van BPL te herzien.

De dynamische rentestafel wordt ook gehandhaafd met dien verstande dat de onderkant van de stafel wordt verhoogd naar 30%. Dit was 20%. De tabel in sectie 1.5 geeft de stafel en wijzigingen weer.

Het beleggingsplan 2022 sluit nauw aan op het strategische beleggingsbeleid zoals deze is vastgesteld in de ALM-studie. BPL heeft in september 2021 een Strategische Norm Portefeuille studie uitgevoerd, om te onderzoeken of binnen de kaders van het strategische beleggingsbeleid de feitelijke beleggingsportefeuille van BPL nog geoptimaliseerd kan worden. BPL kan als gevolg van haar financiële positie haar risicoprofiel, gemeten in VEV-terminen, niet of nauwelijks vergroten. Deze factoren maken dat er geen significante veranderingen zijn in het beleggingsbeleid voor 2022.

Er vinden (vooralsnog) geen wijzigingen plaats in de strategische asset allocatie, de strategische gewichten en/of de bandbreedtes. Wel zal de wijze van invulling van de verschillende portefeuille onderdelen mogelijk wijzigen. Onderstaand worden de belangrijkste mogelijke aanpassingen toegelicht.

Matching portefeuille

A. LDI-portefeuille

Uit de evaluatie van de LDI-portefeuille over 2021 is gebleken dat de portefeuille 'doet wat het beoogt'. BPL heeft de manager van de LDI-portefeuille verzocht om een optimalisatie-studie uit te voeren waarin wordt onderzocht of het toevoegen van een breder universum aan obligaties (waaronder ook niet-Euro leningen) zal leiden tot een aantrekkelijker risico/rendement-profiel van de portefeuille. Daarnaast zal BPL onderzoeken of het toevoegen van inflation linked bonds/swaps van meerwaarde is voor de totale portefeuille.

B. Euro Corporate Bonds Portefeuille

Uit de analyse van de Euro Corporate Bonds portefeuille is naar voren gekomen dat er geen wijzigingen in deze portefeuille zijn voorzien voor 2022.

C. Hypotheken

Uit de analyse van de Hypotheken portefeuille is naar voren gekomen dat er geen wijzigingen in deze portefeuille zijn voorzien voor 2022.

Return portefeuille

A. Aandelenportefeuille – publieke markten

De huidige aandelenportefeuille bestaat uit 4 regionale marketkapitalisatie gewogen index fondsen. Uit de evaluatie van deze portefeuille is naar voren gekomen dat er geen wijzigingen in deze portefeuille zijn voorzien voor 2022.

Het opzetten van een eventuele separate allocatie naar China zal net als in 2021, ook in 2022 een gespreksonderwerp blijven.

B. Aandelenportefeuille - private markten

De huidige private equity portefeuille van BPL bestaat uit 4 Fund of Fund portefeuilles uit verschillende vintage jaren. Begin 2020 is het beheer van deze Robeco-fondsen overgenomen door Stafford. Op basis van analyses eind 2019 heeft BPL besloten om de huidige fondsen te laten uitfasen en (vooralsnog) geen nieuwe bedragen te alloceren naar fondsen van de nieuwe beheerder Stafford. In 2021 heeft BPL wel akkoord gegeven op een herinvestering binnen de bestaande portefeuille, aangezien dit binnen de richtlijnen viel.

De huidige waarde van de PE-portefeuille bedraagt ca. 4,0% van de totale beleggingsportefeuille. Dit is onder het strategische gewicht van 5%. BPL heeft in 2021 besloten om tot het moment dat er meer duidelijkheid is omtrent de toekomst van het pensioenfonds (solidaire of flexibele regeling), geen aanvullende allocaties naar illiquide producten te doen. Mocht gedurende 2022 hier meer duidelijkheid over ontstaan, dan zal BPL onderzoeken of en hoe zij de PE-portefeuille kan herstructureren en weer kan opbouwen tot het strategische gewicht van 5%. Een onderdeel van deze studie zal ook zijn wat voor type private markten beleggingen het meest aantrekkelijk voor BPL zijn: hierbij valt naast Private Equity, ook te denken aan Direct Onroerend Goed of bijvoorbeeld Infrastructuur beleggingen. Dit is naast het onderzoek naar de mogelijke investering in Direct Lending (zie E).

C. Vastrentende waarden – HY

Uit analyses uit 2020 en 2021 van de huidige vastrentende waarden portefeuille is gebleken dat de huidige HY-portefeuille bestaande uit Robeco (EUR) en Logan Circle (US) niet langer voldoet.

Dit heeft ertoe geleid dat BPL in 2021 eerst de investment case voor HY heeft herijkt en vervolgens een search naar een nieuwe Global HY beheerder is gestart. BPL kiest voor een Global HY manager (in plaats van twee regionale HY managers) omdat een Global mandaat meer ruimte biedt voor actief beheer. Daarnaast speelde mee dat in de huidige opzet een belangrijk deel van de HY markt, namelijk Emerging Markets, 15 – 20% van de HY markt) niet in het universum zat. Een bijkomend voordeel is dat door het aanstellen van een beheerder in plaats van twee, de portefeuille ook vereenvoudigd wordt.

In 2022 zal de implementatie van de uitkomsten van search naar een nieuwe Global High Yield manager plaatsvinden.

D. Vastrentende waarden – EMD

Uit de analyse van de EMD portefeuille is naar voren gekomen dat er geen verdere wijzigingen zijn voorzien in deze portefeuille voor 2022.

E. Vastrentende waarden – Direct Lending

Uit de SNP-studie van najaar 2021 is naar voren gekomen dat het toevoegen van Direct Lending leidt tot een (beperkte) verbetering van het risico/rendements-profiel van de totale portefeuille. BPL heeft besloten om in 2022 een nader onderzoek te doen naar de karakteristieken van deze beleggingscategorie, om te beoordelen of een dergelijke allocatie passend is voor BPL.

F. Overig – FX-overlay

Op basis van de evaluatie van het FX-afdeckingsbeleid door S&V in 2021, en ondersteund door de fiduciër manager, heeft BPL besloten om de FX-afdekking van de Zwitserse Frank (CHF) in de liquide portefeuille te beëindigen. De belangrijkste reden was dat de positie van CHF in de portefeuille onder de 1,5% grens was gezakt die hiervoor ooit als stelregel was ingeroepen.

Aandachtsgebieden voor 2022

Naast het implementeren van de beoogde wijzigingen in de portefeuille als hierboven beschreven, staan in 2022 de vier aanvullende onderwerpen op de agenda, naast de gebruikelijke jaarlijks terugkerende onderwerpen.

Impact bepaling nieuw pensioenakkoord op beleggingsbeleid

Nu de contouren van het nieuwe pensioenakkoord bekend zijn, zal het bestuur van BPL zich buigen over de vraag welke variant het meest passend is voor de deelnemers van BPL: de solidaire of de flexibele regeling. Ook zal het bestuur zich moeten gaan uitspreken of de bestaande rechten al dan niet worden ingevaren in de nieuwe regeling.

Naast het feit dat BPL een mening zal gaan vormen over de aard van de toekomstige regeling, zal het bestuur ook de consequenties van deze nieuwe regeling op het beleggingsbeleid voor de komende jaren in kaart gaan brengen. De activiteiten die hierboven zijn beschreven zullen naar verwachting in 2022 starten, maar zullen niet in 2022 afgerond zijn.

Onderzoek naar verbeteren risico/rendements-profiel van de totale portefeuille

Uit de economische beschouwingen, komt de verwachting naar voren dat het 'New Nominal' thema de komende jaren een grote invloed op financiële markten zal hebben. In lijn met dit thema, zouden inflatie-gerelateerde producten mogelijk een interessante toevoeging zijn voor de portefeuille van BPL en zullen in 2022 nader worden onderzocht.

Naast het feit dat als gevolg van het nieuwe pensioencontract er vanuit de deelnemers mogelijk meer behoefte zal komen aan inflatiebescherming (jongere deelnemers lijken meer gericht te zijn op een reëel pensioen en oudere deelnemers lijken meer voorkeur te hebben voor een hoge mate van nominale zekerheid), lijkt er ook vanuit een middellange termijn financieel perspectief iets te zeggen voor het opbouwen van een inflatie portefeuille. Ook zal er in 2022 een onderzoek gestart worden naar de mogelijk toegevoegde waarde van Direct Lending. Naast het feit dat dit product een aantrekkelijk risico/rendements-profiel heeft, wil BPL ook graag onderzoeken in hoeverre dergelijke leningen, die vaak een variabele rente met vaste opslag kennen, interessant kunnen zijn vanuit een inflatie-perspectief. Daarnaast wil BPL graag meer zicht krijgen op de looptijd van dergelijke leningen in het licht van de illiquiditeit van deze categorie.

BPL heeft eerder aangegeven terughoudend te zijn bij het aangaan van (nieuwe) illiquide beleggingen, zolang er nog geen definitieve keuze is gemaakt voor de nieuwe regeling. Andere categorieën met inflatie-karakteristieken als infrastructuur en onroerend goed, zijn daarmee voorlopig minder voor de hand liggende categorieën om toe te voegen.

ESG-beleid cyclus

In 2021 heeft het bestuur de ESG ambitie van het fonds herijkt. In 2022 wil het bestuur de effecten van het herijkte beleid in kaart brengen en beoordelen of verdere aanscherping van het beleid gewenst is. In dit kader zal BPL aandacht besteden aan het doorontwikkelen van de ESG-rapportages om een effectieve besturingscyclus van 'plan-do-check-act' mogelijk te maken.

Bescherming invaardekkingsgraad

BPL zal in 2022 verkennen of het wenselijk en realistisch is, om de dekkingsgraad zodanig te beschermen dat er op het moment van invaren in het nieuwe stelsel geen kortingen hoeven te worden doorgevoerd.

Pensioenen

Premies

Premies (x 1.000 Euro)	2021	2020
Ontvangen premie	15.545	15.076
Gedempte kostendeekkende premie	15.457	12.450
Zuivere kostendeekkende premie	25.300	20.787

In onderstaande tabel wordt zowel de zuivere als de gedempte kostendeekkende premie uitsplitst weergegeven:

Kostendeekkende premie (x 1.000 Euro)	Zuiver	Gedempt
Comingservice ouderdoms- en partnerpensioen	19.164	7.313
Opslag toekomstige uitvoeringskosten	383	146
Risicopremie overlijden	401	247
Risicopremie arbeidsongeschiktheid	1.212	1.212
Opslag voor Vereist Eigen Vermogen	3.894	1.641
Opslag voor uitvoeringskosten	246	246
Opslag voorwaardelijk	-	4.552
Totaal	25.300	15.457

De zuiver kostendeekkende premie wordt vastgesteld op de rentetermijnstructuur primo boekjaar zoals door DNB gepubliceerd.

De premie bestaat uit de actuariële inkoop van onvoorwaardelijke onderdelen en de risicopremies voor overlijden en arbeidsongeschiktheid, een opslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen, een opslag voor de uitvoeringskosten en eventueel de overeengekomen premie voor voorwaardelijke onderdelen.

Het fonds maakt gebruik van de mogelijkheid om de kostendeekkende premie te dempen. De gedempt kostendeekkende premie over 2021 wordt vastgesteld op basis van het verwachte rendement. De afgeleide gemiddelde rente is 1,5%.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie. De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als het maximum van:

- De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle huishoudens (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- De gedempte kostendeekkende premie.

In de situatie dat BPL een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

Evenwichtigheid

In 2020 heeft het bestuur besloten om de premie voor 2021 te baseren op een premiedekkingsgraad per 31 december 2020 van circa 72%, om zo de dekkingsgraad achteruitgang door pensioenopbouw te beperken. De gedempte kostendeekkende premie is hoger dan de feitelijk premie 2022 verhoogd met CPI. De feitelijke premie is voor 2021 gelijk gesteld aan € 2.800 per maand.

Bij het vaststellen van de premie heeft het volgende meegewogen:

- Het bestuur van BPL is van mening dat het niet evenwichtig is om de premie te verhogen naar een niveau waarbij de premie geen invloed heeft op de dekkingsgraadontwikkeling. Het bestuur is van mening dat de actieven dan te veel benadeeld worden, zeker gegeven de premieverhogingen die in de afgelopen jaren reeds zijn doorgevoerd;
- Op het moment van vaststellen is de dekkingsgraad lager dan 100%. Het verrichten van uitkeringen heeft daardoor ook een negatief effect op de dekkingsgraadontwikkeling (circa 0,2% op jaarbasis);
- De verwachting is dat de kortingsregels tijdens de transitieperiode naar het nieuwe pensioenstelsel worden aangepast. Er is een vrijstellingsregeling aangekondigd, waarbij geen korting plaats hoeft te vinden, zolang de dekkingsgraad van BPL groter is dan 90%;
- Daarnaast ligt het premieniveau dat hoort bij een premie van € 2.800 (34,3% van de pensioengrondslag) in de buurt van de premie, die momenteel wordt verwacht als fiscaal maximale premie in het nieuwe pensioenstelsel (35%-36%), dat naar verwachting de komende jaren wordt geïmplementeerd.

Ontwikkeling dekkingsgraad

Actuele dekkingsgraad

In 2021 is de actuele dekkingsgraad gestegen van 102,2% naar 116,1%. In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad uitgesplitst naar de verschillende componenten.

Ontwikkeling actuele dekkingsgraad (in procenten)

01-01-2021	102,2
1) Nieuwe aanspraken	-0,6
2) Uitkeringen	0,0
3) Toeslagverlening	0,0
4) Wijziging RTS, gevolgen TV	6,6
5) Beleggingsresultaat	7,3
6) Overige oorzaken	0,6
31-12-2021	116,1

- In 2021 zorgt de feitelijke premie voor een premiedekkingsgraad van 72,3%. Doordat de dekkingsgraad op 1 januari 2021 gelijk was aan 102,2%, heeft de betaalde premie in combinatie met de pensioenopbouw een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 0,6%.
- Het verrichten van uitkeringen in 2021 heeft een neutraal effect gehad op de dekkingsgraad.
- Op 31 oktober 2021 was de beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Daarom is er geen toeslag verleend.
- Het BPL kent een dynamische staffel met betrekking tot de renteafdekking. De renteafdekking is afhankelijk van de 20-jaars rente en de actuele dekkingsgraad van het fonds. In 2021 was het renterisico voor 37,5% afgedekt. De renteafdekking is gebaseerd op de zuivere rentetermijnstructuur, terwijl de voorziening pensioenverplichtingen wordt vastgesteld op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur, waarbij rekening gehouden wordt met de Ultimate Forward Rate (UFR). De wijziging van de rente heeft een positief effect gehad op de dekkingsgraad van 6,6%.
- Door overige oorzaken (zoals bijvoorbeeld kosten, mutaties, maar ook door het samengestelde effect van 1) tot en met 5) kan de dekkingsgraad wijzigen. Het effect van mutatie en de kruiseffecten heeft per saldo geleid tot een toename van 0,6%. Het grootste effect wordt veroorzaakt door de kruiseffecten (1,0%).

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is in boekjaar 2021 gestegen van 95,7% naar 109,8%. De beleidsdekkingsgraad is vastgesteld als het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden. De beleids- en actuele dekkingsgraad worden maandelijks gepubliceerd op de website van BPL.

Bij de vaststelling van de beleidsdekkingsgraad is rekening gehouden met het totale vermogen en de totale technische voorzieningen.

Reële dekkingsgraad

Met ingang van boekjaar 2015 dienen pensioenfondsen naast de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad tevens de reële dekkingsgraad te rapporteren aan DNB. De reële dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per ultimo 2021 89,8%.

Bij de berekening van de reële dekkingsgraad wordt rekening gehouden met de verwachte stijging van de prijzen. De reële dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de beleidsdekkingsgraad en de dekkingsgraad waarbij pensioenen volledig meestijgen met de prijzen.

Ontwikkeling voorziening

De voorziening risico pensioenfonds bedraagt eind 2021 € 983.394.000 en is daarmee ten opzichte van de stand eind 2020 (€ 1.066.180.000) gestegen. Zie voor de ontwikkeling van de voorziening de jaarrekening op blz. 101 & 102.

Herstelplan

In een herstelplan geeft een pensioenfonds aan of de financiële positie van het pensioenfonds binnen de gestelde wettelijke termijnen herstelt tot aan het niveau van het vereist vermogen. De financiële positie wordt uitgedrukt in een percentage, de (beleids)dekkingsgraad. Voorts legt het pensioenfonds vast of het herstel kan worden bereikt met of zonder aanvullende maatregelen.

Einde 2014 ontstond voor BPL de eerste keer de situatie dat de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds lager was dan de vereiste dekkingsgraad. Indien de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds zich in een volgende jaar nog steeds onder de vereiste dekkingsgraad bevindt, moet een pensioenfonds (jaarlijks) een geactualiseerd herstelplan indienen.

Omdat eind 2021 de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds nog steeds lager was dan de dekkingsgraad bij het vereist vermogen, is voor 1 april 2022 bij DNB een geactualiseerd herstelplan 2022 ingediend. Op basis van het reguliere beleid wordt verwacht dat de beleidsdekkingsgraad in 2023 herstelt tot het vereist vermogen (118,8%). Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Het pensioenfonds maakt geen gebruik van de vrijstellingsregeling. Voor het herstel zijn geen aanvullende maatregelen nodig. DNB heeft op 19 mei 2022 ingestemd met dit geactualiseerde herstelplan.

Het verwacht rendement op het vermogen van het pensioenfonds is van invloed op het herstel van de dekkingsgraad. Bij de bepaling van het verwacht rendement is uitgegaan van de in het kader van de ALM-studie 2021 met het pensioenfonds afgestemde verwachte rendementen per beleggingscategorie. Deze rendementen zijn toegestaan, omdat ze lager zijn vastgesteld dan de maximale parameters. Het bestuur heeft er bewust voor gekozen om in het herstelplan uit te gaan van ALM-rendementen in plaats van de maximale parameters, omdat BPL een vergrijsd fonds is. Op basis van de beleggingsmix van het pensioenfonds is het verwacht rendement vastgesteld op circa 1,9% in 2022. Dit rendement loopt de komende jaren naar verwachting op tot circa 2,7% in 2031.

Voorts is conform wet- en regelgeving geen rekening gehouden met de nieuwe UFR.

Indexatie- en kortingsbeleid

BPL probeert ieder jaar de pensioenen en de opgebouwde aanspraken te verhogen met de prijsontwikkeling. Het bestuur heeft, op basis van de beleidsdekkingsgraad, besloten om per 1 januari 2021 geen toeslag te verlenen.

Of u in de toekomst nog evenveel kunt kopen met uw pensioen hangt af van de toeslagverlening en de stijging van de prijzen. De afgelopen jaren waren de toeslagverlening en de stijging van de prijzen (overgenomen van Centraal Bureau voor de Statistiek) als volgt:

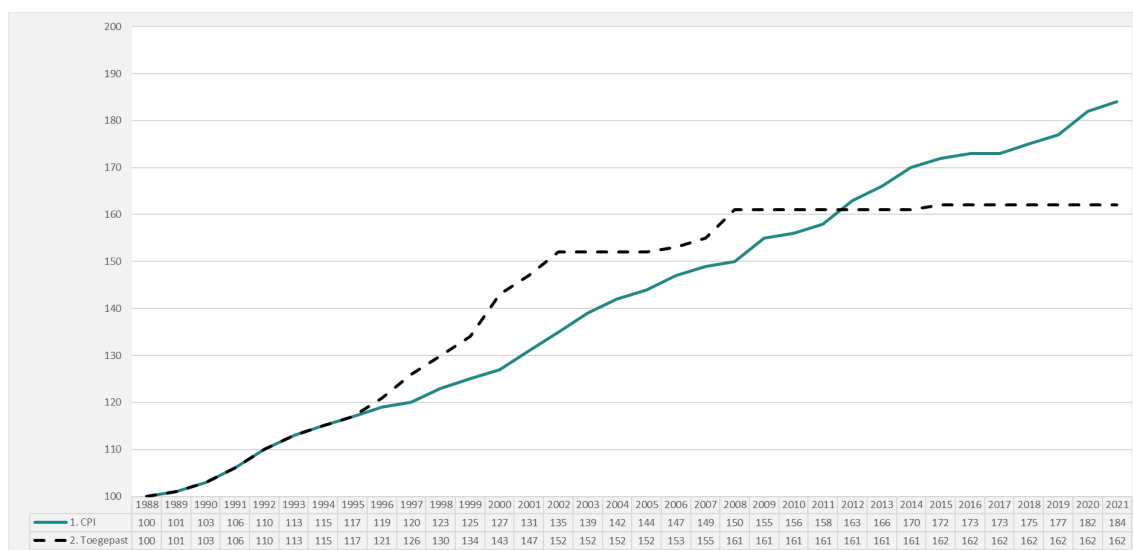
Toeslagen (in procenten)									
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00

Consumentenprijsindex (CPI) (in procenten)									
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
2,70	2,30	2,45	0,88	0,60	0,07	1,45	1,88	2,65	1,12

BPL betaalt de toekomstige verhogingen van uw (opgebouwde) pensioen uit beleggingsrendement. U heeft in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst. Het BPL verwacht dat de toeslagverlening de komende jaren zeer beperkt zal zijn.

Uw pensioen kan in uitzonderlijke gevallen ook worden verlaagd. De afgelopen jaren is uw pensioen niet verlaagd. Op grond van het geldende herstelplan zal naar verwachting in de komende 10 jaar uw pensioen niet hoeven te worden verlaagd.

Indexering 1988 t/m 2021 in vergelijking met stijging consumenten prijsindex (CPI)

Pensioenbeleid

Pensioenbeleid

Kenmerken pensioenregeling

Het BPL kent per 2021 nog maar één lopende verplichte pensioenregeling:

- Pensioenstatuut 2015 (geldend vanaf 1 januari 2018).

Pensioenstatuut 1988 beëindigd per 1 januari 2021

Per 1 februari 2020 is de laatste actieve deelnemer (FLP'er) aan Pensioenstatuut 1988 gepensioneerd vanwege het bereiken van de reglementaire pensioenleeftijd van 65 jaar. Dit betekende dat het Pensioenstatuut 1988 (inclusief FLP-bepalingen) kon worden beëindigd. Daarop is het Pensioenstatuut 1988 per 1 januari 2021 beëindigd.

Middels een nieuwe overgangsbepaling in Pensioenstatuut 2015 is gewaarborgd dat de pensioenaanspraken en pensioenrechten, die zijn verkregen onder Pensioenstatuut 1988, worden behouden.

Pensioenstatuut 2015 (geldend vanaf 1 januari 2018)

In dit pensioenstatuut wordt ouderdoms- en partnerpensioen opgebouwd op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Deze pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsregeling.

Het ouderdomspensioen is gelijk aan 1,875% per deelnemersjaar van de vastgestelde pensioengrondslag uitgaande van een pensioenrekendatum van 68 jaar.

De pensioengrondslag is het fiscaal maximale pensioengevend inkomen minus de minimaal toegestane franchise.

De deelneming vangt aan op de eerste dag van de maand waarin betrokkene als registerloods is ingeschreven in het Loodsenregister en eindigt met ingang van de (vervroegde) pensioendatum.

De pensioendatum is de eerste dag van de maand waarin de inschrijving van de loods in het Loodsenregister uiterlijk wordt doorgehaald, thans 60 jaar.

In deze regeling is naast 70% partnerpensioen en een tijdelijke partnerpensioen ook een wezenpensioen en een arbeidsongeschiktheidspensioen opgenomen.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie.

De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als het maximum van:

- a) De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle huishoudens (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- b) De gedempte kostendekkende premie.

In de situatie dat BPL een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

Indien de gedempte kostendekkende premie hoger is dan de premie genoemd onder a) of indien het bestuur besluit tot extra premie, kan de NLC-Ledenvergadering binnen 30 dagen na de datum van een besluit van het bestuur tot verhoging van de feitelijke premie per 1 januari besluiten de premie lager vast te stellen. Indien door een besluit van de NLC-Ledenvergadering in enig jaar minder premie-inkomsten worden ontvangen dan noodzakelijk is voor de financiering van de pensioenopbouw, stelt het bestuur, gehoord het advies van de adviserend actuaire, binnen 14 dagen na een besluit van de NLC-Ledenvergadering, zoals hiervoor bedoeld, voor het betreffende jaar een pensioengrondslag vast die met deze verminderde premie-inkomsten rekening houdt.

Wijzigingen in het Pensioenstatuut 2015

- Per 1 januari 2021 zijn de ruil- en vervroegingsfactoren gewijzigd;
- Per 1 januari 2021 is een overgangsbepaling opgenomen i.v.m. het beëindigen van Pensioenstatuut 1988;
- Per 18 juni 2021 zijn de bepalingen voor het Arbeidsongeschiktheidspensioen aangepast.

Risicobeleid

Risicobeleid

Doelstellingen en uitgangspunten

Het risicomanagement van het BPL is gericht op het beheersen van risico's die het realiseren van de strategische doelstelling kunnen belemmeren. De missie, visie, kernwaarden en strategische doelstellingen van het BPL (zie hoofdstuk Algemeen) zijn het uitgangspunt voor de invulling van het risicomanagement. De risicohouding van het bestuur is kader stellend voor de inrichting en besturing van de interne organisatie. Deze risicohouding is nader geconcretiseerd door middel van risicobereidheidprincipes.

Integraal risicomanagement (IRM)

In 2021 is de IRM-beleidscyclus weer doorlopen. Dit betekent dat middels het uitvoeren van een risk assessment op de strategische- operationele risico's het integraal risicomanagement weer is herijkt.

Door de implementatie van IORP II is de sleutelfunctiehouder risicobeheer binnen het bestuur aangesteld. De sleutelfunctiehouder beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Met de risicobeheerfunctie wordt beoogd dat het BPL een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds wordt blootgesteld. Het betreft zowel financiële als niet-financiële risico's. Het BPL heeft zijn beleid met betrekking tot het risicobeheer schriftelijk vastgelegd en het BPL draagt zorg voor de uitvoering hiervan. Tenminste driejaarlijks moet het beleid geëvalueerd worden.

Bij besluiten met een materiële impact geeft de sleutelfunctiehouder risicobeheer een onafhankelijke opinie betreffende de risicobeheersing. Hierdoor wordt dit integraal onderdeel van het bestuurlijke besluitvormingsproces. Tevens stelt de sleutelfunctiehouder risicobeheer ieder kwartaal een rapportage op, waarin wordt weergegeven welke risico's het BPL afgelopen kwartaal heeft gelopen, met daarbij de reeds geformuleerde acties ten behoeve van de beheersing van deze risico's.

Het geformuleerde beleid is vastgelegd in het handboek voor integraal risicomanagement.

Proces

Het stappenplan van het integraal risicomanagement binnen het BPL is gebaseerd op de Handreiking integraal risicomanagement van de Pensioenfederatie. In de volgende figuur is dit stappenplan schematisch weergegeven:

Het BPL onderscheidt strategische en operationele risico's.

Strategische risico's

Onder strategische risico's worden de belangrijkste risico's verstaan die het behalen van de strategische doelstellingen van het BPL in de weg staan. Binnen de strategische risico's wordt onderscheid gemaakt naar:

- Risico's in relatie tot stakeholders.
- Risico's inzake uitvoerbaarheid.
- Risico's inzake de omgeving.

De strategische risico's kunnen het voortbestaan van BPL bedreigen.

Strategische risico's in relatie tot stakeholders	
1.	Het verlies van draagvlak onder de deelnemers.
2.	Een afname van het aantal actieve loodsen.
3.	Het door de NLc-Ledenvergadering onderbrengen van de toekomstige pensioenopbouw bij een andere partij dan BPL, dan wel de introductie van een beschikbare premieregeling.
Strategische risico's inzake uitvoerbaarheid	
4.	Een stijging van de (uitvoerings)kosten.
5.	Het niet kunnen vinden van geschikte bestuurders of leden van het verantwoordingsorgaan binnen de eigen beroepsgroep.
6.	Het niet waarmaken van de pensioenambitie, bijvoorbeeld door een langdurig lage dekkingsgraad.
7.	Ontoereikende risicobeheersing.
8.	Ontoereikende financiële opzet.
9.	Ontoereikend aanpassingsvermogen aan veranderende omstandigheden, bijvoorbeeld door het ontbreken van een veranderbudget.
Strategische risico's inzake omgeving	
10.	Politieke besluitvorming, die van invloed is op de pensioenuitvoering, -waardering, het beleid of de regeling.
11.	Een verlaging van het fiscaal maximaal pensioengevend inkomen in relatie tot de toekomstbestendigheid van het pensioenfonds.

Operationele risico's

Onder de strategische risico's hangen de operationele risico's. Het BPL hanteert hiervoor de FIRM-risicocategorieën zoals destijds door DNB voorgeschreven. In 2021 is de risico-inschatting van de operationele risico's herijkt. De onderstaande tabel toont de FIRM-risicocategorieën en de wijze waarop het BPL deze risicocategorieën beheerst ten opzichte van de fondsdoelstellingen.

FIRM-risicocategorie	Koppeling aan doelstelling
Matching-/ renterisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Marktrisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Kredietrisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Verzekeringstechnisch risico	Accepteren en beheersen in verband met solidariteit binnen de beroepsgroep.
Omgevingsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Operationeel risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Uitbestedingsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
IT-risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Integriteitsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Juridisch risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.

Een nadere specificatie van de bovenstaande risico's is opgenomen in het handboek integraal risicomanagement. Een belangrijk risico dat onder het juridisch risico valt betreft het verslaggevingsrisico. De jaarrekening is opgesteld op basis van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals deze zijn vermeld in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenen. Dit wordt jaarlijks gecontroleerd door onze accountant.

Het integriteitsrisico is nader uitgewerkt in de systematische integriteitsrisicoanalyse. Per risico wordt als eerste stap het zogenaamde "brutorisico" bepaald. Dat gebeurt door vermenigvuldiging van de scores op kans en impact. Voor de inschatting van de kans en impact van het risico wordt onderstaande vijfpuntsschaal gehanteerd, zoals deze ook door DNB wordt voorgeschreven:

Kans dat het risico zich voordoet	Weging	Impact van het risico t.o.v. doelstelling(en)
Zeer gering	1	Zeer gering
Laag	2	Laag
Middel	3	Middel
Hoog	4	Hoog
Vrijwel zeker	5	Catastrofaal

De vermenigvuldiging van de scores op kans en impact resulteert in het brutorisico. Vervolgens wordt in samenhang met de beheersmaatregelen het nettorisico bepaald. De drie grootste strategische risico's worden getoond in onderstaande tabel.

Strategisch risico	Bruto risico	Beheersmaatregelen	Netto risico
Politieke besluitvorming, die van invloed is op de pensioenuitvoering, -waardering, het beleid of de regeling.	16 (hoog)	• Ontwikkelingen volgen en impact daarvan bepalen op het BPL; • Gevolgen kwantificeren d.m.v. scenario-analyse; • Invloed aanwenden via Pensioenfederatie; • Het op peil houden van de deskundigheid binnen de fondsorganen; • Zitting hebben in de Kring van Beroepspensioenfondsen.	16 (hoog)
Een verlaging van het fiscaal maximaal pensioengevend inkomen in relatie tot de toekomstbestendigheid van het BPL	9 (middel)	• Het onderzoeken van alternatieven i.s.m. de NLc-Ledenvergadering; • Gevolgen kwantificeren d.m.v. scenario-analyse; • Het heroverwegen van de toekomst van het pensioenfonds; • Monitoren wet- en regelgeving.	9 (middel)
Het verlies van draagvlak onder de belanghebbenden	12 (middel-hoog)	• Bestuurders maken deel uit van de beroepsgroep en zijn toegankelijk voor de belanghebbenden, weten wat er speelt binnen de beroepsgroep; • Maandelijkse nieuwsbrief inzake beleid, uitkomsten en onderliggende argumentatie; • Presentaties aan deelnemers o.a. over premieniveau; • Enquêtes onder belanghebbenden o.a. over toekomst; • Bijwonen van regiobijeenkomsten door bestuursleden; • Evenwichtige belangenafweging, specifiek aandacht voor de jongeren. • Verzorgen van webinars incl. Q&A • Actuele en toegankelijke website.	8 (middel)

De twee grootste operationele risico's worden getoond in onderstaande tabel.

Operationeel risico	Bruto risico	Beheersmaatregelen	Netto risico
<u>Omgevingsrisico:</u> Het risico dat ontwikkelingen bij de beroepsgenoten de reputatie van het pensioenfonds (negatief) beïnvloeden.	16 (hoog)	• Het bestuur is onafhankelijk (zonder financiële incentive); • Het bestuur leeft het integriteitsbeleid na en voert jaarlijks een SIRA uit; • De bestuursleden zijn zichtbaar en toegankelijk voor de beroepsgroep en weten derhalve wat er speelt; • Evenwichtige belangenafweging wordt in de besluitvorming betrokken. • Verzorgen van webinars incl. Q&A. • Actuele en toegankelijke website.	12 (hoog)
<u>Marktrisico:</u> Het risico van veranderingen in de waarde van (verhandelbare instrumenten binnen) de portefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen.	12 (hoog)	• Gespreide portefeuille; • De balansrisico's worden gemonitord middels rapportages van de fiduciair en onafhankelijke beleggingsadviseur.	9 (middel)

Gemanifesteerde risico's

Inflatierisico

De dekkingsgraad van het BPL was eind 2021 onvoldoende om een volledige toeslag te kunnen verlenen. Dit heeft geleid tot een verlaging van de koopkracht van de pensioenen.

Integriteitsrisico

Betreffende de integriteitsrisico's zijn de ontwikkelingen inzake de meldingen van twee ex-VO-leden gemonitord. Op 11 juli 2021 heeft de voorzitter van de Visitatiecommissie kenbaar gemaakt dat het aanstellen van een onderzoekscommissie niet nodig is. Alle interne mogelijkheden zijn daarmee doorlopen. Tijdens de zelfevaluatie van 17 september 2021 is in het bijzijn van de compliance officer het afgelopen traject geëvalueerd.

Uitbestedingsrisico

BSG

Zoals eerder verwoord in het bestuursverslag heeft BSG te maken gehad met een datalek. Uiteindelijk heeft dit niet geresulteerd in een verstoring van de operationele processen. Het BPL heeft het datalek tijdig gemeld bij de toezichthouders (DNB & AP).

Het UPO voor actieven is verstuurd. Gebleken is dat het bedrag bij beroepsongeschiktheid bij alle deelnemers gelijk is, terwijl er een staffel is voor de eerste 5 jaar. Dit betrof 57 deelnemers, zij hebben een excuusbrief met de juiste bedragen gehad.

Werkzaamheden 2021 Sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Eerste kwartaal

De ontwikkeling en implementatie van het integraal risicomanagement is een continu proces. Zo is in het eerste kwartaal een risico opinie opgesteld met een positief oordeel inzake de investmentcase aandelen.

Tevens is geconstateerd dat:

- het BPL tijdig SFDR heeft geïmplementeerd;
- het manager-selectieproces inzake de selectie van de aandelenmanager is conform het proces doorlopen en voldoet aan de criteria van de investment case inclusief nadere onderbouwing.
- de aandachtspunten in de Q4 rapportage door de werkgroepen zijn geadresseerd;

Tweede kwartaal

In het tweede kwartaal is net als vorig kwartaal een vervolg gegeven aan de ERB. Tevens stond ook afgelopen kwartaal weer in het teken van het monitoren van de financiële en uitbestedingsrisico's i.v.m. de Corona-crisis. Daarnaast is een risico opinie opgesteld met een positief oordeel inzake de ALM studie 2021.

Tevens is geconstateerd dat:

- het manager-selectieproces inzake de selectie van de EMD-manager conform het proces is doorlopen en voldoet aan de criteria van de investmentcase, inclusief nadere onderbouwing;
- de aandachtspunten in de Q1 rapportage door de werkgroepen zijn geadresseerd.

Derde kwartaal

In het derde kwartaal is verder vervolg gegeven aan de ERB. Tevens stond ook dit kwartaal weer in het teken van het monitoren van de financiële en uitbestedingsrisico's i.v.m. de Corona-crisis.

Tevens is geconstateerd dat:

- de aandachtspunten in de Q2 rapportage door de werkgroepen zijn geadresseerd.

Vierde kwartaal

In het vierde kwartaal is de ERB door het bestuur vastgesteld en is het IRM-beleidsdocument herijkt. Tevens stond ook afgelopen kwartaal weer in het teken van het monitoren van de financiële en uitbestedingsrisico's i.v.m. de Corona-crisis. Daarnaast zijn er twee risico-opinies opgesteld die van een positief oordeel zijn voorzien. Deze opinies betrekking op het de ERB rapportage en het Beleggingsplan 2022.

Tevens is geconstateerd dat:

- de aanstelling voorzitter BPL en een nieuw bestuurslid met succes is afgerond en DNB geen bezwaar had;
- de werkgroep transitie pensioenregeling conform planning zijn werkzaamheden uitvoert;
- de aandachtspunten in de Q3 rapportage door de werkgroepen zijn geadresseerd.

Eigenrisicobeoordeling

Het doel van de ERB is het creëren van inzicht in de samenhang tussen:

- de strategie van het fonds;
- de risicohouding van het fonds;
- de materiële financiële en niet-financiële risico's waaraan het fonds is of in de toekomst wordt blootgesteld;
- de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie van het fonds en de pensioenen van pensioengerechtigden en van (gewezen) deelnemers;
- de beoordeling van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer.

Het BPL is wettelijk verplicht in het kader van het risicomanagement minimaal eens in de drie jaar een ERB uit te voeren. De eerste reguliere ERB van BPL is in 2021 afgerond.

De uitgevoerde ERB bestaat uit twee delen:

- Reguliere ERB, met als centrale vragen:
 - Wat zijn de materiële risico's, die de strategische doelstellingen van BPL kunnen bedreigen?
 - Wat zijn de eventuele verbeterpunten ten aanzien van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer?
- Specifieke ERB, met als centrale vraag:
 - Wat is de impact van het nieuwe pensioenstelsel (consultatiedocument 16 december 2020) op de strategische doelstellingen, het risicoprofiel en de risico's van BPL.

Uitkomsten

Het bestuur heeft acht scenario's opgesteld en beoordeeld wat de impact is op organisatie- en deelnemersniveau. De bestuursleden hebben de risico's gescoord van 1 (geen impact) tot en met 4 (materiële impact).

Scenario's	Beoordeling risico organisatieniveau	Beoordeling risico deelnemersniveau
1. Economische stress-scenario's	 Score 2	 Score 3,75
2. Klimaatverandering		
a) 1,5 graden	 Score 2,5	 Score 2,5
b) 4 graden opwarming		
3. Slapend fonds	 Score 3,5	 Score 2
4. Beperking fiscaliteit of wegvallen beroepsongeschiktheidsdekking	 Score 3,75	 Score 4
5. Regeldruk neemt toe	 Score 2,5	 Score 1,5
6. Stijgend kostenniveau	 Score 2	 Score 1,75
7. Verdere consolidatie	 Score 3,75	 Score 3
8. Vermindering draagvlak	 Score 3,75	 Score 3,75

(1) Groen	Scenario heeft geen of een positieve impact
(2) Geel	Scenario heeft kan een negatieve impact hebben.
(3) Oranje	Scenario heeft een negatieve impact
(4) Rood	Scenario heeft een materiële negatieve impact

Beoordeling van de totale financieringsbehoefte

BPL heeft in 2021 een herstelplan opgesteld. Hieruit blijkt dat de dekkingsgraad van BPL tijdig kan herstellen naar het vereist eigen vermogen. Het herstel van de dekkingsgraad is sterk afhankelijk van de economische scenario's. Het herstel moet komen uit rendement. Dit rendement is onzeker.

Beoordeling van belangenconflicten met de bijdragende onderneming

Er is geen sprake van een bijdragende onderneming. De premies worden betaald door de deelnemende loodsen. Er zijn dus geen sleutelfunctiewerkzaamheden uitbesteed aan de bijdragende ondernemingen. Dit geldt zowel voor de houder- als vervulleractiviteiten.

Beoordeling mechanismen ter bescherming van de pensioenuitkeringen

Binnen BPL zijn geen garanties afgegeven door de beroepsvereniging (NLC) en er is geen sprake van bijstortverplichtingen.

Binnen BPL is een herverzekering van toepassing voor het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Periodiek evalueert het bestuur van BPL de herverzekeringscontracten op marktconformiteit en werking.

Beoordeling effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer

Als onderdeel van de ERB heeft een inventarisatie van het volwassenheidsniveau van het risicomanagement bij BPL plaatsgevonden op basis van het DNB referentiekader IRM. Uit de inventarisatie 2021 blijkt dat het IRM bij BPL momenteel een volwassenheidsniveau van 3,5 (uit 4) kent. Het bestuur van BPL is tevreden met deze score en van mening dat het volwassenheidsniveau past bij een fonds met de omvang van BPL.

Op de volgende punten is verbetering mogelijk:

- De verbetering van de bestuursbrede kennis over risicomanagement;
- Het periodiek stilstaan bij de integraliteit van de risico's en de nieuwe risico's;
- De verbetering van de ICT kennis en de countervailing power op dit gebied richting uitbestedingspartijen;
- Het creëren van (nog) meer inzicht hoe uitbestedingspartijen te werk gaan;
- Het meer kenbaar maken van de risicostrategie en -beleid richting (met name de nieuwere) uitbestedingspartijen.

Beoordeling impact van het nieuwe pensioenstelsel

In het kader van de specifieke ERB heeft het bestuur van BPL beoordeeld wat de impact is van het nieuwe pensioenstelsel (hoofdpijnenakkoord 12 juni 2020) op de strategische doelstellingen, het risicoprofiel en de risico's van het fonds. Het nieuwe pensioenstelsel heeft een serieuze invloed op de toekomst van BPL. Hierin zijn twee scenario's voor gebruikt.

BPL voert **wel** de nieuwe pensioenregeling in het nieuwe stelsel uit

Het bestuur is van mening dat het nieuwe pensioenstelsel een risico met mogelijk materiële negatieve impact (rood) kan zijn voor BPL.

BPL voert **niet** de nieuwe pensioenregeling in het nieuwe stelsel uit

Indien het BPL niet de nieuwe regeling zal uitvoeren, zal BPL een slapend fonds worden. Op basis van de conceptwetgeving is het vooralsnog niet mogelijk voor gesloten pensioenfondsen om in te varen naar het nieuwe stelsel. Het bestuur heeft geconcludeerd dat BPL als slapend fonds enige tijd kan worden voortgezet uitgaande van het huidige FTK. Echter op middellange termijn zullen de pensioenen van BPL naar verwachting elders ondergebracht moeten worden

Sleutelfunctiehouder Actuarieel

De actuariële functie is belast met actuariële activiteiten. Dit betreft in ieder geval:

- Het houden van toezicht op de berekening van de technische voorzieningen;
- Het beoordelen van de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen;
- Het beoordelen van de algehele gedragslijn voor het aangaan van pensioenverplichtingen ingeval het pensioenfonds een dergelijke gedragslijn heeft;
- Het beoordelen van de adequaatheid van de verzekeringsregelingen;
- Het ertoe bijdragen dat het risicobeheer doeltreffend wordt toegepast.

De sleutelfunctiehouder Actuarieel levert ieder kwartaal een rapportage op waarin zijn bevindingen betreffende de controlewerkzaamheden zijn verwerkt. Deze rapportage wordt besproken door het bestuur en indien nodig opvolging aan gegeven.

Sleutelfunctiehouder Interne Audit

De interne auditfunctie betreft het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het BPL moet zijn beleid met betrekking tot de interne audit schriftelijk vastleggen en het pensioenfonds draagt zorg voor uitvoering van dat beleid. Ten minste driejaarlijks moet het beleid geëvalueerd worden. Afgelopen jaar zijn er door de sleutelfunctiehouder Interne Audit de volgende activiteiten uitgevoerd:

- beoordelen audit-opdrachten & auditrapportages;
- beoordelen assurance betreffende het jaarwerk;
- uitvoeren audit m.b.t. beoordeling ISAE-rapportages;
- beoordelen controleplan 2021 PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.;
- initiëren audits inzake datakwaliteit BSG;
- participeren in het sleutelfunctiehouders interne audit-overleg van Blue Sky Group.

Op basis van de verkregen assurance (ISAE 3402 type II rapportages en beoordeelde audits) zijn naar het oordeel van de sleutelfunctiehouder de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de beheerste en interne bedrijfsvoering doeltreffend en adequaat.

Focus 2022

In 2022 zullen naast de reguliere werkzaamheden, zoals de jaarlijkse SIRA en het monitoren van SLA's, de volgende punten worden opgepakt:

Voortgang inzake de solidaire premiereregeling: Het bestuur zal de voortgang inzake het vormgeven van de solidaire premiereregeling monitoren. Tevens zal er in 2022 een risicopreferentie onderzoek plaatsvinden.

Operationeel risico: het BPL zal zijn uitbestedingsrelaties blijven monitoren en daar waar wordt afgeweken van de afgesproken dienstverlening bespreekbaar maken.

Juridisch risico: Het bestuur dient compliant te zijn aan wet- en regelgeving en wilt toekomstige wetgeving tijdig geïmplementeerd hebben.

IT-risico: het monitoren van de IT-beheersing (o.a. informatiebeveiliging) bij de uitbestedingspartijen. Dit ook in relatie met de toekomstbestendigheid van het IT-landschap bij de uitvoering van de solidaire premiereregeling.

Markt- en matchingrisico: de implementatie beleggingsplan 2022 en het uitvoeren een strategische normportefeuille studie.

Crisisplan

Het bestuur heeft een financieel crisisplan opgesteld. Het plan bevat een beschrijving van maatregelen die het fonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkinggraad zich bevindt op of zich snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het BPL in gevaar komt.

De in het financiële crisisplan beschreven maatregelen geven een mogelijke inzet van sturingsmiddelen tijdens een financiële crisis weer. In het geval van een financiële crisis zal het bestuur weloverwogen beslissen of en in welke mate uitvoering zal worden gegeven aan de maatregelen, zoals beschreven in dit plan. Het is immers vooraf onmogelijk om alle facetten van een financiële crisissituatie volledig in te schatten.

Het pensioenfonds heeft de volgende maatregelen ter beschikking om te voorkomen dat zij in een crisissituatie terechtkomt, of om uit een crisissituatie te herstellen:

- a. Het niet (volledig) toekennen van toeslagen.
- b. Het aanpassen van het beleggingsbeleid.
- c. Het verhogen van de premiemarge.
- d. Korting van pensioenaanspraken en -rechten.

In de onderstaande tabel zijn de verschillende financiële situaties opgesomd die het bestuur als financiële crisissituaties aanmerkt en per situatie zijn de consequenties aangegeven.

Financiële situatie	Consequenties	Crisis
a. Beleidsdekkingsgraad > maximum van VEV ¹ en dekkingsgraad waarbij volledige toekomstbestendige indexatie kan plaatsvinden. <i>Vereist Eigen Vermogen</i>		
b. 110% < beleidsdekkingsgraad < maximum van VEV en dekkingsgraad waarbij volledige toekomstbestendige indexatie kan plaatsvinden.	Herstelplan Beperkte toeslagverlening Mogelijkheid tot premieverhoging indien premiedekkingsgraad lager is dan dekkingsgraad	
c. MVEV < beleidsdekkingsgraad < 110%	Conform b) Geen toeslagverlening	
d. 100% < beleidsdekkingsgraad < MVEV ²	Conform c) Korting van pensioenaanspraken- en rechten indien deze situatie zich vijf jaar achtereenvolgens voordoet	
e. Kritische DG ³ < beleidsdekkingsgraad < 100% <i>Kritische dekkingsgraad: dekkingsgraad waarbij het VEV naar verwachting niet meer binnen 10 jaar kan worden bereikt, zonder korten van pensioenaanspraken en -rechten</i>	Conform d) Door verrichten van uitkering verslechtert financiële positie	
f. Beleidsdekkingsgraad < kritische DG	Conform e) Korting van pensioenaanspraken- en rechten	

DG = Dekkingsgraad

1 Vereist Eigen Vermogen

2 Minimaal Vereist Eigen Vermogen

3 Kritische dekkingsgraad: dekkingsgraad waarbij het VEV naar verwachting niet meer binnen 10 jaar kan worden bereikt, zonder korten van pensioenaanspraken en -rechten

De kritische DG is de dekkingsgraad waarbij het Vereist Eigen Vermogen naar verwachting niet meer binnen de herstelperiode van 10 jaar kan worden bereikt, zonder inzet van noodmaatregelen. De kritische DG per eind 2021 is gelijk aan 100%. Deze kritische DG is vastgesteld op basis van het in het herstelplan 2022 gehanteerde verwacht rendement.

Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is. Een besluit tot aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid kan door het bestuur worden genomen en dient vergezeld te gaan van een deugdelijke onderbouwing door middel van bijvoorbeeld een herijking van het beleggingsbeleid of een ALM-studie. Het bestuur wil bij voorkeur niet onder een dekkingsgraad van 85% komen en richt het beleggingsbeleid zodanig in dat de kans dat de dekkingsgraad lager dan 85% wordt zeer beperkt is.

Actuariële analyse

Actuariële analyse

Analyse van het resultaat (bedragen x 1.000 Euro)

In het boekjaar 2021 is een positief resultaat behaald van 135.417. In de onderstaande tabel wordt het resultaat uitgesplitst naar de diverse bronnen.

Resultaat op	2021	2020
1. Beleggingsopbrengsten	142.562	-49.055
2. Pensioenopbouw (premie)	-5.946	-2.725
3. Wijziging uit hoofde van overdracht van pensioenaanspraken	-71	-59
4. Uitvoeringskosten	-130	46
5. Onttrekking voor pensioenuitkering	-202	-92
6. Technische grondslagen	1.807	1.390
7. Toeslagverlening	-47	-82
8. Andere mutaties	-2.556	35.284
Totaal resultaat	135.417	-15.293

1. Beleggingsopbrengsten	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	9.643	15.945
Indirecte beleggingsopbrengsten	64.478	44.715
Vermogensbeheerkosten	-2.103	-1.451
Benodigde rente technische voorzieningen risico fonds	5.674	3.263
Wijziging marktrente (rentetermijnstructuur)	64.923	-111.486
Beleggingsresultaat risico deelnemer	-53	-41
Resultaat op beleggingsopbrengsten	142.562	-49.055

Het beleggingsresultaat bestaat uit de behaalde directe en indirecte beleggingsopbrengsten. Het behaalde rendement is positief.

De benodigde rente aan de TV is bepaald met -0,533%, de eenjaarsrente uit de door de DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur aan het begin van het boekjaar (2020: -0,324%). De rentetermijnstructuur voor de vaststelling van de TV ultimo boekjaar ligt hoger dan ultimo vorig boekjaar. Hierdoor is de TV gedaald en is er een positief resultaat op deze post.

2. Pensioenopbouw (premie)	2021	2020
Benodigd voor jaarinkoop risico fonds	-19.164	-15.749
Storting flexioen	-	-1
Benodigd voor risicopremies arbeidsongeschiktheid	-1.212	-847
Benodigd voor risicopremies overlijden	-401	-551
Ontvangen premie	15.545	15.077
Betaalde premie risicoherverzekering	-85	-105
In premie opgenomen kosten	-629	-549
Resultaat op pensioenopbouw (premie)	-5.946	-2.725

De feitelijk ontvangen premie is lager dan de zuiver actuariële premie. Dit veroorzaakt het negatieve resultaat op pensioenopbouw.

3. Wijziging uit hoofde van overdracht van pensioenaanspraken	2021	2020
Inkomende waardeoverdrachten		
Benodigd voor de technische voorzieningen	-303	-501
Ontvangen	232	442
Uitgaande waardeoverdrachten		
Vrijval uit de technische voorzieningen	211	295
Overgedragen	-211	-295
Resultaat op overdracht van pensioenaanspraken	-71	-59

Het resultaat op waardeoverdrachten ontstaat door verschil in de waarderingsgrondslagen (rekenrente en sterftegrondslagen) die het fonds hanteert en de wettelijk bij de waardeoverdracht voorgeschreven grondslagen. Inkoop uit flexioenkapitaal is hierin ook meegenomen.

In het boekjaar zijn 13 inkomende waardeoverdrachten geweest. Dit waren allemaal automatische waardeoverdrachten van klein pensioen.

4. Uitvoeringskosten	2021	2020
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	675	687
Toevoeging aan technische voorzieningen i.v.m. kostenvoorziening	-383	-315
In premie begrepen bedrag directe kosten	246	234
In premie begrepen bedrag toekomstige kosten	383	315
Gemaakte uitvoeringskosten	-1.051	-875
Resultaat op pensioenuitvoeringskosten	-130	46

Het resultaat op pensioenuitvoeringskosten bestaat uit het saldo van de beschikbare middelen voor pensioenuitvoeringskosten en de werkelijk gemaakte uitvoeringskosten.

5. Onttrekking voor pensioenuitkering	2021	2020
Vrijgevallen uit de voorzieningen (exclusief excassokosten)	33.773	34.360
Uitbetaalde pensioenuitkeringen	-33.975	-34.452
Resultaat op pensioenuitkeringen	-202	-92

Het resultaat op uitkeringen geeft het saldo weer tussen de veronderstelde uitkeringen en de daadwerkelijke uitkeringen.

6. Technische grondslagen	2021	2020
Arbeidsongeschiktheid		
Benodigd wegens waargenomen nieuwe arbeidsongeschiktheid	-3.021	-376
Risicokoopsom arbeidsongeschiktheid	1.212	847
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-1.809	471
Sterfte (langlevensrisico)		
Werkelijke vrijval wegens overlijden	12.833	9.389
Risicopremie langlevensrisico	-7.551	-7.985
Resultaat op sterfte (langlevensrisico)	5.332	1.404
Sterfte (kortlevensrisico)		
Risicokoopsom overlijden	401	551
Risicopremie kortlevensrisico	2.611	3.055
Werkelijke vrijval wegens overlijden	3.559	3.788
Benodigd voor ingang pensioen door overlijden	-8.414	-8.548
Resultaat op sterfte (kortlevensrisico)	-1.843	-1.154
Resultaat op overige technische grondslagen	127	669
Resultaat op technische grondslagen	1.807	1.390

In het boekjaar is een bedrag beschikbaar van 1.212 voor nieuwe toekenningen. Er zijn geen nieuwe toekenningen geweest in 2021. De voorziening is toegenomen met 3.021 omdat de schadevoorziening hiermee is toegenomen.

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid is hierdoor -1.809.

In 2021 zijn er 31 overlijdens waargenomen en zijn er 24 partnerpensioenen toegekend. De daling als gevolg hiervan op de technische voorziening is groter dan verondersteld (of beschikbaar uit de voorziening voor sterfte). Dit leidt tot een winst van 3.489.

Het resultaat op overige technische grondslagen wordt veroorzaakt door

- Diverse mutaties bij pensionering (105) en diverse correcties (22).

7. Toeslagverlening	2021	2020
Beschikbaar voor toeslagverlening uit premie	-	-
Toeslagverlening	-47	-82
Resultaat op toeslagverlening	-47	-82

Het resultaat op toeslagverlening is veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de pensioengrondslag voor arbeidsongeschikte deelnemers.

8. Andere mutaties	2021	2020
Benodigd door overgang naar nieuwe sterftegrondslagen	-	35.200
Wijziging excasso opslag	-2.556	-
Overige mutaties en baten en lasten	-	84
Resultaat op andere mutaties	-2.556	35.284

Het resultaat wordt veroorzaakt door aanpassing van de excasso opslag.

Kostenparagraaf

Kostentransparantie

In navolging van de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie - herziene versie 2016 - geeft het BPL hieronder inzicht in de uitvoeringskosten over het boekjaar 2021.

Er wordt in genoemde publicaties onderscheid gemaakt tussen de volgende kostensoorten:

1. Kosten van pensioenbeheer;
2. Kosten van vermogensbeheer: dit betreft de integrale kosten voor vermogensbeheer, inclusief kosten begrepen in onderliggende fondsen, advieskosten en een deel van de algemene kosten;
3. Performance fee;
4. Transactiekosten: er worden drie categorieën onderscheiden, te weten:
 - in- en uitstapkosten van fondsen;
 - aan- en verkoopkosten bij directe beleggingen;
 - acquisitiekosten.

De gegevens zijn hieronder weergegeven in de door de Pensioenfederatie aanbevolen format.

Uitvoeringskosten

	2021	2020
Kosten pensioenbeheer in Euro's per deelnemer*	796	669
Kosten pensioenbeheer in Euro's	1.051.114	875.135
Kosten pensioenbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen**	0,09	0,09
Kosten vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen^{1**}	0,44	0,39
Kosten vermogensbeheer in Euro's (incl. kosten bewaarbank)^{1***}	4.996.594	3.972.952
Performance fee (Private Equity) in % van het gemiddeld belegd vermogen**	0,05	- 0,01
Performance fee (Private Equity) in Euro's	546.753	- 65.055
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (geschat) **	0,14	0,11
Transactiekosten in Euro's	1.534.310	1.176.197
Totaal kosten vermogensbeheer in % van gemiddeld belegd vermogen**	0,58	0,50
Totaal kosten vermogensbeheer in Euro's	6.530.904	5.149.149
Totaal kosten vermogensbeheer per deelnemer in Euro's	4.948	3.940
Kosten vermogensbeheer in Euro's, uitgesplitst naar beleggingscategorie:		
• Zakelijke waarden	2.039.685	1.245.777
• Vastrentende waarden	2.368.675	2.288.924
• Vastgoed beleggingen	8.904	17.896
• Valuta afdekking	12.582	150.499
Totaal kosten in % van gemiddeld belegd vermogen	0,68	0,59
Rendement (in procenten):		
• Fonds (netto)	6,4	5,2
• Benchmark (bruto)	7,0	5,7

¹ Percentage vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten, inclusief performance fee.

* Hierbij is uitgegaan van de kosten pensioenbeheer van € 1.051.114 over het boekjaar 2021 en € 875.135 over het boekjaar 2020.
Bij de bepaling van de pensioenuitvoeringskosten in Euro's per deelnemer is uitgegaan van de som van deelnemers en pensioengerechtigden (2021: 1.320; 2020: 1.307).

** Gemiddeld belegd vermogen in 2021: € 1.112.154.776
Gemiddeld belegd vermogen in 2020: € 1.026.039.870

*** Kosten bewaarbank waren in 2021 € 182.872, respectievelijk € 142.304 in 2020.

Kosten vermogensbeheer, verschil tussen bestuursverslag en jaarrekening

	2021		2020	
	In Euro's	In %*	In Euro's	In %*
Kosten zoals vermeld in de jaarrekening	2.101.058	0,19	1.446.052	0,14
Kosten vermogensbeheer verwerkt in de waarde van de beleggingen	4.429.846	0,39	3.703.097	0,36
Totale kosten vermogensbeheer, vermeld in bestuursverslag	6.530.904	0,58	5.149.149	0,50

* Van gemiddeld belegd vermogen.

Toelichting

De uitvoering van een pensioenregeling kost geld. Het BPL heeft derhalve te maken met uitvoeringskosten. Deze kunnen op hoofdlijnen onderverdeeld worden in kosten voor pensioenbeheer en kosten voor het vermogensbeheer. BPL vindt het belangrijk transparant te zijn over deze kosten en presenteert daarom in deze kostenparagraaf over de uitvoeringskosten.

Kosten pensioenbeheer

Het BPL is een klein beroepspensioenfonds met een relatief klein aantal deelnemers en pensioengerechtigden, waarbij alle kosten pensioenbeheer ten laste komen van het BPL.

De kosten per deelnemer betreffende het pensioenbeheer zijn ten opzichte van het vorige jaar gestegen. Dit komt enerzijds door een afname van het aantal deelnemers en anderzijds door een stijging van de uitvoeringskosten t.o.v. 2020. Deze stijging komt mede door de kosten in verband met de afhandeling van de incidentmeldingen en de kosten die gemaakt worden ten behoeve de transitie naar de nieuwe pensioenregeling.

Het serviceniveau dat door de gehele keten betreffende het pensioenbeheer wordt nagestreefd sluit aan bij hetgeen waar het BPL voor staat: "van, voor en door". Dit betekent dat van het bestuur, bestuursbureau en pensioenadministrateur wordt verwacht dat zij dichtbij de belanghebbenden staan, betrokken en servicegericht zijn. Door het geringe deelnemersbestand zijn de kosten per deelnemer hoger vergeleken pensioenfonds met een grotere populatie. Door de organisatiestructuur en het serviceniveau dat het pensioenfonds nastreeft zijn deze kosten ook hoger dan de gemiddelde kosten per deelnemer van de overige beroepspensioenfonds (€ 525; 2020). Hierbij opgemerkt dat op het pensioenfonds van de Roeiers na, alle andere pensioenfonds meer deelnemers en pensioengerechtigden hebben dan het BPL.

Om het kostenniveau te beoordelen bekijkt het bestuur ook de pensioenbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen (2021: 0,09%; 2020: 0,09%). Het bestuur is van oordeel dat het kostenniveau acceptabel is en in verhouding staat tot de pensioenaanspraken en -uitkeringen van de belanghebbenden. Zowel de pensioenaanspraken als de uitkeringen zijn bovengemiddeld vergeleken met andere pensioenfonds.

Het bestuur blijft kritisch op de kostenontwikkeling en hecht waarde aan een kostenbewust bestuur.

Kosten per beleggingscategorie & transactiekosten (in Euro's)

	Kosten per beleggingscategorie	Transactiekosten (aan- en verkoopkosten, en kosten binnen de beleggingsfondsen)
2021		
Aandelen	335.942	752.473
Vastrentende waarden	1.599.420	769.255
Private Equity	960.174	-
Overlay beleggingen	-	12.582
Totaal	2.895.536	1.534.310
2020		
Aandelen	542.334	289.614
Vastrentende waarden	1.552.840	736.084
Private Equity	431.725	-
Overlay beleggingen	-	150.499
Totaal	2.526.899	1.176.197

Kosten vermogensbeheer

Ten opzichte van de jaarcijfers 2020 is in 2021 sprake geweest van hogere kosten in absolute termen als hogere procentuele kosten ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen (absoluut € 1,4 mio. hoger, versus het vermogen 0,08% hoger).

De beheerkosten (incl. overige beheerkosten en performance fee) bedragen 0,26% (2020: 0,24%) van het totale vermogen. Het gaat om een bedrag van € 2,9 mio. (€ 370k meer dan vorig jaar). Daarnaast is er een performance fee in 2021 in rekening gebracht gerelateerd aan de private equity fondsen, wat vorig jaar niet van toepassing was.

De overige vermogensbeheerkosten bedragen € 2,1 mio., een stijging van € 655k versus de € 1,5 mio. in 2020. Deze stijging komt voornamelijk door de toename van de kosten van de bewaarbank vanwege aanvullende dienstverlening en de kosten van de inzet van de beleggingsadviseur (mede vanwege de uitvoering van de ALM-studie).

Transactiekosten

De transactiekosten voor 2021 zijn berekend conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

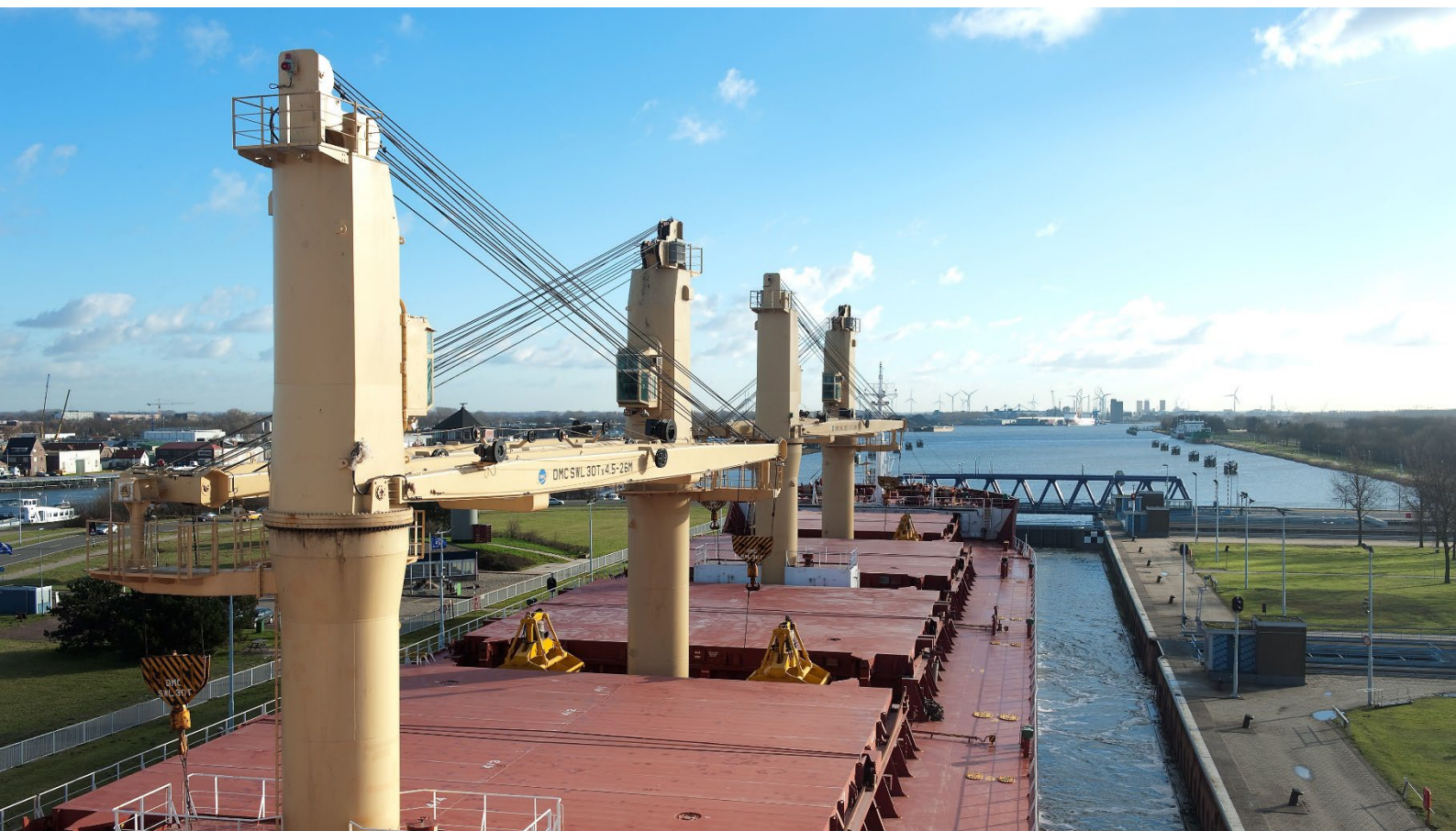
De transactiekosten bestaan uit schattingen van de aan-en verkoopkosten die binnen de beleggingsfondsen zijn gemaakt als onderdeel van de gevolgde strategie. Daarbij is gebruik gemaakt van het cijfer dat door de managers zelf in het kader van MIFIDII moet worden gerapporteerd. Daarnaast zijn in de transactiekosten de kosten verantwoord die samenhangen met allocatiewijzigingen. Dit betreft eventuele in- en uitstapvergoedingen van beleggingsfondsen zoals door NT in de beleggingsadministratie is opgenomen.

De geschatte transactiekosten bedragen € 1,5 mio., circa 0,14% op portefeuilleniveau. Dit is hoger dan vorig jaar, zowel in absolute zin (2020: € 1,2 mio.) als procentueel (2020: 0,11%). Dit komt doordat er een herstructurering in de aandelen en emerging market debt portefeuille heeft plaatsgevonden.

Kosten in relatie tot rendement

Het fonds streeft naar een goede pensioenvoorziening, met waar mogelijk jaarlijks geïndexeerde uitkeringen. Voor het realiseren van deze doelstelling is het behalen van beleggingsrendement een belangrijke voorwaarde, uiteraard binnen een bij het fonds passend risicoprofiel. Het fonds is zich ervan bewust, dat kosten een drukkend effect hebben op het beleggingsrendement. In de afweging van de verschillende beleggingsalternatieven speelt daarom de hoogte van de bijkomen- de kosten een belangrijke rol. Tegelijkertijd is het fonds van mening, dat hogere kosten in sommige gevallen acceptabel zijn als daarmee een naar verwachting hoger (netto) rendement kan worden gerealiseerd. Dit is bijvoorbeeld de reden waarom er in private equity wordt belegd. Over het algemeen resulteert dit weliswaar in hogere vermogensbeheerkosten dan indien er beursgenoteerde aandelen wordt belegd, maar daar staat naar verwachting van het bestuur een hoger netto (na kosten) rendement tegenover.

Het bestuur is van mening, dat er in de portefeuillesamenstelling een goede balans is gevonden tussen het verwachte rendement, de risico's en de kosten van het vermogensbeheer.

Toekomstparagraaf

Toekomstparagraaf

Outlook 2022

Leek 2022 in de eerste twee maanden van het nieuwe jaar voornamelijk in het teken te gaan staan van oplopende inflatie, de daar aan gekoppelde normalisatie in het monetaire beleid en de mogelijke negatieve gevolgen voor de kapitaalmarktrente, veranderde dit beeld eind februari drastisch met de Russische invasie van Oekraïne. Niet alleen leidt dit conflict tot onnodige burgerslachtoffers, het heeft de grootste vluchtelingenstroom sinds de Tweede Wereld Oorlog in gang gezet en werpt zijn schaduw over 2022.

Het Westen reageerde op de gebeurtenissen met een omvangrijk sanctiepakket, waarmee Rusland grotendeels van de Westerse financiële wereld werd afgesloten. De keerzijde hiervan was de aanzienlijke stijging van prijzen van gas, olie, graan en andere grondstoffen, wat een nieuwe impuls aan de inflatoire krachten vormde die sinds 2021 zichtbaar waren geworden. Daarnaast vormde het ook een bedreiging van met name het Europese groeiherstel, wat tot een stevige correctie in Europese aandelen heeft geleid.

Gegeven de centrale rol die de moeilijk voorspelbare Poetin speelt, is het moeilijk te voorspellen hoe dit conflict zich verder zal gaan ontwikkelen. Gerekend moet worden met blijvend hoge energieprijzen en economische tegenwind, waarmee de korte termijn vooruitzichten op zijn zachts gezegd volatiel blijven. Gegeven het gewicht van de Russische economie -het Russische BBP is qua omvang vergelijk met die van de Benelux- zou de impact op de langere termijn beperkt moeten zijn. Dat neemt niet weg dat deze invasie eigenlijk alleen maar verliezers kent, het Oekraïense volk voorop.

Versnelde digitalisering

De toepassing van nieuwe technologieën voor administratie en dienstverlening zitten in een versnelling. Voor de financiële sector is een digitale agenda inmiddels onmisbaar. Digitale processen en communicatie hebben een vlucht genomen en achterblijven is geen optie. De afhankelijkheid van informatietechnologie neemt de komende jaren alleen maar toe. Dat geldt evenzeer voor pensioen waar dataprocessen mee gemoeid zijn ten bate van miljoenen Nederlanders. Pensioenfondsen en uitvoeringsorganisaties moeten dus meer IT kennis hebben. Die ontwikkeling wordt versterkt door ontwikkelingen in Europa waar een Digital Finance Package inzet op de digitale transformatie van de financiële sector. Een ontwikkeling die kansen biedt om met informatie en diensten sneller en dichter bij de klant te kunnen staan, meer persoonlijke informatie te kunnen geven, de processen meer te automatiseren, wendbaardere IT-systemen in te richten zonder legacy en de kwaliteit van de data te verhogen. Tegelijkertijd leidt het tot serieuze aandachtspunten zoals veiligheid van informatiesystemen tegen cyberaanvallen, technologische partijen die gaan concurreren met pensioenfondsen op bepaalde activiteiten en ethische discussies rondom algoritmen en artificial intelligence. Pensioenfondsen zullen zich in informatiesystemen, communicatie en dienstverlening moeten voorbereiden op aanpassingen en vernieuwingen.

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Pensioenfondsen zorgen zonder winstoogmerk voor inkomen voor later. Het belang en de keuze van deelnemers staan voor pensioenfondsen voorop, voor hen wordt belegd voor later. Tegelijkertijd heeft pensioen zich als eigenstandig maatschappelijk belang steeds vaker te verhouden tot andere grote vraagstukken in de samenleving. Het belang van bedrijven, instellingen en organisaties om zich te verantwoorden over de maatschappelijk impact van hun activiteiten, neemt toe. Pensioenfondsen worden steeds vaker publiekelijk bevraagd op hun beleggingsbeleid en ook deelnemers zelf roeren zich vaker over de beleggingskeuzes van hun pensioenfonds. Dat heeft zich al vertaald naar ambities van pensioenfondsen om steeds meer verantwoord te beleggen en bijvoorbeeld via het aandeelhouderschap energietransitie van bedrijven te stimuleren. Maar naast bewustzijn over investeren in bedrijven met klimaatgerelateerde issues zien we dat ook ontstaan voor investeren in bedrijven met mensenrechtenschendingen, slechte arbeidsomstandigheden, gebrekkige privacy voor consumenten en gezondheidsissues.

Daarnaast zal voor (een deel van) pensioenfondsen ook in bredere zin de samenhang van pensioen met andere maatschappelijke thema's van groter belang kunnen gaan zijn. Bijvoorbeeld op terreinen als wonen, gezondheid, diversiteit, beloning, economie en leefomgeving. Niet alleen via beleggingen, maar ook hoe pensioen het beste aansluit op de levensloop en daarmee op behoeften en noden van deelnemers. Het bewustzijn, de discussies over footprints op mens en leefomgeving alsook de bijdrage aan het individuele leven van deelnemers is daarmee een toenemend belangrijk thema voor pensioenfondsen. Zeker ook voor het publiek draagvlak en vertrouwen in de stelselvernieuwingen op weg naar 2026/2027. Dat maakt een oriëntatie en evenwichtige positionering van de pensioensector op de samenhang van pensioen met andere maatschappelijke thema's in de komende jaren van belang.

EU taxonomie

De Europese Unie werkt momenteel aan een Taxonomie voor duurzame investeringen. Dit is een classificatiesysteem om te bepalen welke economische activiteiten daadwerkelijk als duurzaam mogen worden aangemerkt. Doel van het voorstel is het tegengaan van 'greenwashing', waarbij financiële producten als duurzaam worden aangeboden terwijl het niet duidelijk is of de onderliggende investeringen daadwerkelijk naar duurzame activiteiten gaan. Het voorstel richt zich enkel op het milieu en, in eerste instantie, met name op klimaatveranderingen. Andere milieudoelstellingen, zoals recycling en biodiversiteit, worden later uitgewerkt.

De Taxonomie bestaat uit eisen waaraan economische activiteiten moeten voldoen om als 'groen' aangemerkt te mogen worden, bijvoorbeeld de productie van auto's met zeer lage of geen CO₂-emissies. Daarnaast moeten ze ook aan bepaalde sociale minimumnormen voldoen. Per bedrijf in de portefeuille van een financieel product of pensioenfonds kan dan bepaald worden in hoeverre de omzet behaald wordt uit 'groene' activiteiten, hetgeen vervolgens weer vertaald kan worden naar portefeuilleniveau. Om dit verder uit te werken, heeft de Europese Commissie een technische werkgroep ingericht waar een vertegenwoordiger vanuit de Nederlandse pensioensector plaatsneemt.

De Taxonomieverordening werd in juni 2020 aangenomen. Die legt de brede kaders en wettelijke basis vast, maar ook hoe en door wie de Taxonomie gebruikt moet worden. De daadwerkelijke criteria om te bepalen welke investeringen als duurzaam kunnen worden aangemerkt, worden uitgewerkt in secundaire wetgeving. Financiële instellingen zullen vanaf 2022 rapporteren over het percentage van investeringen dat volgens de definities van de Taxonomie als duurzaam gelden.

De Verordening bepaalt dat financiële producten die onder Artikel 8 van de SFDR vallen, moeten rapporteren welk percentage van hun portefeuille volgens de Taxonomie als 'groen' aangemerkt mag worden. Dit is dus van toepassing op het BPL.

Nieuwe wetgeving

Met name vanuit wetgeving komt er de komende periode veel op de pensioensector af: zowel de transitie naar het nieuw contract alsook veranderingen in pensioenverdeling bij scheiden, nabestaandenpensioen en de keuze om bij pensionering eenmalig een bedrag op te nemen.

De parlementaire behandeling van de Wet toekomst pensioenen is voorzien voor 2022 en op weg naar 1 januari 2027 moet veel werk verzet worden. De stelselvernieuwing is een omvangrijke operatie en voor veel pensioenfondsen en pensioenuitvoeringsorganisaties betekent het een transitie van een DB naar DC-stelsel met een toenemende focus op individualisering en flexibiliteit in de uitvoering en een toenemende druk op kosten. Het vraagt een hoge mate van wendbaarheid en een stevig tempo aan vernieuwingen in systemen, dienstverlening en communicatie met deelnemers over wat er staat te gebeuren en wat dat voor hen betekent. Ook bestuurlijk dienen pensioenfondsen zich voor te bereiden zodat de overgang met hun deelnemers zo goed en evenwichtig mogelijk kan plaatsvinden. Dat is ook in het belang van publiek draagvlak en vertrouwen in het nieuwe pensioenstelsel.

Vormgeven solidaire premieregeling

De vormgeving van de toekomstige opbouw is meer dan alleen de keuze voor een contractvorm. De veelheid aan onderliggende keuzes binnen een contractvorm bepalen uiteindelijk hoe het pensioen eruit komt te zien. De komende periode zal de Werkgroep Transitie Pensioenregeling zich hier mee bezighouden. Besluitvorming over de nieuwe solidaire premieregeling is voorzien in 2023.

Keuze invulling start met de pensioendoelstellingen en risicohouding

Het kompas voor de keuzes ten aanzien van solidaire premieregeling en de invulling daarvan zijn de pensioendoelstellingen die door Beroepspensioenvereniging wordt bepaald en de risicohouding (per leeftijdscohort) die door het pensioenfonds wordt vastgesteld en vertaald in een beleggingsbeleid. Op basis van de pensioendoelstellingen en de risicohouding met het daarvan afgeleide beleggingsbeleid, kan onder meer de premiehoogte worden bepaald. Maar ook hoe de eventuele solidariteitsreserve wordt vormgegeven, keuzes worden gemaakt over de spreiding van mee- en tegenvallers en (profijt)berekeningen worden gemaakt. Door de interactie tussen pensioendoelstellingen enerzijds en premie, rendement en risico anderzijds, zal de totstandkoming van de pensioendoelstellingen een iteratief proces zijn.

Opgebouwde rechten en compensatie

Invaren van bestaande rechten en aanspraken wordt het wettelijke uitgangspunt. In beginsel moet de Beroepspensioenvereniging aan het pensioenfonds het verzoek doen om alle opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten in te varen. Alleen als invaren tot aantoonbaar onevenwichtige uitkomsten voor (één of meer groepen) belanghebbenden leidt, kan de Beroepspensioenvereniging afzien van het invaarverzoek. Het wel of niet invaren is feitelijk dus geen vrije keuze maar de uitkomst van analyses en berekeningen.

De noodzaak om compensatie te verlenen aan bepaalde deelnemersgroepen wordt sterk bepaald door de impact van de keuzes die worden gemaakt ten aanzien van de invulling van de toekomstige pensioenopbouw in combinatie met het al dan niet invaren. (Profijt)berekeningen waarbij de gehele transitie in beschouwing wordt genomen, dienen dit uit te wijzen. Een eventuele compensatie kan daarmee worden gezien als een sluitpost in de vormgeving van de drie bouwstenen.

Aanvullende onderwerpen 2022

Naast de reguliere werkzaamheden heeft het bestuur de volgende onderwerpen benoemd om dit jaar additioneel op te pakken:

- Ondersteuning leveren bij het ontwerpen van het nieuwe pensioencontract;
- Het monitoring van de pensioenadministrateur, Blue Sky Group, betreffende de verandering van hun IT-landschap;
- Het verder implementeren van het MVB-beleid (o.a. verdere implementatie van Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR; verplichting informatie over duurzaamheid te vermelden) en de beheersing van ESG-risico's).

Vaststelling door bestuur

Het jaarverslag 2021 is door het bestuur op 16 juni 2022 te Hoek van Holland vastgesteld.

Origineel getekend door:

M. Louwerens
Voorzitter

M.A. van Kuik
Secretaris / penningmeester

W.T. Buitelaar

P.B. Schoe

J.H.P. Waasdorp

A.N.B. Eggink

N.R. Halfweeg

Jaarrekening

JAARREKENING

Balans per 31 december 2021 (x 1.000 Euro)

Na bestemming van het saldo van baten en lasten.

Activa	2021	2020
Beleggingen voor risico fonds		
• Aandelen (1)	445.668	402.032
• Vastrentende waarden (2)	697.520	665.595
• Derivaten (3)	8.627	22.568
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	1.151.815	1.090.195
Beleggingen voor risico deelnemers (4)	1.826	1.984
Vorderingen en overlopende activa (5)	1.734	928
Liquide middelen	2.940	940
Totale activa	1.158.315	1.094.047
Passiva	2021	2020
Stichtingskapitaal en reserves (7)		
• Overige reserves	158.601	23.184
Technische voorzieningen		
• Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds (8)	983.394	1.066.180
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (9)	1.826	1.984
Derivaten (3)	13.481	1.607
Schulden en overlopende passiva (10)	1.013	1.092
Totale passiva	1.158.315	1.094.047

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 95 tot en met 106.

Staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

Baten en lasten pensioenactiviteiten	2021	2020
Premies voor risico pensioenfonds (11)	15.545	15.076
Premies voor risico deelnemers (12)	-	1
Waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds (13)	232	442
Waardeoverdrachten voor risico deelnemers (14)	-211	-295
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
• Pensioenopbouw (15)	-21.160	-17.462
• Indexering (16)	-47	-82
• Rentetoevoeging (17)	5.674	3.263
• Wijziging rekenrente (18)	64.923	-111.486
• Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (19)	34.448	35.047
• Pensioenrechten waardeoverdrachten, per saldo (20)	-303	-215
• Wijziging actuariële grondslagen	-2.556	35.200
• Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen (22)	1.807	1.188
Totale mutatie voorziening pensioenverplichtingen risico pensioenfonds	82.786	-54.547
Pensioenuitkeringen voor risico pensioenfonds (23)	-34.007	-34.491
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (24)	158	253
Herverzekeringen (25)	-85	-105
Pensioenuitvoeringskosten voor risico pensioenfonds (26)	-1.051	-875
Overige baten en lasten pensioenactiviteiten (27)	32	39
Totaal baten en lasten pensioenactiviteiten	63.399	-74.502
Baten en lasten beleggingsactiviteiten	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten (28)	7.664	15.142
Indirecte beleggingsopbrengsten (28)	64.425	44.674
Kosten van vermogensbeheer (28)	-2.101	-1.446
Overige baten en lasten pensioenactiviteiten (27)	1.977	798
Totaal beleggingsresultaat voor risico pensioenfondsen	71.965	59.168
Totaal beleggingsresultaat voor risico deelnemers (3)	53	41
Totaal baten en lasten beleggingsactiviteiten	72.018	59.209
Resultaat	135.417	-15.293

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 114 tot en met 122.

Kasstroomoverzicht

(bedragen in duizenden euro's)

Kasstroom uit pensioenactiviteiten	2021	2020
Ontvangen premies voor risico pensioenfonds	15.545	15.076
Ontvangen premies voor risico deelnemers	259	1
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico deelnemers	232	442
Betaalde waardeoverdrachten voor risico deelnemers	-211	-295
Betaalde pensioenuitkeringen voor risico pensioenfonds	-33.761	-33.674
Betaalde premies herverzekering voor risico pensioenfonds	-85	-105
Betaalde pensioenuitvoeringskosten voor risico pensioenfonds	-1.114	-998
Overige mutaties pensioenactiviteiten voor risico pensioenfonds	32	39
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-19.103	-19.514

Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	2021	2020
Verkopen beleggingen voor risico pensioenfonds	638.811	1.592.007
Verkopen beleggingen voor risico deelnemers	337	474
Directe beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	7.664	14.323
Directe beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers	2	5
Aankopen beleggingen voor risico pensioenfonds	-573.748	-1.517.632
Aankopen beleggingen voor risico deelnemers	-75	-180
Mutatie tegoeden en schulden kredietinstellingen	-52.209	-68.663
Betaalde kosten van vermogensbeheer voor risico pensioenfonds	-2.101	-1.380
Betaalde kosten van vermogensbeheer voor risico deelnemers	-2	-5
Overige mutaties uit beleggingsactiviteiten voor risico pensioenfonds	2.424	465
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	21.103	19.414
Mutatie liquide middelen	2.000	-100
Saldo liquide middelen per 1 januari	940	1.040
Mutatie liquide middelen	2.000	-100
Saldo na liquide middelen per 31 december	2.940	940

Toelichting algemeen

Activiteiten

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is een beroepspensioenfonds, statutair gevestigd in Rotterdam en kantoorhoudend aan de Berghaven 16 in Hoek van Holland. Het pensioenfonds is verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de pensioenregelingen voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden in overeenstemming met wet- en regelgeving. Het pensioenfonds is ingeschreven in het Stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603.

Missie, visie en strategie

Het pensioenfonds heeft de missie, visie en strategie beschreven. Het beleid van het bestuur is hiermee in overeenstemming. Het beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het beleid, waaronder de financiële opzet van het pensioenfonds, en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht om, met een bij het karakter van het pensioenfonds passend risico, een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde pensioenverplichtingen.

Pensioenregeling

Ouderdomspensioen

Het ouderdomspensioen is gelijk aan 1,875% per deelnemersjaar van de vastgestelde pensioengrondslag uitgaande van een pensioenrekendatum van 68 jaar. De pensioengrondslag is het fiscaal maximale pensioengevend inkomen minus de minimaal toegestane franchise.

De deelneming vangt aan op de eerste dag van de maand waarin betrokkene als registerloods is ingeschreven in het Loodsenregister en eindigt met ingang van de (vervroegde) pensioendatum. De pensioendatum is de eerste dag van de maand waarin de inschrijving van de loods in het Loodsenregister uiterlijk wordt doorgehaald, thans 60 jaar.

Partnerpensioen

Het partnerpensioen is gelijk aan 70% van het opgebouwde ouderdomspensioen. Bij overlijden van de deelnemer vóór de (vervroegde) pensioendatum bedraagt het partnerpensioen 70% van het op 68 jaar te bereiken levenslange ouderdomspensioen. Dit partnerpensioen wordt uitgekeerd zolang de nabestaande leeft. Indien en zolang de nabestaande jonger is dan haar AOW-datum wordt het partnerpensioen aangevuld met een tijdelijk partnerpensioen van € 13.500 per jaar.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen bedraagt 14% van het ouderdomspensioen. Het wezenpensioen wordt verdubbeld voor volle wezen (in geval beide ouders zijn overleden). De uitkering stopt als het kind 21 jaar wordt. Voor wezen die studeren of een uitkering genieten op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten stopt de uitkering bij het bereiken van de leeftijd van 27 jaar of als niet meer aan de voorwaarden voor de uitkering wordt voldaan.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Het op risicobasis gedekte arbeidsongeschiktheidspensioen gaat in op aanvraag van de deelnemer, met ingang van de dag, waarop hij/zij 104 weken beroepsongeschikt is en wordt uitgekeerd tot zijn/haar 60e, zo lang betrokkene leeft. Voor alle deelnemers geldt een arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis dat uitgekeerd wordt indien en zolang de deelnemer beroepsongeschikt is.

Toeslagverlening

Het pensioenfonds heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op de ambitie de pensioenen waardevast te houden. De daarbij gehanteerde maatstaf is om de opgebouwde pensioenen van de actieve en premievrije deelnemers alsmede de reeds ingegane pensioenen te verhogen met de relatieve stijging van de relevante consumentenprijsindex (CPI alle huishoudens (niet-afgeleid)).

Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre de pensioenrechten en de ingegane pensioenen worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd, maar deze wordt gefinancierd vanuit de algemene reserve. De toeslagverlening is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds en vindt alleen plaats voor zover deze toekomstbestendig is, dat wil zeggen dat de toeslag naar verwachting ook in de toekomst kan worden toegekend.

Bij de besluitvorming wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% wordt geen toeslag toegekend.

Financiering en premie

Jaarlijks stelt het bestuur de premie vast zijnde de hoogste van de beide hierna genoemde premies:

- a) De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle bestedingen (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- b) De gedempte kostendekkende premie.

In de situatie dat het pensioenfonds een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

Indien de gedempte kostendekkende premie hoger is dan de premie genoemd onder a) of indien het bestuur besluit tot extra premie, kan de Nederlandse Loodsencorporatie (NLC) binnen 30 dagen na de datum van een besluit van het bestuur tot verhoging van de feitelijke premie per 1 januari besluiten de premie lager vast te stellen. Indien door een besluit van de NLC-ledenvergadering in enig jaar minder premie-inkomsten worden ontvangen dan noodzakelijk is voor de financiering van de pensioenopbouw, stelt het bestuur, gehoord het advies van de adviserend actuaire, binnen 14 dagen na een besluit van de NLC-ledenvergadering, zoals hiervoor bedoeld, voor het betreffende jaar een pensioengrondslag vast die met deze verminderde premie-inkomsten rekening houdt.

Herverzekering

Het pensioenfonds heeft een herverzekeringsovereenkomst afgesloten ter dekking van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Het overlijdensrisico voortvloeiende uit het reglementaire partnerpensioen, wezenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen, alsmede de eenmalige uitkering bij overlijden van een deelnemer of pensioengerechtigde en het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn op stop-loss basis verzekerd. De overeenkomst komt erop neer dat indien een totale schade in de contractperiode (vijf jaren) 125% van de totale risicopremie over deze periode overschrijdt, het meerdere door de herverzekeraar wordt uitgekeerd. De overeenkomst expireert eind 2024. Er is in deze overeenkomst geen winstdelingsregeling overeengekomen.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfonds (RJ 610).

Continuïteitsbeginsel

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling, dat wil zeggen de veronderstelling dat de continuïteit gewaarborgd is en de activiteiten in de afzienbare toekomst zullen worden voortgezet.

De bedragen in de jaarrekening luiden in euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schatting en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het maken van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk. De schattingen en veronderstellingen hebben invloed op de toepassing van grondslagen en de waardering van activa en verplichtingen. De schattingen en daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. Vooral de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en (in veel mindere mate) de waardering van de beleggingen zijn gebaseerd op schattingen en veronderstellingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Ten behoeve van de oordeelsvorming en het maken van schattingen wordt gebruik gemaakt van externe deskundigen. De aard van oordelen en schattingen en de onderliggende veronderstellingen is, voor zover noodzakelijk geacht voor het vereiste inzicht in het vermogen, vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien. Een herziening van een schatting heeft dikwijls ook gevolgen voor waardering en resultaatbepaling in toekomstige perioden.

Schattingswijzigingen

Op 12 juni 2019 is het Advies van de Commissie Parameters verschenen, waarin onder meer een aangepaste UFR-methode wordt geadviseerd. De belangrijkste wijziging in de UFR-methode is dat de UFR pas van invloed wordt vanaf looptijd 30 in plaats van looptijd 20. Daarnaast is de berekening van de UFR zelf gebaseerd op de 30-jaars forward rate in plaats van de 20-jaars forward rate. Tot slot groeit de rentecurve in de nieuwe methode langzamer naar de UFR toe. DNB heeft besloten om de nieuwe UFR-parameters over een periode van vier jaar stapsgewijs in te voeren. Op deze manier wordt de impact van de nieuwe UFR gespreid over een langere periode. Door middel van deze stapsgewijze invoering zal de nieuwe UFR volledig van kracht zijn begin 2024. In de periode van 2021 tot 2024 is de rentetermijnstructuur gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de rentetermijnstructuur op basis van de huidige en de nieuwe UFR methode, waarbij de gewichten jaarlijks op 1 januari met gelijke stappen aangepast worden. In januari 2021 is begonnen met de stapsgewijze transitie van de oude methode naar de nieuwe methode. In 2021 bedraagt deze weging 75% voor de curve onder de oude methode en 25% voor de curve onder de nieuwe methode. Het effect op de pensioenverplichtingen bedraagt EUR 11.417 duizend (dotatie). In 2021 heeft een herziening plaatsgevonden van de opslag excasso kosten. Deze is gewijzigd van 2,00% naar 2,25% met ingang van 1 januari 2022.

Verwerking

De belangrijkste activa en verplichtingen van het pensioenfonds zijn respectievelijk de beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. De beleggingen bestaan volledig uit financiële activa en derivaten. Deze worden in de balans opgenomen respectievelijk van de balans verwijderd op transactiedatum (datum van koop of verkoop). Dit is het moment waarop de toekomstige economische voordelen en de risico's verbonden aan het financiële instrument worden overgedragen. Pensioenverplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment van toekenning of overdracht van de pensioenrechten. Zij worden van de balans verwijderd op het moment van uitkering (of eventueel overdracht van de pensioenrechten).

Saldering

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Presentatie beleggingen en beleggingsopbrengsten

De beleggingen worden in de balans gerubriceerd naar de aard van de onderliggende beleggingen. Waardeveranderingen van de beleggingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder indirecte beleggingsopbrengsten. Zij bestaan uit de directe en indirecte opbrengsten van de onderliggende beleggingen en de kosten van vermogensbeheer die ten laste van de beleggingen komen. Uitgekeerde dividenden worden gepresenteerd onder directe beleggingsopbrengsten.

Waardering beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de marktprijs vermeerderd met de transactiekosten. Vervolgens worden de beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is het bedrag waarvoor een actief of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. De marktwaarde is gebaseerd op actuele marktprijzen, tenzij anders vermeld.

Participaties in (niet-beursgenoteerde) beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de berekende intrinsieke waarde op balansdatum of de meest recent beschikbare intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt vastgesteld op basis van de marktwaarde van de onderliggende activa en verplichtingen. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde vastgoedbelegging per balansdatum. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

Waardeverandering beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de intrinsieke waarde van de participaties in (niet-beursgenoteerde) beleggingsfondsen. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Valutakoersverschillen bij de omrekening van activa en verplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder de post waarop de activa en verplichtingen betrekking hebben.

De koers op balansdatum van de euro ten opzichte van de belangrijkste valuta's is:

	2021	2020	2019
Amerikaanse dollar	1,1372	1,2236	1,1225
Canadese dollar	1,4365	1,5588	1,4556
Australische dollar	1,5642	1,5856	1,5968
Japanse yen	130,9542	126,3254	121,9877
Britse pond	0,8396	0,8951	0,8473
Zwitserse frank	1,0362	1,0816	1,0870

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Aandelen

De marktwaarde van onderliggende beursgenoteerde aandelen van aandelenfondsen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum. Indien de koersvorming van beursgenoteerde aandelen niet representatief is, wordt de marktwaarde getaxeerd. De taxatie is gebaseerd op recente marktinformatie. De marktwaarde van onderliggende niet-beursgenoteerde aandelen (private equity) wordt getaxeerd door de externe managers op basis van richtlijnen die algemeen worden toegepast in de private equity en venture capital branche.

Vastrentende waarden

De marktwaarde van onderliggende beursgenoteerde vastrentende waarden van beleggingsfondsen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum, verhoogd met de lopende rente. De marktwaarde van onderliggende niet-beursgenoteerde vastrentende beleggingen wordt bepaald door te ontvangen rente en aflossingen contant te maken op basis van actuele marktrente, rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd van de belegging. De marktwaarde van directe vastrentende beleggingen wordt eveneens bepaald door te ontvangen rente en aflossingen contant te maken op basis van actuele marktrente, rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd van de belegging.

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide financiële instrumenten, waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende primaire financiële instrumenten. Derivaten bevatten rechten en verplichtingen waardoor één of meer van de financiële risico's waaraan de onderliggende primaire financiële instrumenten onderhevig zijn tussen partijen worden overgedragen. Derivaten leiden bij het aangaan van de transactie niet of tot een relatief gering vermogensbeslag. Basisvormen van derivaten zijn swaps, forwards, futures en opties. Het onderliggende primaire financiële instrument kan onder meer een valutaproduct, een aandelenproduct of een renteproduct zijn.

Het pensioenfonds maakt gebruik van valutatermijncontracten en interest rate swaps.

Een valutatermijncontract is een contract waarbij de verplichting wordt aangegaan om een bepaalde valuta te verkopen en een andere valuta te kopen op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde (termijn)koers.

Een interest rate swap of renteswap is een contract waarbij wordt overeengekomen om gedurende een vooraf vastgestelde periode rentestromen in dezelfde valuta te ruilen. Bij de meeste renteswaps wordt een variabele rente geruild tegen een vaste rente. De variabele rente is gebaseerd op de geldmarktrente, waarbij als referentie €STR wordt gehanteerd. De vaste rente is meestal gebaseerd op de marktrente van staatsobligaties.

Derivaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor beursgenoteerde contracten is dit de beursprijs per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op recente marktinformatie (zoals valutakoersen, rentecurves en indexen), als input voor de gehanteerde gangbare waarderingsmodellen. Derivaten met een positieve marktwaarde zijn als een actiefpost in de balans opgenomen en derivaten met een negatieve marktwaarde zijn onder de verplichtingen opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. De voorziening pensioenverplichtingen wordt actuarieel berekend en wordt vastgesteld op basis van de nominaal verworven pensioenrechten, voor zover zij onvoorwaardelijk zijn. Dit betekent dat de voorwaardelijke toekomstige toeslagen niet in de voorziening zijn begrepen, maar de op balansdatum toegezegde toeslagen wel hierin wordt opgenomen. De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum.

De voorziening met betrekking tot ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen is de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de tot balansdatum opgebouwde onvoorwaardelijke pensioenrechten.

De voorziening met betrekking tot arbeidsongeschiktheidspensioen is de contante waarde van de verwachte uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de verplichtingen aan bij het pensioenfonds aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers, nog niet aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers en zieke deelnemers die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard.

De belangrijkste actuariële grondslagen en veronderstellingen zijn:

- rekenrente volgens actuele rentetermijnstructuur DNB (ongewijzigd);
- levensverwachting volgens prognosetafels AG 2020 met correctiefactoren gebaseerd op het verschil in levensverwachting tussen werkende bevolking met opleiding WO/HBO en de totale bevolking (ongewijzigd);
- gehuwdheidsfrequentie actieve en gewezen deelnemers 100% en gehuwdheidsfrequentie pensioengerechtigden op basis van bepaalde partner (ongewijzigd);
- verschil leeftijd man en vrouw drie jaar (ongewijzigd);
- administratie- en excassokosten zijn per einde boekjaar gewijzigd van 2,00% naar 2,25%.

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2021 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van -0,53% (2020: -0,32%) worden afgeleid. De voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen gehanteerde rentetermijnstructuur DNB betreft voor looptijden tot en met 20 jaar de marktrente op de interbancaire swapmarkt. Voor looptijden langer dan 20 jaar wordt de swapcurve per balansdatum aangepast. Vanaf 1 januari 2021 tot 1 januari 2024 is de aanpassing een weging van de oude UFR-methodiek (advies Commissie UFR 2013) en de nieuwe UFR methodiek (advies Commissie Parameters 2019). De weging van de oude UFR-methodiek wordt stapsgewijs afgebouwd (2021: 75%, 2022: 50%, 2023: 25% en 2024: 0%). In de UFR-methodiek wordt de onderliggende éénjaarsforwardrente geëxtrapoleerd naar een lange termijn verwacht renteniveau, de zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR). De UFR wordt vastgesteld als 120-maands voortschrijdend gemiddelde van de werkelijke 1-jaar 20-jaarsforwardrentes (oude UFR-methodiek) respectievelijk 120-maands voortschrijdend gemiddelde van de werkelijke 1-jaar 30-jaarsforwardrentes (nieuwe UFR-methodiek). In de door DNB gevolgde methodiek beweegt de rente vanaf 21 jaar geleidelijk in de richting van de UFR, doordat de actuele forwardrente wordt gemiddeld met de UFR. De UFR in de oude UFR-methodiek bedraagt ultimo 2021 1,5% (2020: 1,8%) en in de nieuwe UFR-methodiek ultimo 2021 1,3%. Het effect van de nieuwe UFR-methode zal verantwoord worden als onderdeel van het RTS-effect per ultimo 2021.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers heeft betrekking op de flexioenregeling. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de reële waarde van de daarmee samenhangende beleggingen.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor resultaatbepaling vloeien voor het merendeel voort uit de voor de beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds gehanteerde waarderingsgrondslagen. Voor een aantal posten worden de grondslagen voor resultaatbepaling hierna (nader) uiteengezet.

Premies

Premies worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin de daarmee samenhangende pensioenrechten worden opgebouwd.

Waardeoverdrachten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van de pensioenrechten plaatsvindt.

Toeslagverlening

De toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van toeslagverlening wordt in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarin het bestuursbesluit wordt genomen.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum. Aan de voorziening pensioenverplichtingen wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening en het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen.

Wijziging rekenrente

Het effect van de verandering van de rekenrente op de voorziening pensioenverplichtingen wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval van de voorziening pensioenverplichtingen wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Pensioenrechten waardeoverdrachten

De met waardeoverdrachten samenhangende toevoeging en onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Wijziging actuariële grondslagen

Het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen op de voorziening pensioenverplichtingen wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie in de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers bestaat voornamelijk uit inleg van premies, een toevoeging uit hoofde van het rendement op het pensioenkapitaal en onttrekkingen uit hoofde van omzetting van het pensioenkapitaal in pensioenrechten. Mutaties wordt in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode waarop zij betrekking hebben.

Herverzekeringen

Herverzekeringspremies en herverzekeringsuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Kosten

Kosten worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Rente en van vermogensbeheerders ontvangen rebates worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarop deze betrekking hebben. Dividend wordt in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment van beschikbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe kosten verstaan die direct zijn afgerekend en niet zijn betaald via de beleggingsfondsen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

Onder liquide middelen worden verstaan banktegoeden die niet het karakter hebben van beleggingen.

Toelichting op de balans per 31 december

(bedragen in duizenden euro's)

Activa

1. Aandelen

	2021	2020
Beursgenoteerde aandelenbeleggingsfondsen	397.281	360.381
Private equity aandelen	48.387	41.651
Totaal	445.668	402.032

De onderliggende aandelenportefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) kan als volgt worden gespecificeerd per sector:

	2021	2020
Basisindustrieën	3,3%	4,1%
Cyclische consumentengoederen	9,6%	-
Niet-Cyclische consumentengoederen	18,0%	29,9%
Energie	3,0%	2,2%
Financiële instellingen	13,7%	13,8%
Industriële ondernemingen	7,7%	8,2%
Informatietechnologie	19,1%	13,3%
Nutsbedrijven	1,6%	2,9%
Telecommunicatie	12,8%	11,8%
Andere sectoren	11,2%	13,8%
Totaal	100%	100%

De samenstelling van de totale portefeuille naar regio op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2021	2020
Europa	26,1%	35,1%
Afrika	0,4%	0,5%
Noord-Amerika	56,3%	41,0%
Midden- en Zuid-Amerika	0,6%	1,1%
Midden-Oosten	0,7%	1,0%
Azië	8,9%	10,5%
Oceanië	7,0%	10,8%
Totaal	100%	100%

2. Vastrentende waarden

	2021	2020
Staatsobligaties	76.920	156.976
Ondernemingsobligaties	31.246	9.723
Totaal beursgenoteerde obligaties	108.166	166.699
Niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen	440.849	408.660
Geldmarktfondsen en kortlopende vorderingen op banken	143.111	90.236
Liquide middelen en overlopende activa	5.394	-
Totaal	697.520	665.595

Het pensioenfonds heeft in totaal EUR nihil (2020: EUR nihil) aan aandelen uitgeleend.

Van de vastrentende waarden heeft een bedrag van EUR 570 duizend (2020: EUR 17.322 duizend) betrekking op saldi op margin accounts die worden aangehouden in verband met derivatenposities. De saldi op deze bankrekeningen staan niet ter vrije beschikking van het pensioenfonds.

De specificatie van de portefeuille vastrentende waarden naar type op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2021	2020
Staatsobligaties	20,2%	33,8%
Ondernemingsobligaties	45,3%	35,9%
Beleggingsfondsen vastrentende waarden	16,5%	16,5%
Geldmarktfondsen en kortlopende vorderingen op banken	17,9%	13,6%
Leningen	0,1%	0,2%
Totaal	100%	100%

De resterende looptijd gebaseerd op de contractuele aflossingsdata op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2021	2020
Korter dan 1 jaar	33,5%	31,9%
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	18,9%	13,6%
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	16,9%	17,5%
Vanaf 10 jaar tot 15 jaar	5,2%	5,5%
Vanaf 15 jaar tot 20 jaar	5,4%	7,9%
Langer dan 20 jaar	20,1%	23,6%
Totaal	100%	100%

De kredietwaardigheid van de totale portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) kan als volgt worden weergegeven:

	2021	2020
AAA-rating	28,8%	27,8%
AA-rating	12,4%	19,4%
A-rating	24,5%	10,0%
BBB-rating	17,5%	18,0%
Lagere rating dan BBB	13,4%	10,5%
Geen rating	3,4%	14,3%
Totaal	100%	100%

De indeling van de portefeuille is gebaseerd op de gepubliceerde credit ratings van één van de volgende ratingbureaus: Standard & Poor's, Moody's en Fitch. In geval alle drie bureaus een rating geven, is de op één na hoogste gehanteerd. In geval twee van deze kredietbeoordelaars een rating geven, is de hoogste van de twee gehanteerd. Indien slechts één van deze bureaus een rating geeft, is vanzelfsprekend deze rating gehanteerd.

De samenstelling naar regio op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2021	2020
Europa	75,9%	81,5%
Afrika	0,9%	1,0%
Noord-Amerika	12,1%	10,9%
Midden- en Zuid-Amerika	2,9%	2,4%
Azië	2,7%	2,6%
Oceanië	2,1%	0,9%
Midden-Oosten	1,4%	0,3%
Overige	2,0%	0,4%
Totaal	100%	100%

De volgende (onderliggende) beleggingen maken meer dan 5% uit van de totale obligatieportefeuille:

	2021	2020
Nationale Nederlanden Dutch Residential Mortgage Fund	46.202	45.157
Netherlands Government Bond	38.361	61.880
Finland Government Bond	16.580	19.113
Kreditanstalt fuer Wiederaufbau	13.233	9.706
Bundesrepublik Deutschland Bundesanleihe	9.626	40.829
Staatsobligaties Frankrijk	-	31.360

3. Derivaten

Derivaten met een positieve marktwaarde zijn als een actiefpost in de balans opgenomen en derivaten met een negatieve marktwaarde zijn onder de verplichtingen opgenomen.

2021	Activa	Passiva	Per saldo
Valutaderivaten	13	-4.456	-4.443
Rentederivaten	8.614	-9.025	-411
Totaal	8.627	-13.481	-4.854

2020	Activa	Passiva	Per saldo
Valutaderivaten	3.871	-376	3.495
Rentederivaten	18.697	- 1.231	17.466
Totaal	22.568	-1.607	20.961

Het volgende overzicht geeft inzicht in de portefeuille derivaten per balansdatum:

	2021		2020	
	Contractomvang	Marktwaarde	Contractomvang	Marktwaarde
Valutatermijncontracten				
Gekocht	1.488	13	10.103	-39
Verkocht	197.416	-3.886	120.479	3.534
Interest rate swaps				
Gekocht	321.317	-411	264.689	17.466

Valutatermijncontracten zijn aangeduid als verkocht indien de positie in euro's long is en de positie in vreemde valuta's short is. Dit betreft onderhandse contracten, die zijn afgesloten met het doel om het valutarisico af te dekken. Zij hebben een looptijd korter dan een jaar.

Als gekocht aangeduide interest rate swaps zijn zogenoemde receiver swaps, waarbij een vaste rente wordt ontvangen en een variabele rente wordt betaald. Door middel van de interest rate swaps wordt het rentemismatchrisico verkleind.

De valutatermijncontracten en interest rate swaps zijn niet-beursgenoteerde contracten.

De valutatermijncontracten betreffen beursgenoteerde contracten en lopen doorgaans maximaal 3 maanden.

De portefeuille gekochte interest rate swaps is als volgt samengesteld naar looptijden:

	2021		2020	
	Contractomvang	Marktwaarde	Contractomvang	Marktwaarde
Korter dan 1 jaar	-	-	27.500	-69
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	80.150	833	66.210	-160
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	68.199	725	33.050	-103
Vanaf 10 jaar tot 15 jaar	18.006	939	6.454	-81
Vanaf 15 tot 20 jaar	17.755	-1.201	31.210	3.378
Langer dan 20 jaar	109.559	-1.707	100.265	14.501
Totaal	293.669	-411	264.689	17.466

Voor derivatencontracten met een negatieve marktwaarde zijn zekerheden gegeven tot een bedrag van totaal EUR 3.362 duizend (2020: EUR 3.411 duizend).

4. Beleggingen voor risico deelnemers

	2021	2020
Vastgoed	17	2
Aandelen	351	321
Vastrentende waarden	1.458	1.661
Totaal	1.826	1.984

De beleggingen - volgens de persoonlijke 'asset-mix' van de loodsen - van hun individuele deel van de pensioenopbouw worden op een aparte totaalrekening van het pensioenfonds bijgehouden. Per balansdatum zijn de totaalbedragen als volgt:

	2021	2020
Noord	70	69
IJmond	219	269
Rijnmond	699	812
Scheldemonden	537	537
FLP-gerechtigden	112	110
Overige (Verevenings flexioen)	189	187
Totaal	1.826	1.984

Het volgende overzicht geeft inzicht in het aantal deelnemers en de waarde van de beleggingen per beleggingsmix:

	2021		2020	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Mix 9	-	-	1	13
Mix 10	5	19	5	23
Mix 11	15	174	19	276
Mix 12	37	941	35	931
Mix 13	9	481	14	545
Overige profielen	-	-	2	13
Eigen beheer	5	163	5	183
Liquide middelen	-	49	-	-
Totaal	71	1.826	81	1.984

5. Vorderingen en overlopende activa

	2021	2020
Bronbelastingen	1.604	819
Af te wikkelen beleggingstransacties	165	100
Overige vorderingen en overlopende activa	-35	9
Totaal	1.734	928

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

6. Liquide middelen

Liquide middelen worden onderscheiden van banktegoeden die het karakter hebben van beleggingen of direct beschikbaar zijn om te worden belegd. Deze posten zijn begrepen in vastrentende waarden.

	2021	2020
Banktegoeden in rekening-courant	2.940	940
Totaal	2.940	940

Passiva

7. Stichtingskapitaal en reserves

	2021	2020
Stand begin van het jaar	23.184	38.477
Resultaat	135.417	-15.293
Stand eind van het jaar	158.601	23.184

De vermogenspositie wordt toegelicht in de risicoparagraaf op pagina 108 tot en met 113.

Het pensioenfonds heeft ingevolge artikel 138 Pensioenwet in 2021 het bestaande herstelplan geactualiseerd en het geactualiseerde herstelplan ingediend bij DNB. Het herstelplan is goedgekeurd door DNB. Volgens het actuele herstelplan wordt binnen een termijn van 6 jaar de tekortsituatie opgelost, dat wil zeggen beschikt het pensioenfonds weer over het strategisch vereist vermogen getoetst aan de beleidsdekkingsgraad. Het herstelplan is gebaseerd op de aannames zoals voorgeschreven door DNB en op de ALM parameters. Hierin wordt er geen rekening gehouden met de verwachte daling van de UFR. De rentetermijnstructuren voor de komende jaren worden namelijk afgeleid van de forward rentes uit de DNB rentetermijnstructuur per 31 december 2019.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad ten opzichte van de prognose in het herstelplan is als volgt:

	2021		2020	
	Realisatie	Herstelplan	Realisatie	Herstelplan
Nominale dekkingsgraad begin van het jaar	102,2%	101,4%	103,8%	103,8%
Premies	-0,6%	-0,6%	-0,3%	-0,3%
Pensioenuitkeringen	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
Indexering pensioenrechten	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Wijziging rekenrente pensioenverplichtingen	6,6%	0,0%	-10,3%	0,0%
Resultaat beleggingen en verplichtingen	7,3%	3,0%	6,2%	3,0%
Wijziging actuariële grondslagen	-0,2%	0,0%	3,7%	0,0%
Overige oorzaken	0,8%	0,1%	-1,0%	0,0%
Nominale dekkingsgraad eind van het jaar	116,1%	103,9%	102,2%	106,6%

Het over 2021 behaalde rendement van 7,3% is beduidend hoger dan het in het herstelplan verwachte rendement van 3,0%. De gemiddelde rekenrente behorend bij de verwachte kasstromen van de pensioenuitkeringen is in 2021 gestegen van 0,1% tot 0,5%. In het herstelplan wordt uitgegaan van een onveranderde rentetermijnstructuur DNB. Met name door de daling van de gemiddelde rekenrente ligt het herstel achter op de verwachting.

In het eerste kwartaal van 2022 is een geactualiseerd herstelplan op basis van de vermogenspositie ultimo verslagjaar bij DNB ingediend en goedgekeurd door DNB. Volgens het herstelplan blijkt dat het fonds binnen 8 jaar een beleidsdekkingsgraad heeft die minimaal gelijk is aan het vereist eigen vermogen, thans 118,8%. Dit is binnen de geldende herstelperiode van 10 jaar. Het herstelplan is gebaseerd op de ALM parameters.

8. Voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	2021		2020	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Actieve deelnemers	467	386.046	456	414.958
Arbeidsongeschikte deelnemers	4	6.143	6	11.013
Gewezen deelnemers	11	6.598	10	4.658
Pensioengerechtigden	849	562.968	845	614.646
Totaal pensioenuitkeringen	1.331	961.755	1.317	1.045.275
Pensioenuitvoeringskosten (excassokosten)		21.639	-	20.905
Totaal	1.331	983.394	1.317	1.066.180

De schadereserve wordt opgebouwd gedurende de periode van ziekte. Uit onderstaande tabel blijkt de totale reservering schadereserve zieken ultimo boekjaar, rekening houdend met overige mutaties welke toegerekend behoren te worden aan de schadereserve zieken:

	2021	2020
Stand begin van het jaar	-	703
Opvoer schadereserve bestaande zieken (verstrijken wachttijd)	3.021	-
Vrijval schadereserve zieken	-	-703
Mutatie schadereserve zieken	3.021	-
Wijziging rekenrente	-	-
Wijziging actuariële grondslagen	-	-
Totaal	3.021	-

De waarde van de voorziening pensioenverplichtingen naar resterende looptijd is als volgt:

	2021	2020
Korter dan 1 jaar	34.203	34.288
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	133.404	134.830
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	159.734	165.911
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	278.860	307.353
Vanaf 20 tot 30 jaar	198.792	227.274
Vanaf 30 tot 40 jaar	116.307	129.723
Langer dan 40 jaar	62.094	66.801
Totaal	983.394	1.066.180

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

	2021	2020
Stand begin van het jaar	1.066.180	1.011.633
Pensioenopbouw actieve deelnemers	20.777	17.147
Premievrije pensioenopbouw van ao-pensioen arbeidsongeschikten	383	315
Inkomende waardeoverdrachten	303	215
Rentetoevoeging	-5.674	-3.263
Wijziging rekenrente	-64.923	111.486
Indexering	47	82
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-33.773	-34.360
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-675	-687
Wijziging actuariële grondslagen	2.556	-35.200
Overige mutaties	-1.807	-1.188
Stand eind van het jaar	983.394	1.066.180

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2021 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 0,5% (2020: 0,1%) worden afgeleid.

9. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de flexioenregeling. De deelnemers in de flexioenregeling hebben vanaf de (vervroegde) pensioendatum de keuze om het kapitaal om te zetten in een maandelijkse uitkering ten laste van het pensioenfonds.

	2021		2020	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Actieve deelnemers	-	-	-	-
Gewezen deelnemers	71	1.826	79	1.984
Totaal	71	1.826	79	1.984

De mutaties kunnen als volgt worden weergegeven:

	2021	2020
Stand begin van het jaar	1.984	2.237
Storting	-	1
Uitgaande waardeoverdrachten	-211	-
Beleggingsresultaat	53	41
Pensioenuitkeringen	-	-295
Totaal	1.826	1.984

10. Schulden en overlopende passiva

	2021	2020
Pensioenuitkeringen	35	23
Belastingen en premies sociale verzekeringen	763	791
Overige schulden en overlopende passiva	215	278
Totaal	1.013	1.092

De schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Overige informatie beleggingen

Beleggingen voor risico pensioenfonds

De totale beleggingsportefeuille voor risico pensioenfonds bedraagt EUR 1.138.334 duizend (2020: EUR 1.089.441 duizend) en is als volgt samengesteld:

	2021	2020
Aandelen	445.668	402.032
Vastrentende waarden	692.126	665.595
Derivaten activa	8.627	22.568
Derivaten passiva	-13.481	-1.607
Totaal exclusief vorderingen en schulden	1.132.940	1.088.588
Vorderingen en schulden, per saldo	5.394	853
Totaal	1.138.334	1.089.441

Beleggingen voor risico deelnemers

De beleggingen voor risico deelnemers bedragen totaal EUR 1.826 duizend (2020: EUR 1.984 duizend):

	2021	2020
Vastgoed	17	2
Aandelen	351	321
Vastrentende waarden	1.458	1.661
Totaal	1.826	1.984

Marktwaaarde beleggingen voor risico pensioenfondsen

De beleggingen kunnen overeenkomstig RJ 290.916 als volgt worden ingedeeld naar de categorieën afgeleid van genoteerde marktprijzen, onafhankelijke taxaties, netto-contantewaardeberekeningen en andere geschikte methoden.

Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld op een actieve markt. De netto contante waarde methode wordt gehanteerd voor de derivatenportefeuille. Voor fondsbeleggingen in aandelen (private equity fondsen) en vastrentende waarden wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapportages.

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Netto contante waarde	Andere geschikte methoden	Totaal
2021					
Aandelen	397.281	-	-	48.387	445.668
Vastrentende waarden	251.277	-	-	446.243	697.520
Derivaten activa	-	-	8.627	-	8.627
Derivaten passiva	-	-	-13.481	-	-13.481
Totaal	648.558	-	-4.854	494.630	1.138.334
2020					
Aandelen	360.381	-	-	41.651	402.032
Vastrentende waarden	256.935	-	-	408.660	665.595
Derivaten activa	-	-	22.568	-	22.568
Derivaten passiva	-	-	-1.607	-	-1.607
Totaal	617.316	-	20.961	450.311	1.088.588

Marktwaaarde beleggingen voor risico deelnemers

De beleggingsportefeuille is als volgt ingedeeld naar de vier onderscheiden categorieën:

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Netto contante waarde	Andere geschikte methoden	Totaal
2021					
Vastgoed	17	-	-	-	17
Aandelen	351	-	-	-	351
Vastrentende waarden	1.458	-	-	-	1.458
Totaal	1.826	-	-	-	1.826
2020					
Vastgoed	2	-	-	-	2
Aandelen	321	-	-	-	321
Vastrentende waarden	1.661	-	-	-	1.661
Totaal	1.984	-	-	-	1.984

Mutaties beleggingen voor risico pensioenfondsen

De mutaties in de portefeuilles aandelen en vastrentende waarden zijn als volgt:

	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
2021			
Balanswaarde begin van het jaar	402.032	665.595	1.067.627
Aankopen	380.460	181.452	561.912
Verkopen	-436.667	-189.137	-625.804
Waardeveranderingen	99.843	-10.058	89.785
Mutatie deposito's en liquiditeiten	-	49.668	49.668
Balanswaarde eind van het jaar	445.668	697.520	1.143.188
2020			
Balanswaarde begin van het jaar	410.869	636.930	1.047.799
Aankopen	444.555	1.045.010	1.489.565
Verkopen	-445.248	-1.116.313	-1.561.561
Waardeveranderingen	-8.144	30.972	22.828
Mutatie deposito's en liquiditeiten	-	68.996	68.996
Balanswaarde eind van het jaar	402.032	665.595	1.067.627

De hoge volumes in 2020 zijn het gevolg van de overgang van de beleggingsportefeuille van Robeco naar BlackRock waarbij tevens de portefeuillestructuur is veranderd van alleen funds to funds naar een discretionair mandaat (inclusief obligaties).

De mutaties in de portefeuille derivaten (valutatermijncontracten) zijn als volgt:

	2021	2020
Balanswaarde begin van het jaar	3.495	1.594
Aankopen	10.818	11.479
Verkopen	-7.858	-18.158
Waarde veranderingen	-10.898	8.580
Balanswaarde eind van het jaar	-4.443	3.495
Derivaten activa	13	3.871
Derivaten passiva	-4.456	-376
Per saldo	-4.443	3.495

De mutaties in de portefeuille rentederivaten (interest rate swaps) zijn als volgt:

	2021	2020
Balanswaarde begin van het jaar	17.466	-
Aankopen	1.018	16.588
Verkopen	-5.214	-12.388
Waarde veranderingen	-13.681	13.266
Balanswaarde eind van het jaar	-411	17.466
Derivaten activa	8.614	18.697
Derivaten passiva	-9.025	-1.231
Per saldo	-411	17.466

Mutaties beleggingen voor risico deelnemers

De mutaties in de portefeuilles vastgoed, aandelen en vastrentende waarden zijn als volgt:

	2021	2020
Balanswaarde begin van het jaar	1.984	2.237
Aankopen	75	180
Verkopen	-335	-474
Waarde veranderingen	53	41
Mutatie spaarrekening	49	-
Balanswaarde eind van het jaar	1.826	1.984

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Langlopende contracten

Het pensioenfonds heeft een herverzekeringsovereenkomst afgesloten ter dekking van het overlijdensrisico voor de periode tot en met 31 december 2024. De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt ongeveer EUR 256 duizend (2020: EUR 420 duizend).

Investerings- en stortingsverplichtingen

	2021	2020
Private equity	1.532	5.480
Totaal	1.532	5.480

Achterstand in toeslagverlening

De actuariële waarde van de achterstand in toeslagverlening bedraagt totaal EUR 257.067 duizend (2020: EUR 243.478 duizend). De cumulatieve achterstand bedraagt per 1 januari 2022 26,14% (1 januari 2021: 22,84%). De achterstand in toeslagverlening is een voorwaardelijke verplichting.

De opgelopen achterstand ten opzichte van de prijsindex heeft betrekking op de volgende jaren:

	Prijsindex	Toegekend	Verschil
1 januari 2022	2,69%	0,00%	2,69%
1 januari 2021	1,12%	0,00%	1,12%
1 januari 2020	2,65%	0,00%	2,65%
1 januari 2019	1,88%	0,15%	1,73%
1 januari 2018	1,45%	0,00%	1,45%
1 januari 2017	0,07%	0,00%	0,07%
1 januari 2016	0,60%	0,00%	0,60%
1 januari 2015	0,88%	0,26%	0,62%
1 januari 2014	2,45%	0,00%	2,45%
1 januari 2013	2,30%	0,00%	2,30%
1 januari 2012	2,70%	0,00%	2,70%
1 januari 2011	1,60%	0,00%	1,60%
1 januari 2010	0,40%	0,00%	0,40%
1 januari 2009	3,10%	0,00%	3,10%

Jaarlijks neemt het bestuur een besluit over de toeslagverlening, inclusief de inhaal van de ontstane achterstand.

Risicobeheer

In het bestuursverslag worden de belangrijke risico's die het pensioenfonds loopt besproken en wordt ingegaan op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beheersen. In deze paragraaf van de jaarrekening worden voornamelijk de financiële risico's beschreven en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico van het pensioenfonds is het solvabiliteitsrisico. Dit is het risico dat het fonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. De solvabiliteit wordt gemeten aan de hand van het verschil tussen het aanwezig eigen vermogen en het vereist eigen vermogen. Daarnaast wordt de dekkinggraad als solvabiliteitsratio gehanteerd. De dekkinggraad is de verhouding tussen de nettoactiva en het totaal van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.

Het vereist eigen vermogen wordt in beginsel berekend op basis van een scenarioanalyse zoals gebruikt in de standaardmethode voor de solvabiliteitstoets van DNB.

Het tekort van het aanwezig eigen vermogen ten opzichte van het vereist eigen vermogen, berekend op basis van de strategische beleggingsportefeuille ultimo verslagjaar, bedraagt EUR 26.542 duizend (2020: tekort EUR 173.111 duizend):

	2021	2020
Vereiste buffers		
• Rentemismatchrisico	14.219	6.330
• Aandelenrisico	133.786	144.540
• Valutarisico	45.141	46.091
• Grondstoffenrisico	-	-
• Kredietrisico	56.117	60.870
• Verzekeringstechnisch risico	36.363	40.102
• Liquiditeitsrisico	-	-
• Concentratierisico	-	-
• Operationeel risico	-	-
• Actief risico	-	17.992
Totaal	285.626	315.925
Diversificatie van risico's	-100.483	-119.630
Totaal vereist eigen vermogen	185.143	196.295
Aanwezig eigen vermogen	158.601	23.184
Tekort	-26.542	-173.111

Het vereist eigen vermogen van EUR 185.143 duizend (2020: EUR 196.295 duizend) is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille ultimo verslagjaar. De hiermee overeenkomende nominale dekkinggraad bedraagt 118,8% (2020: 118,4%). De actuele nominale dekkinggraad bedraagt 116,1% (2020: 102,2%). De nominale dekkinggraad is de verhouding tussen de nettoactiva en de totale pensioenverplichtingen (risico pensioenfonds en risico deelnemers).

Het vereist eigen vermogen, berekend op basis van de feitelijke beleggingsportefeuille, bedraagt EUR 188.780 duizend (2020: EUR 191.536 duizend). De hiermee overeenkomende dekkinggraad bedraagt 119,2% (2020: 117,9%). Het vermogenstekort op basis van de feitelijke portefeuille bedraagt EUR 30.179 duizend (2020: tekort EUR 168.352 duizend).

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt EUR 41.061 duizend (2020: EUR 44.362 duizend). Dit komt overeen met een nominale dekkinggraad van 104,2% (2020: 104,2%).

De beleidsdekkinggraad bedraagt 109,8% (2020: 95,7%). De beleidsdekkinggraad is de (voortschrijdend) gemiddelde nominale dekkinggraad van de laatste 12 maanden.

De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de toetsing aan het (strategisch) vereist eigen vermogen, het toepassen van eventuele kortingen en het indexeringsbeleid.

Op basis van de toetsing van de beleidsdekkingsgraad aan de met het (strategisch) vereist vermogen overeenkomende dekkingsgraad wordt vastgesteld of het pensioenfonds in een tekortsituatie verkeert en een herstelplan moet indienen bij DNB. Het herstelplan wordt jaarlijks geactualiseerd.

De beleidsdekkingsgraad is 9,0 procentpunten (2020: 22,7 procentpunten) lager dan de met het (strategisch) vereist vermogen overeenkomende dekkingsgraad.

De wettelijke reële dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt 89,8% (2020: 79,2%). De wettelijke reële dekkingsgraad zoals bedoeld in artikel 133b Pensioenwet is gelijk aan de actuele beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad die ingevolge artikel 137 lid 2b Pensioenwet is vereist voor voorwaardelijke toeslagverlening (indexering) ter hoogte van de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, bedoeld in artikel 23a lid 1a en lid 2 Besluit financieel toetsingskader (FTK) pensioenfonds. Een wettelijke reële dekkingsgraad van 100% betekent dat het pensioenfonds de pensioenen en pensioenrechten kan verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.

Het solvabiliteitsrisico wordt hierna toegelicht aan de hand van de in de solvabiliteitstoets van DNB onderkende risico's. Met uitzondering van het operationele risico, worden deze risico's aangemerkt als financiële risico's.

Rentemismatchrisico

Rentemismatchrisico is het verschil in rentegevoeligheid tussen de portefeuille vastrentende waarden en de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. De rentegevoeligheid van de verplichtingen is als gevolg van de langere looptijden hoger dan die van de portefeuille vastrentende waarden. Een daling van de marktrente leidt tot een stijging van de waarde van de pensioenverplichtingen, die slechts voor een deel wordt gecompenseerd door een stijging van de waarde van de portefeuille vastrentende waarden.

Door afdekking van het rentemismatchrisico is de vermogenspositie van het pensioenfonds minder gevoelig voor de ontwikkeling van de marktrente.

Het volgende overzicht van de looptijden van de portefeuille vastrentende waarden en de technische voorziening geeft op hoofdlijnen inzicht in het rentemismatchrisico:

	Vastrentende waarden	Technische voorziening	Netto positie
2021			
Korter dan 1 jaar	227.725	-34.203	193.522
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	128.486	-133.404	-4.918
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	114.656	-159.735	-45.079
Vanaf 10 jaar tot 15 jaar	35.236	-148.409	-113.173
Vanaf 15 jaar tot 20 jaar	36.942	-130.451	-93.509
Langer dan 20 jaar	136.900	-377.192	-240.292
Totaal	679.945	-983.394	-303.449

	Vastrentende waarden	Technische voorziening	Netto positie
2020			
Korter dan 1 jaar	212.462	-34.288	178.174
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	90.739	-134.830	-44.091
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	116.433	-165.911	-49.478
Vanaf 10 jaar tot 15 jaar	36.814	-160.799	-123.985
Vanaf 15 jaar tot 20 jaar	52.992	-146.554	-93.562
Langer dan 20 jaar	157.109	-423.798	-266.689
Totaal	666.549	-1.066.180	-399.631

De rentegevoeligheid kan worden gemeten aan de hand van de modified duration. Dit is de met de contante waarde van rente en aflossing gewogen gemiddelde looptijd in jaren. De duration mismatch is het verschil tussen de duration van de pensioenverplichtingen en de naar omvang (ten opzichte van de pensioenverplichtingen) gewogen duration van de vastrentende waarden.

De modified duration van de portefeuille vastrentende waarden en de voorziening pensioenverplichtingen en de duration mismatch zijn als volgt:

	2021	2020
Vastrentende waarden (zonder derivaten)	7,2	9,0
Vastrentende waarden (met derivaten)	11,1	12,5
Totale beleggingen	6,1	8,2
(Nominale) pensioenverplichtingen	17,7	18,1

Bij de berekening van de modified duration van de totale beleggingen is aan equities en private equity geen duration toegekend.

Het pensioenfonds heeft het renterisico eind 2021 strategisch voor 37,5% (eind 2020: 37,5%) (op basis van markrente) afgedekt door gebruikmaking van investmentgrade bedrijfsobligaties, Nederlandse Woninghypotheken, Euro Staatsobligaties (AAA en AA) en swaps.

De effectiviteit van de afdekking bedraagt ultimo 2021 ongeveer 38% (2020: ongeveer 38%). Hierbij moet worden opgemerkt dat de toepassing van de UFR-methodiek voor de discontering van de pensioenverplichtingen een positief effect heeft op dit percentage. Op basis van de markrente bedraagt de effectiviteit van de afdekking ultimo 2021 ongeveer 38% (2020: ongeveer 38%), binnen de gestelde bandbreedte van 35% tot 41%.

Aandelenrisico

Aandelenrisico is het risico dat de waarde van aandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost aandelen. De aandelenportefeuille maakt ongeveer 39% (2020: ongeveer 37%) uit van de totale beleggingsportefeuille.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten (inclusief beursgenoteerde aandelen vastgoedondernemingen) van 30%, beursgenoteerde aandelen opkomende markten van 40% en niet-beursgenoteerde aandelen (private equity) van eveneens 40%.

Een hiermee overeenkomende waardedaling van de totale portefeuille aandelen resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 15 procentpunten (2020: ongeveer 12 procentpunten). Een hiermee overeenkomende waardestijging van de aandelenportefeuille resulteert in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 12 procentpunten (2020: ongeveer 12 procentpunten).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. Van de totale beleggingen op basis van doorkijk luidt omgerekend EUR 450.167 duizend (2020: EUR 414.128 duizend) in een andere valuta dan de euro.

De valutapositie op basis van doorkijk (uitgedrukt in euro's) kan als volgt worden geanalyseerd:

	Bruto positie	Valuta-afdekking	Netto positie
2021			
Euro	696.320	187.816	884.136
Amerikaanse dollar	295.500	-147.576	147.924
Canadese dollar	10.798	-	10.798
Australische dollar	6.143	-	6.143
Japanse yen	21.989	-23.246	-1.257
Britse pond	15.774	-11.637	4.137
Zwitserse frank	10.484	-9.800	684
Overige valuta's	89.479	-	89.479
Totaal	1.146.487	-4.443	1.142.044
2020			
Euro	673.703	156.676	830.379
Amerikaanse dollar	203.807	-89.427	114.380
Japanse yen	26.962	-30.069	-3.107
Britse pond	28.970	-18.343	10.627
Zwitserse frank	17.421	-15.342	2.079
Overige valuta's	136.968	-	136.968
Totaal	1.087.831	3.495	1.091.326

Een groot deel van de aandelen en een kleiner deel van de vastrentende waarden luidt in vreemde valuta's. Het valutarisico op beleggingen in Amerikaanse dollars wordt voor 50% en het valutarisico op beleggingen in Japanse yens, Britse ponden en Zwitserse franken wordt volledig afgedekt naar de euro op basis van de benchmarkexposure. Het resterende valutarisico in overige valuta's wordt niet afgedekt.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van de na afdekking resterende positie in vreemde valuta's van ontwikkelde markten ten opzichte van de euro van 20%. De positie in vreemde valuta's van opkomende markten wordt geschokt met 35%. Hiermee overeenkomende dalingen van de valutakoersen ten opzichte van de euro resulteren in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 10 procentpunten (2020: ongeveer 8 procentpunten). Hiermee overeenkomende stijgingen van de valutakoersen resulteren in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 10 procentpunten (2020: ongeveer 8 procentpunten).

Grondstoffenrisico

Grondstoffenrisico is het risico dat de waarde van grondstofbeleggingen verandert als gevolg van veranderingen in de marktprijzen van desbetreffende (onderliggende) grondstoffen. Het pensioenfonds belegt niet in grondstoffen of grondstofderivaten, zodat geen sprake is van grondstoffenrisico.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat tegenpartijen hun contractuele verplichtingen aan het pensioenfonds of de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert niet nakomen. Informatie over de kredietwaardigheid van de portefeuille op basis van credit ratings en over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balansposten vastrentende waarden. De verdeling is over de vastrentende waarden van de portefeuille, waar in 2021 ook een allocatie naar Europese en US High Yield onder viel. Deze mandaten alleen verklaart al voor ongeveer 10% (van de vastrentende waarden van de portefeuille) de bucket 'Lower than BBB and/no rating'. Ongeveer 29% (2020: ongeveer 28%) van de totale portefeuille heeft de hoogste rating AAA en ongeveer 12% (2020: ongeveer 19%) van de portefeuille heeft de AA-rating.

Verzekeringstechnisch risico

Het belangrijkste verzekeringstechnisch risico is het langlevensrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de premie en de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen. Door toepassing van de AG prognosetafels 2020 met correcties voor ervaringssterfte wordt rekening gehouden met een toekomstige verbetering van de levensverwachting.

Het overlijdensrisico is het risico dat deelnemers overlijden vóór pensioendatum, in welk geval het pensioenfonds levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen moet uitkeren, waarvoor geen voorziening pensioenverplichtingen is gevormd. Dit risico is op stop-loss basis verzekerd bij een onder toezicht van DNB staande verzekeraar.

Tenslotte wordt het arbeidsongeschiktheidsrisico onderscheiden. Dit is het risico dat meer deelnemers arbeidsongeschikt worden dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de risicopremie voor arbeidsongeschiktheid, met andere woorden dat de toekomstige premievrije pensioenopbouw en het toekomstige arbeidsongeschiktheidspensioen hoger zijn dan de hiervoor ontvangen risicopremie. Ook dit risico is op stop-loss basis verzekerd bij een onder toezicht van DNB staande verzekeraar.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen (voornamelijk de pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen. Dit risico is onder normale omstandigheden nagenoeg afwezig, omdat de pensioenuitkeringen nog langdurig kunnen worden voldaan uit de ontvangen premies en directe beleggingsopbrengsten en bovendien nagenoeg de gehele beleggingsportefeuille bestaat uit liquide vermogenstitels. Dit neemt niet weg dat ingenomen derivatenposities kunnen leiden tot de contractuele verplichting tot bijstorting. Feitelijk is het liquiditeitsrisico geen onderdeel van het solvabiliteitsrisico, namelijk het risico dat het pensioenfonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. Wel is het zo dat een gedwongen verkoop op korte termijn van illiquide beleggingen veelal een ongunstige prijs tot gevolg heeft, waardoor op de verkoop verlies wordt geleden. Het totaal van de illiquide beleggingen maakt ongeveer 5% (2020: ongeveer 3%) uit van de totale portefeuille beleggingen. Het liquiditeitsrisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Concentratierisico

Concentratierisico kan optreden als een goede spreiding van beleggingen of pensioenverplichtingen ontbreekt. In het standaardmodel van DNB voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is het concentratierisico gelijkgesteld aan nihil. Het pensioenfonds voldoet aan deze veronderstelling van een voldoende gediversifieerde beleggingsportefeuille en een voldoende evenwichtige demografische opbouw van de populatie. In de toelichting op de balanspost vastrentende waarden zijn de posten die meer dan 5% uitmaken van de totale portefeuille vermeld. Nederlandse, Finse, Duitse staatsleningen en een woninghypotheekfonds maken gezamenlijk ongeveer 18,2% (2020: ongeveer 22%) uit van de totale portefeuille vastrentende waarden. De totale marktwaarde van de derivatencontracten komt overeen met ongeveer 1% (2020: ongeveer 3%) van de marktwaarde van de obligatieportefeuille. Voor de derivatenposities zijn in het algemeen voldoende zekerheden verkregen. Het concentratierisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Dit risico wordt beperkt door de ISAE 3402-rapportages die het pensioenfonds van de diverse uitvoerders ontvangt. Op grond van de Pensioenwet mag het operationeel risico in de solvabiliteitstoets van DNB op nihil worden gesteld, mits geen sprake is van een verhoogd risico. In 2021 (en 2020) is aan deze voorwaarde voldaan.

Actief risico

Actief risico is het risico dat het rendement van een beleggingsportefeuille afwijkt van de voor deze beleggingsportefeuille gehanteerde benchmark. Op basis van een ALM-studie wordt een strategische beleggingsmix bepaald. Ter beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten wordt voor de afzonderlijke beleggingscategorieën binnen de totale beleggingsportefeuille een benchmark bepaald, die worden geaggregeerd op portefeuilleniveau. Door middel van zowel actief beheer van de onderscheiden afzonderlijke beleggingsportefeuilles per assetcategorie (selectie van individuele vermogenstitels) als actief beheer van de totale portefeuille (afwijking van de strategische mix) wordt actief risico aangegaan. De benchmarkportefeuille dient dus als referentiekader voor de beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

Baten en lasten pensioenactiviteiten

11. Premies voor risico pensioenfonds

	2021	2020
Premies registerloodsen	15.545	15.076
Totaal	15.545	15.076

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie. De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als de hoogste van a) de premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-prijsindex CPI alle huishoudens (niet-afgeleid) en b) de gedempte kostendeekkende premie.

De feitelijke premie bedraagt EUR 15.545 duizend (2020: EUR 15.076 duizend).

De kostendeekkende premie overeenkomstig artikel 128 lid 1 Pensioenwet bedraagt EUR 25.300 duizend (2020: EUR 20.787 duizend). De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

	2021	2020
Pensioenopbouw	19.547	16.064
Risicopremies overlijden	401	551
Risicopremies invaliditeit	1.212	847
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	246	234
Solvabiliteitsopslag	3.894	3.091
Totaal	25.300	20.787

De kostendeekkende premie wordt berekend op basis van de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo vorig verslagjaar. De afgeleide gemiddelde marktrente voor de kostendeekkende premie bedraagt 0,4% (2020: 1,0%).

De gedempte kostendeekkende premie volgens artikel 128 lid 2 Pensioenwet bedraagt EUR 15.457 duizend (2020: EUR 12.450 duizend). De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

	2021	2020
Pensioenopbouw	7.459	5.870
Risicopremies overlijden	247	341
Risicopremies invaliditeit	1.212	847
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	246	234
Solvabiliteitsopslag	1.641	1.249
Resultaat op kosten	4.652	3.909
Totaal	15.457	12.450

De gedempte kostendeekkende premie over 2021 wordt vastgesteld op basis van het verwacht rendement. De afgeleide gemiddelde rente is 1,5%.

De feitelijke premie is EUR 9.755 duizend (2020: EUR 5.711 duizend lager) lager dan de kostendeekkende premie en EUR 88 duizend (2020: EUR 2.626 duizend hoger) lager dan de gedempt kostendeekkende premie.

12. Premies voor risico deelnemers

De premies voor risico deelnemers hebben betrekking op de flexioenregeling.

	2021	2020
Totaal	-	1

13. Waardeoverdrachten voor risico pensioenfondsen

Hieronder is opgenomen het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen.

	2021	2020
Inkomende waardeoverdrachten	232	442
Uitgaande waardeoverdrachten	-	-
Saldo	232	442

14. Waardeoverdrachten voor risico deelnemers

Hieronder is opgenomen het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen voor risico deelnemers.

	2021	2020
Inkomende waardeoverdrachten	-	-
Uitgaande waardeoverdrachten	-211	-295
Saldo	-211	-295

15. Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en partnerpensioen. De pensioenopbouw wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur DNB primo verslagjaar.

	2021	2020
Pensioenopbouw actieve deelnemers	20.777	17.147
Premievrije pensioenopbouw en ao-pensioen arbeidsongeschikten	383	315
Saldo	21.160	17.462

16. Indexering

De pensioenrechten van actieve deelnemers, de premievrije pensioenrechten van gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen zijn per 1 januari 2022 niet verhoogd (1 januari 2021: niet verhoogd). De toeslagverlening per 1 januari van het volgende jaar is opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen ultimo verslagjaar.

	2021	2020
Indexering actieve deelnemers	47	82
Totaal	47	82

Het resultaat van EUR 47 duizend wordt veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de pensioengrondslag voor arbeidsongeschikte deelnemers. In het resultaat zit zowel de aanpassing van de pensioengrondslag van 2021 als 2022.

17. Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur DNB per balansdatum. Aan de voorziening pensioenverplichtingen wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode.

	2021	2020
Totaal	5.674	3.263

De in het verslagjaar aan de voorziening pensioenverplichtingen toegevoegde rente is gebaseerd op de éénjaarsrente van negatief 0,53% (2020: negatief 0,32%).

18. Wijziging rekenrente

De waarde van de pensioenverplichtingen verandert onder invloed van veranderingen in de rekenrente.

	2021	2020
Totaal	64.923	-111.486

Het totaal effect van wijziging RTS op de TV is 64.923. Hiervan is -11.417 door wijziging UFR per 1-1-2021. De afgeleide rekenrente is in 2021 gestegen van 0,1% tot 0,5%.

19. Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen en kosten van de verslagperiode.

	2021	2020
Onttrekking pensioenuitkeringen	33.773	34.360
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	675	687
Totaal	34.448	35.047

20. Pensioenrechten waardeoverdrachten, per saldo

Hieronder zijn opgenomen de toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot inkomende waardeoverdrachten en de onttrekking aan de voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot uitgaande waardeoverdrachten.

	2021	2020
Pensioenrechten inkomende waardeoverdrachten	-303	-215
Pensioenrechten uitgaande waardeoverdrachten	-	-
Saldo	-303	-215

21. Wijziging actuariële grondslagen

De actuariële grondslagen zijn de uitgangspunten en veronderstellingen waarop de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd. Onder wijziging actuariële grondslagen is het effect van aanpassing van de bestandsgrondslagen, economische grondslagen en kostengrondslagen op de voorziening opgenomen.

	2021	2020
Levensverwachting	-	35.200
Kostenvoorziening	-2.556	-
Totaal	-2.556	35.200

Het effect van de wijziging van de levensverwachting is als volgt samengesteld:

	2021	2020
Overgang op prognosetafels AG 2020	-	15.012
Wijziging correctiefactoren	-	20.188
Totaal	-	35.200

22. Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

Onder overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen zijn opgenomen: actuariële resultaten en mutaties in de pensioenverplichtingen die niet onder een ander hoofd zijn opgenomen.

	2021	2020
Actuariële resultaten	1.807	1.390
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-	-202
Totaal	1.807	1.188

De actuariële resultaten zijn als volgt samengesteld:

	2021	2020
Kortlevenrisico	-1.843	-1.154
Langlevenrisico	5.332	1.404
Resultaat op sterfte	3.489	250
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-4.830	1.174
Schadereserve zieken	3.021	-703
Flexibele keuzemogelijkheden	25	67
Overig	102	602
Totaal	1.807	1.390

23. Pensioenuitkeringen voor risico pensioenfonds

	2021	2020
Ouderdomspensioen	29.207	30.083
Partnerpensioen	4.375	3.956
Wezenpensioen	89	58
Arbeidsongeschiktheidspensioen	336	394
Totaal	34.007	34.491

24. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2021	2020
Inleg premies	-	-1
Waardeoverdrachten, per saldo	211	-
Beleggingsresultaat	-53	-41
Pensioenuitkeringen	-	295
Totaal	158	253

25. Herverzekeringen

	2021	2020
Premies herverzekering	-85	-105
Totaal	-85	-105

26. Pensioenuitvoeringskosten voor risico pensioenfondsen

Onder pensioenuitvoeringskosten voor risico pensioenfondsen zijn opgenomen de kosten met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregelingen. De kosten van vermogensbeheer zijn hierin niet begrepen. De kosten van bestuur en financieel beheer worden toegerekend aan pensioenuitvoering en vermogensbeheer.

	2021	2020
Kosten pensioenuitvoering	296	298
Kosten bestuursondersteuning	485	434
Kosten bestuur	376	314
Kosten verantwoordingsorgaan en visitatiecommissie	26	49
Advies- en controlekosten	372	293
Overige kosten	210	192
Totaal voor toerekening aan vermogensbeheer	1.765	1.580
Toegerekend aan vermogensbeheer	-714	-705
Totaal	1.051	875

Een deel van de kosten van bestuur en financieel beheer kan direct worden toegerekend aan pensioenuitvoering of vermogensbeheer. De kosten die niet direct toerekenbaar zijn, worden door middel van verdeelsleutels verdeeld over pensioenuitvoering en vermogensbeheer.

27. Overige baten en lasten pensioenactiviteiten

	2021	2020
Overige baten en lasten	32	39
Totaal	32	39

28. Beleggingsopbrengsten

	Direct	Indirect	Kosten	Totaal
2021				
Aandelen	5.234	99.842	-1.285	103.791
Vastrentende waarden	1.646	-10.058	-816	-9.228
Rentederivaten	784	-13.681		-12.897
Valuta derivaten	-	-10.899		-10.899
Overige beleggingen		-779		-779
Totaal	7.664	64.425	-2.101	69.988
2020				
Aandelen	12.072	-8.144	-884	3.044
Vastrentende waarden	2.656	30.972	-562	33.066
Rentederivaten	414	13.266	-	13.680
Totaal voor valutaderivaten en kosten	15.142	36.094	-1.446	49.790
Valuta derivaten	-	8.580	-	8.580
Totaal	15.142	44.674	-1.446	58.370

De directe beleggingsopbrengsten betreffen rente, door beleggingsfondsen uitgekeerd dividend en van beheerders van beleggingsfondsen ontvangen rebates.

De indirecte beleggingsopbrengsten betreffen waardeveranderingen inclusief valutakoersverschillen.

De hiervoor weergegeven kosten van vermogensbeheer betreffen de rechtstreeks aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten. De kosten die ten laste van beleggingsfondsen komen zijn hierin niet begrepen, maar zijn onderdeel van de waardeveranderingen. De ten laste van de beleggingsfondsen komende kosten kunnen worden onderscheiden in kosten van vermogensbeheer (vergoeding beheer beleggingen, bewaarloon en overige kosten) en transactiekosten. In de waardeveranderingen van de valutaderivaten zijn eveneens transactiekosten begrepen.

De kosten van vermogensbeheer toegerekend aan de beleggingscategorieën kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2021	2020
Fiduciaire kosten en managersfee	535	506
Northern Trust (bewaarloon, FTK rapportage en accounting)	183	142
Beleggingsadvies S&V	129	93
Overige kosten	540	-
Totaal voor toerekening kosten bestuur en financieel beheer	1.387	741
Toegerekende kosten bestuur en financieel beheer	714	705
Totaal	2.101	1.446

De niet rechtstreeks aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten, die onderdeel zijn van de waardeveranderingen van de beleggingen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Kosten vermogens- beheer	Transactiekosten fondsen	Toe- en uittreed- vergoeding
2021			
Aandelen	1.296	125	628
Vastrentende waarden	1.599	606	163
Totaal beleggingsfondsen	2.895	731	791
Valuta derivaten	-	-	13
Totaal	2.895	731	804
2020			
Aandelen	974	208	81
Vastrentende waarden	1.553	531	205
Totaal beleggingsfondsen	2.527	739	286
Valuta derivaten	-	150	-
Totaal	2.527	889	286

De niet rechtstreeks aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten, die onderdeel zijn van de waardeveranderingen van de beleggingen, kunnen slechts door middel van schattingen worden vastgesteld.

29. Overige baten en lasten beleggingsactiviteiten

	2021	2020
Management fee	-	1.225
Fee rebates	1.929	402
Resultaat effectenoverdrachten tegen marktwaarde	-	-842
Overige baten en lasten	48	13
Totaal	1.977	798

30. Beleggingsresultaat voor risico deelnemers

	Direct	Waarde- verandering	Totaal
2021			
Vastgoed	-	4	4
Aandelen	2	69	71
Vastrentende waarden	-	-20	-20
Totaal voor kosten	2	53	55
Kosten van vermogensbeheer	-	-	-2
Totaal	2	53	53
2020			
Vastgoed	-	-1	-1
Aandelen	5	-3	2
Vastrentende waarden	-	45	45
Totaal voor kosten	5	41	46
Kosten van vermogensbeheer			-5
Totaal			41

Overige informatie

Verbonden partijen

De loodsorganisaties, de bestuursleden en hun nauwe verwanten, alsmede de functionarissen van het bestuursbureau worden aangemerkt als verbonden partijen.

Tussen het pensioenfonds en de loodsorganisaties is een uitvoeringsovereenkomst inzake de financiering en de uitvoering van de pensioenregeling gesloten.

Het pensioenfonds heeft geen leningen verstrekt aan bestuursleden en/of functionarissen van het bestuursbureau en heeft ook anderszins geen vorderingen op hen. Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de paragraaf Bezoldiging bestuurders hierna.

Medewerkers

Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst. De medewerkers van het bestuursbureau zijn gedetacheerd bij het pensioenfonds.

Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging van de leden van het bestuur bedraagt totaal EUR 261 duizend (2020: EUR 237 duizend).

Naam/functie	Presentiegelden*	Km-vergoeding*	Overige kosten-vergoedingen**
2021			
R. de Jonge, voorzitter	42.375	1.958	1.100
M. Van Kuik, secretaris/penningmeester	39.375	1.115	1.100
P.B. Schoe, lid	29.250	2.093	560
A.N.B. Eggink, lid	21.000	3.326	560
M. Louwerens, lid***	47.625	1.636	1.100
J.H.P. Waasdorp, lid	21.750	1.738	935
N.R. Halfweeg, lid	21.750	967	560
W.T. Buitelaar, asp.-lid.	17.250	1.146	560
Totaal	240.375	13.979	6.475

* In het pensioenfonds als kosten opgenomen.

Presentiegelden van registerloodsen worden vergoed aan de betreffende maatschap.

Km-vergoedingen worden vergoed aan de desbetreffende bestuursleden zelf.

** Hieronder wordt verstaan een vergoeding voor het gebruik van een laptop, computer- en kantoorbenodigdheden.

*** Vergoeding toegekend conform DB-vergoeding. Dit vanwege het inwerktraject.

Honorarium onafhankelijke accountant

De aan het verslagjaar toegerekende (ten laste van het resultaat gebrachte) accountants-honoraria zoals bedoeld in artikel 382a Boek 2 BW bedragen totaal EUR 51 duizend (2020: EUR 41 duizend).

	2021	2020
Controle jaarrekening en jaarstaten DNB	50	40
Andere controle opdrachten	-	-
Fiscaal advieswerk	1	1
Andere niet controlediensten	-	-
Totaal	51	41

De vermelde honoraria hebben betrekking op het gehele netwerk waarvan de accountantsorganisatie die is belast met de wettelijke jaarrekeningcontrole deel uitmaakt.

Belastingen

Het pensioenfonds is op grond van de aard van de activiteiten vrijgesteld van belastingheffing voor de vennootschapsbelasting.

Toezichthouder

Evenals vorig jaar is geen sprake van door DNB genomen corrigerende maatregelen ingevolge artikel 96 Pensioenwet.

Gebeurtenissen na balansdatum

Vanaf 1 januari 2022 is de volgende stap van de nieuwe UFR in werking getreden.

Verwerking hiervan in de voorziening en in de dekkingsgraad gebeurt in vier gelijke stappen telkens op 1 januari. De dekkingsgraad daalt op 1 januari 2022 van 116,1% naar 115,3% en zal na de volledige implementatie op 1 januari 2024 113,7% bedragen.

Het bestuur heeft naar aanleiding van de recente ontwikkeling inzake de situatie in Oekraïne tijdens een ingelaste bestuursvergadering gesproken over zijn exposure in Russische beleggingen. Het gaat om circa 0,4% van de beleggingsportefeuille, zo'n € 4,3 miljoen (stand 23 februari 2022). Deze exposure zit in het aandelenfonds opkomende markten (0,1%) en in de fondsen betreffende Emerging Market Debt (0,3%).

Impact op de beleggingsportefeuille

Het aandeel van de Russische economie op de wereldeconomie is beperkt. Hierdoor is de waarde van het BPL belegd vermogen licht gedaald. Wel zien we de beweeglijkheid van de financiële markten toenemen. Eerdere geopolitieke crises zorgen in het algemeen niet tot een langdurige terugval in de waarde van de beleggingen.

Momenteel is het niet mogelijk om als buitenlandse partij te handelen in Russische obligaties en aandelen. Onze fiduciair beheerder BlackRock ziet de benchmarkproviders echter snel stappen ondernemen om afscheid te nemen van de Russische staatsobligaties en aandelen. Deze benchmarks zijn voor onze beleggingsfondsen met Russische exposure leidend. Indien deze exposure uit de benchmarks valt zal de exposure van het BPL ook direct afnemen. Het BPL heeft voor zijn beleggingsbeleid een lange horizon. Vanwege deze lange termijn reageert BPL niet direct op een waardedaling of -stijging, maar wordt gekeken naar de verwachte rendementen op de lange termijn. De ontwikkeling van de Russische exposure in de portefeuille zal de aankomende periode extra aandacht van ons vragen.

Sanctiewetgeving

Naar aanleiding van de annexatie van de Krim in 2014 zijn er tegen Rusland al sancties ingesteld. In 2022 hebben deze sancties zich snel uitgebreid. Het BPL is compliant aan de Sanctiewetgeving.

Hoek van Holland, 16 juni 2022

M. Louwerens
Voorzitter

M.A. van Kuik
Secretaris/ penningmeester

P.B. Schoe

A.N.B. Eggink

W.T. Buitelaar

N.R. Halfweg

J.H.P. Waasdorp

Overige gegevens

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Bestemming van het resultaat

In de statuten is geen bepaling opgenomen over de wijze waarop het resultaat moet worden verdeeld. Het resultaat wordt jaarlijks geheel ten gunste dan wel ten laste van de reserves gebracht.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Hoek van Holland is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte Beroepspensioenregeling over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen, zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 7.300.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 490.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikel 127 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangevane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne crisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 24 juni 2022
drs. J.J.M. Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de jaarrekening 2021

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Rotterdam gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de staat van baten en lasten over 2021; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 24 juni 2022
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door N.C. Doets RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2021 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen

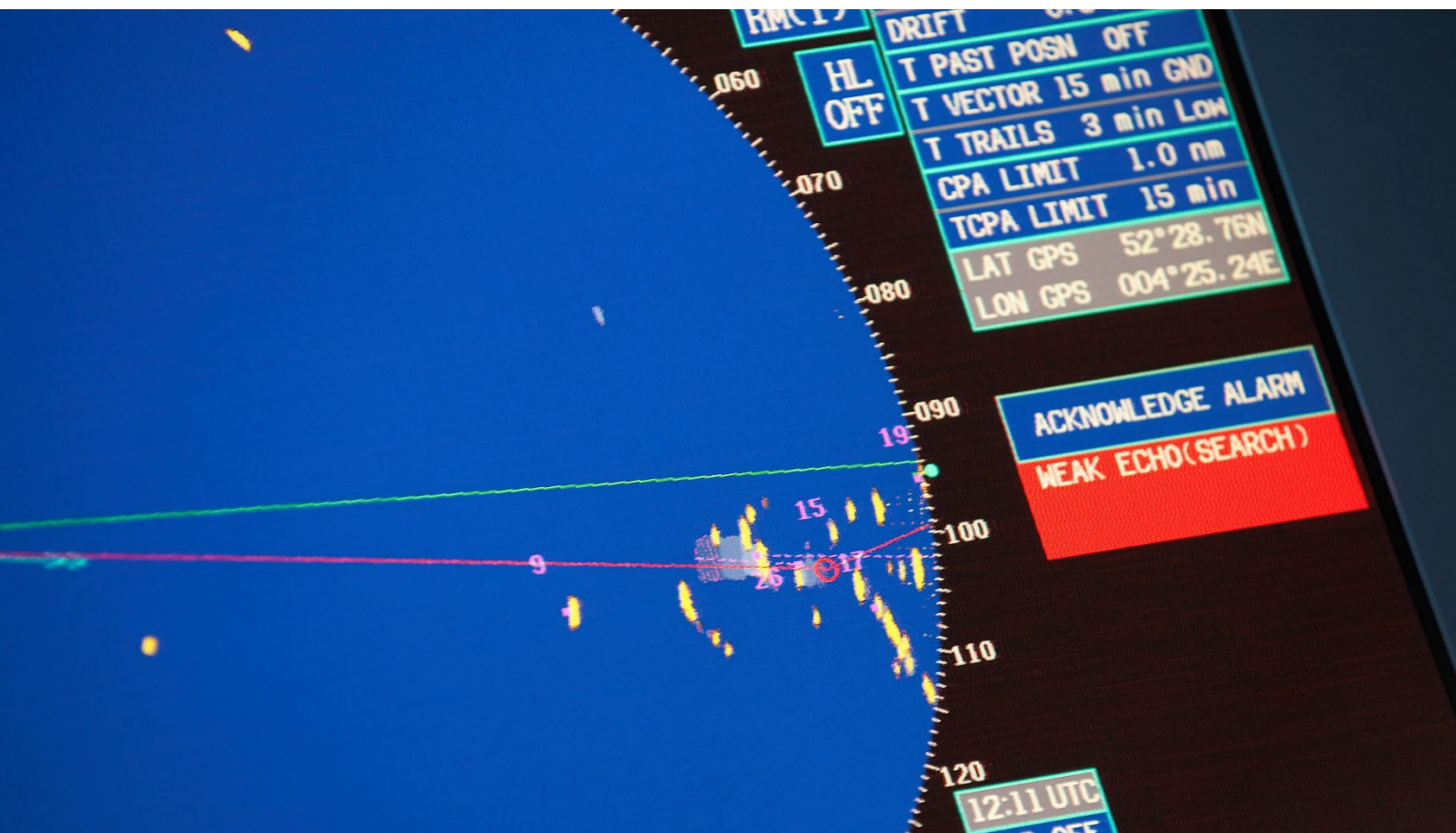
In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen

BIJLAGEN

Bijlage 1

Rapport visitatiecommissie over beroepspensioenfonds loodsen 2021 (samenvatting)

De taak van visitatiecommissie (hierna VC) bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het bestuur van Stichting Beroepsfonds Loodsen (hierna het fonds), op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De VC heeft de periode 2021 onderzocht. De VC volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (hierna VITP).

De VC legt jaarlijks haar bevindingen vast in een rapport en legt verantwoording af aan het VO en aan het bestuur.

Alvorens in deze samenvatting de belangrijkste oordelen en aanbevelingen per onderdeel weer te geven, wil de VC als algemeen oordeel kwijt dat het positief is over de wijze waarop het fonds in de onderzochte periode heeft gefunctioneerd.

De VC is gevraagd om daarnaast voor de visitatie over 2021 aandacht te besteden aan de volgende specifieke onderwerpen:

- Geef een oordeel over het plan van aanpak, inrichting en voortgang van de werkgroep Transitie Pensioenregeling. Is de bestuurlijke betrokkenheid in voldoende mate geborgd;
- Geef een oordeel over de communicatie richting deelnemers en pensioengerechtigden door het bestuur inzake de aanstaande transitie;
- Geef een oordeel over de monitoring van het bestuur inzake de IT-verandering bij Blue Sky Group.

Over alle drie de onderwerpen is het VC van oordeel dat het fonds de thema's goed op het netvlies heeft staan en dat ze adequaat worden opgepakt. Bij de eerste twee thema's kan het bestuur ook zelf veel invloed uitoefenen, hetgeen zij naar de mening van de VC ook pro-actief doet. Met betrekking tot de ontwikkelingen bij de Blue Sky Group is het bestuur meer afhankelijk van de slagvaardigheid en de kwaliteit van de systemen en mensen bij de uitvoerder. De VC ziet hier wel de grootste risico's.

Het functioneren van de governance

De VC is van oordeel dat de governance in 2021 goed heeft gefunctioneerd. De VC is van oordeel dat samenwerking met de NLC, ondanks de wat complexere governance op dit punt, naar tevredenheid functioneert. De samenwerking en informatievoorziening tussen bestuur en VO is goed te noemen.

Het functioneren van het bestuur

De VC heeft vastgesteld dat het bestuur en het dagelijks bestuur veelvuldig vergaderd hebben in 2021. De voor het fonds relevante onderwerpen stonden op de bestuursagenda. Ter voorbereiding van de te bespreken agendapunten werden duidelijke memo's en voorleggers gehanteerd. Ook de opvolging van de acties wordt goed gemonitord. De VC is van oordeel dat het bestuur serieus, deskundig en daadkrachtig bestuurt. Wel heeft de VC een aantal aanbevelingen met betrekking tot de aanpak van het project inzake de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel onder meer gericht op een milestoneplanning en IT-aspecten.

Het beleid van het bestuur

De VC heeft vastgesteld dat de missie, visie en risicohouding van het fonds duidelijk uitgewerkt en actueel is. Het bestuur is voornemens het ESG beleid voor beleggingen aan te scherpen. De VC heeft daarbij een paar aandachtspunten voor het fonds geformuleerd. Het bestuur heeft voldoende oog voor de nieuwe ontwikkelingen onder het Nieuwe Pensioen Akkoord en neemt ook gereide actie. Beleidsdocumenten worden periodiek geactualiseerd.

Algemene gang van zaken in het fonds

De VC is van mening dat het bestuur 'in control' is. De VC constateert dat er veel en op de juiste wijze aandacht is geweest voor het bewaken van een integere en beheerste bedrijfsvoering.

Adequate risicobeheersing

Het fonds besteedt ruime aandacht aan risicomanagement. Ook wordt in de verschillende commissies en het bestuur de nodige aandacht door de eerste lijn aan risicomanagement besteed. De VC beveelt aan een analyse uit te voeren op de door het fonds ingevulde vragenlijsten niet-financiële risico's van DNB uit juni 2021 met het oog op eventuele aandachtspunten.

Evenwichtige belangenafweging

De VC ziet dat het bestuur en de individuele bestuursleden zich richten naar het belang van het fonds als geheel. Wel valt het de VC op dat niet altijd deze afweging tot unanieme besluitvorming leidt, maar wel uiteindelijk tot een door het hele bestuur gedragen besluit.

Communicatie

Het fonds besteedt de nodige aandacht aan de communicatie met de deelnemer(s) en de vertegenwoordigende organen en is zich goed bewust van de specifieke karakteristieken van het beroepspensioenfonds.

Daarnaast heeft het fonds specifiek veel aandacht besteed aan de communicatie over het nieuwe pensioencontract en de keuze voor het de solidaire premieregeling.

Naleving Code Pensioenfonds

De VC is van oordeel dat het bestuur de Code naleeft en daar waar zij afwijkt van de Code dat afdoende toelicht.

Cultuur en gedrag

De VC is van oordeel dat het bestuur als geheel goed functioneert, evenals de individuele bestuursleden. Er wordt in een prettige sfeer samengewerkt en gecommuniceerd. Het bestuur heeft een zelfkritische houding en gaat respectvol met elkaar om. Voor zover de VC heeft kunnen vaststellen, is er geen sprake van ongewenste groepsprocessen en worden ook moeilijke onderwerpen gestructureerd en zorgvuldig opgepakt. Het bestuur voldoet aan de gestelde eisen uit het geschiktheids- en opleidingsplan. De VC concludeert uit de stukken en de gesprekken met het bestuur en het VO dat de relatie tussen het bestuur en het VO goed is.

Opvolging van eerdere aanbevelingen van het interne toezicht

Het bestuur heeft de aanbevelingen uit het visitatierapport over 2020 serieus beoordeeld en van een reactie voorzien. Ook zijn veel activiteiten inzake opvolging verricht. De visitatiecommissie is positief over de wijze waarop het bestuur dit heeft opgepakt.

De Visitatiecommissie

Dhr. drs. H.J.J. Debrauwer (voorzitter)

Dhr. mr. A.W.J. van Coberen

Mw. mr. drs. D.J.M.P. Horsmeier CSFL MM

14 april 2022

Reactie bestuur op rapport visitatiecommissie 2021

Het bestuur dankt de Visitatiecommissie wederom voor zijn constructieve bijdrage in 2021. De bevindingen die de Visitatiecommissie in zijn rapport heeft gedaan, zijn besproken tijdens de gezamenlijke vergadering van 14 april 2022 en waren herkenbaar voor het bestuur. Het is prettig te constateren dat de eerdere bevindingen van de Visitatiecommissie niet alleen zijn opgevolgd in het verslagjaar, maar ook hebben geleid tot zichtbare verbeteringen (zoals ook door de raad opgemerkt).

Mede daarom ook waardeert het bestuur de concrete aanbeveling van de Visitatiecommissie voor 2022 om bij het vormgeven van de nieuwe pensioenregeling van het fonds goed zicht te houden op de eigen rol en de eigen verantwoordelijkheid als fondsbestuur.

Het bestuur stelt de samenwerking en de dialoog met de Visitatiecommissie op prijs. Ook ten aanzien van andere onderwerpen weet het bestuur zich gesteund door de inhoudelijke expertise van de leden van de Visitatiecommissie.

Het bestuur is dan ook ingenomen met het positieve rapport van de Visitatiecommissie, waaruit blijkt dat het bestuur "in control" is.

Verslag verantwoordingsorgaan 2021

Oordeel & bevindingen

Gedurende het verslagjaar heeft het verantwoordingsorgaan, mede door de beschikbaar gestelde informatie en faciliteiten door het bestuur en het bestuursbureau, zijn taken en bevoegdheden voor de belanghebbenden van BPL kunnen uitvoeren. In 2021 is het verantwoordingsorgaan vijfmaal bijeengekomen en heeft het tweemaal vergaderd met het bestuur en tweemaal met de visitatiecommissie. Het verantwoordingsorgaan heeft tevens afgelopen jaar deelgenomen aan kennissessies van het bestuur.

Taakuitoefening

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van haar taakuitoefening kennis genomen van het concept jaarverslag 2021. Tevens heeft het verantwoordingsorgaan kennis genomen van de concept actuariële verklaring, de concept jaarrekening 2021 en de concept controleverklaring van de onafhankelijke accountant. In haar vergaderingen heeft het verantwoordingsorgaan kennis genomen van het in 2021 gevoerde bestuursbeleid en de behaalde resultaten.

Bevindingen

Bezetting verantwoordingsorgaan

In 2021 zijn stappen gemaakt in de vervulling van de vacatures binnen het verantwoordingsorgaan welke er in hebben geresulteerd dat begin 2022 het verantwoordingsorgaan weer uit zes leden bestaat.

Governance

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat de governance van het BPL op orde is en het bestuur de Code Pensioenfondsen toepast. Een van de normen uit de Code wordt niet nageleefd (diversiteit), hier wordt door het bestuur verklaard waarom deze nog niet wordt gehaald. Het verantwoordingsorgaan beveelt het bestuur aan om zich te blijven inspannen om de diversiteitsnormen te realiseren.

Risico's

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het bestuur tijdig en goed heeft ingegrepen in de gedurende de situatie die ontstaan was door COVID-19. Het verantwoordingsorgaan is verheugd dat de dekkingsgraad aan het eind van 2021 in belangrijke mate hersteld is. Het bestuur heeft het risicomanagement op een goede wijze ingericht en het verantwoordingsorgaan neemt waar dat het bestuur hier goed mee omgaat.

Beleggingsbeleid

Het verantwoordingsorgaan is geïnformeerd over de uitvoering van het beleggingsplan 2021. In 2021 heeft het bestuur een ALM-studie uitgevoerd. Hierbij wordt goed ingespeeld op en gekeken naar de risico/rendement verhoudingen. Het verantwoordingsorgaan ziet dat de ontwikkelingen rondom het thema Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) naar de toekomst toe een steeds belangrijker rol spelen, en constateert dat het bestuur dit goed heeft opgepakt.

Bestuursverslag

Het verantwoordingsorgaan toetst of besluiten genomen door het bestuur voor alle betrokken belanghebbenden evenwichtig zijn genomen. Het verantwoordingsorgaan vindt het belangrijk dat bestuursbesluiten voldoende gemotiveerd worden. Het verantwoordingsorgaan heeft vastgesteld dat het bestuursverslag en het overleg met de bestuursleden voldoende inzicht geeft in de gedachtegang van het bestuur die tot grondslag lag aan die besluitvorming.

Financiële positie

Het verantwoordingsorgaan heeft geconstateerd dat de beleidsdekkingsgraad van het BPL per ultimo 2021 109,8% bedraagt en daarmee lager is dan de vereiste dekkingsgraad van 118,8%.

Premie- en toeslagenbeleid

In 2021 is het proces qua premieberekening gevolgd overeenkomstig de afspraken met de NLc. Het verantwoordingsorgaan heeft betreffende de premiedekkingsgraad zijn zorgen geuit. Dit vanwege een dekkingsgraadachteruitgang door premiebetaling van circa 0,7% , dit boven op de eerdere dekkingsgraadachteruitgang door premiebetalingen van circa 1,6% over de periode 2016-2021.

In 2021 kan er helaas weer geen toeslag worden verleend. In jaarverslag staat het gevoerde toeslagbeleid helder verwoord. Ook in de maandelijkse nieuwsbrief is hier voldoende aandacht aan besteed. Het verantwoordingsorgaan begrijpt de situatie waarin het BPL, net als vele fondsen in Nederland, in verkeert. Het verantwoordingsorgaan blijft wel benadrukken dat deze ontwikkeling een negatieve invloed heeft op het draagvlak onder de belanghebbenden.

Wet Toekomst Pensioenen

Het verantwoordingsorgaan heeft geconstateerd dat het bestuur voortvarend aan de slag is met de implementatie van de Wet Toekomst Pensioenen. Onlangs is door de NLc ledenvergadering het principebesluit genomen om te kiezen voor de solidaire premieregeling. Dit principebesluit sluit aan bij de uitkomsten van de meningspeiling die onder de actieve deelnemers en pensioengerechtigden is gehouden.

Datalek

Bij de pensioenuitvoeringsorganisatie BSG was begin augustus 2021 sprake van een datalek, waarover alle belanghebbenden direct schriftelijk op de hoogte werden gesteld. In de loop van de maanden erna bleek er geen vervolgschade van dit datalek op te treden voor het BPL. Het verantwoordingsorgaan oordeelt dat de informatievoorziening hieromtrent adequaat was.

Oordeel

Het verantwoordingsorgaan vindt dat het beleid van het bestuur over het verslagjaar op duidelijke en transparante wijze is verwoord in het jaarverslag en dat het bestuur een beleid heeft gevoerd in overeenstemming met de vastgestelde doelstellingen, uitgangspunten en kernwaarden van het BPL en daarbij in de besluitvorming steeds rekening heeft gehouden met de evenwichtige belangenafweging van de belanghebbenden.

Met het oog op bovenstaande oordeelt het verantwoordingsorgaan positief over het beleid van het bestuur zoals gevoerd in het boekjaar 2021.

Tot slot

Het verantwoordingsorgaan dankt de voormalig voorzitter Robert de Jonge voor zijn waardevolle en grote inzet voor het BPL gedurende de afgelopen veertien jaar. Het verantwoordingsorgaan heeft het vertrouwen uitgesproken dat de goede verstandhouding en samenwerking met het bestuur onder de nieuwe voorzitter Marco Louwerens wordt gecontinueerd.

Namens het VO-BPL:

J.N. Muntjewerff, Voorzitter

R. Hesselink, Secretaris

Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2021

Het bestuur heeft met waardering kennisgenomen van het positieve oordeel van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur heeft het van belang en prettig gevonden om in 2021 op een regelmatige basis in gesprek te zijn geweest met het verantwoordingsorgaan. Deze contacten leveren in onze ogen een positieve bijdrage aan het besluitvormingsproces. Mede daarom zetten wij de contacten in 2022 graag op dezelfde wijze voort. Tevens zullen wij het verantwoordingsorgaan nauw betrekken bij de ontwikkelingen rondom de nieuwe pensioenregeling van het pensioenfonds.

Ook met het oog op de overige uitdagingen waar het pensioenfonds zich in de toekomst voor ziet gesteld, zullen wij de goede samenwerking met het verantwoordingsorgaan blijven nastreven.

Het bestuur dankt dan ook het verantwoordingsorgaan voor de geleverde inspanningen van afgelopen jaar.

Verslag compliance officer 2021 (samenvatting)

Het Nederlands Compliance Instituut (NCI) heeft, in opdracht van het bestuur, gedurende 2021 de rol van externe compliance officer (ECO) voor Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL) vervuld. Het NCI monitort onder andere de integere bedrijfsvoering van BPL waar het Integriteitbeleid en de Gedragscode een belangrijk onderdeel van uitmaken. Daarnaast treedt de ECO op als adviseur met betrekking tot compliance, integriteit, gedragsregels, belangenverstrengeling en incidentbehandeling.

In 2021 heeft BPL de inrichting van haar integere bedrijfsvoering versterkt door het herijken van verschillende procedures, codes en regelingen. Daarbij is ook het Integriteitbeleid zelf herzien en is er een risicoanalyse uitgevoerd op de beheersing van integriteitrisico's. Wij hebben hierbij een begeleidende, adviserende danwel monitorende rol vervuld. Daarnaast hebben wij de naleving van de Gedragscode door verbonden personen gemonitord.

Tijdens onze monitoring zijn geen inhoudelijke onregelmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Gedragscode door verbonden personen. Er zijn geen signalen van (potentiële) belangenverstrengeling of de schijn hiervan. In 2021 zijn wij als meldpunt betrokken geweest bij de afhandeling van integriteitincident meldingen. De afhandeling heeft een lange doorlooptijd gekend met betrokkenheid van verschillende organen binnen het Pensioenfonds, waaronder de voorzitter visitatiecommissie en het bestuur. Afhandeling van de incidenten is met het bestuur geëvalueerd en naar aanleiding hiervan is ook de regeling aangescherpt.

Wij constateren dat binnen BPL een integere bedrijfsvoering bestaat en dat haar Governance is gericht op adequate beheersing van integriteitrisico's.

In afstemming met het dagelijks bestuur is een jaarplanning compliance 2022 vastgesteld waarbij wij ons richten op het monitoren van de beheersing van integriteitrisico's. Hierbij kijken we onder andere naar de uitvoering van het Integriteitbeleid en de naleving van de Gedragscode. Tevens richten we ons op de versterking van de integere bedrijfsvoering door middel van awareness sessies, beoordeling van de integere bedrijfsvoering bij de belangrijkste uitvoerders, inrichting van het screeningsbeleid verbonden personen en het adviseren over actuele ontwikkelingen op dit vakgebied.

Ruud van der Mast
21 februari 2022

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen
Berghaven 16
3151 HB Hoek van Holland

Directeur bestuursbureau BPL
R.F. Grobbe

Voor vragen over uw pensioen kunt u
terecht bij Blue Sky Group
e-mail: bpl@blueskygroup.nl
telefoon: 020-4266390

Het BPL heeft aan het opstellen van dit jaarverslag veel zorg besteed.
Toch is het mogelijk dat dit document onvolledig is, onjuistheden bevat.
Het BPL aanvaardt daarvoor geen enkele aansprakelijkheid.